

DON SPARLING

ENGLISH
OR
CZEENGLISH?

JAK SE VYHNOUT ČECHISMŮM V ANGLIČTINĚ

1

According to

* *According to me, he should leave.*

* *According to me, he's crazy.*

* *According to his opinion, it was John's fault.*

Angličtina používá *according to*, když jde o informaci získanou z cizího zdroje. Taková informace není ověřená a nemusí být tedy správná. Proto angličtina tuto vazbu nespojuje s první osobou jednotného ani množného čísla a nepoužívá ji ani s výrazy *view* a *opinion*.

In my opinion, he should leave.

In my view, they're crazy.

According to him, it was John's fault.

Chce-li mluvčí vyjádřit svůj názor nebo mínění někoho jiného, může také použít slovesa *believe*, *think*, *say*, *claim* ap.

I think he should leave.

He thinks/says/believes/claims it was John's fault.

2

Acquaintance

Toto slovo je zcela správné – není však tak běžné jako jeho český ekvivalent “známý”. Angličan mnohem častěji užije výraz *friend*, pod kterým rozumí daleko širší okruh lidí než Čech slovem “přítel”. Když nemá zrovna chuť nazvat někoho *friend*, řekne např.:

She's someone I went to school with.

George? He's a chap I met/knew in the army.

V případě, že slovo *acquaintance* použije, nějakým způsobem ho blíže určí – *He's a business acquaintance* (člověk, se kterým jsem se seznámil služebně) – nebo ho umístí do záporného kontextu:

He's not a friend, really – just an acquaintance.

3

Action

* *The school organizes many interesting actions every year.*

* *At the camp there were a lot of actions such as canoe trips and hiking expeditions.*

Počitatelné podstatné jméno *action* znamená především “čin”, “skutek”: *Actions speak louder than words*. Chceme-li vyjádřit české slovo “akce”, tj. činnost zaměřenou k nějakému cíli, použijeme výrazy *event* nebo *activity*.

The school organizes many interesting events every year.

At the camp there were a lot of activities such as canoe trips and hiking expeditions.

4

Actual

* *Young people are interested in actual problems such as air pollution. (2)*

* *Because of the famine in Africa, the question of improvements in farming methods has become very actual. (2)*

* *Increasing crime is a very actual problem in many big cities. (2)*

* *The articles on the notice board should be more actual. (2)*

1 Anglické slovo *actual* znamená “skutečný”, případně “sám/vlastní”.

The actual cost (skutečná cena) *was much higher than we had anticipated.*

We were told to come at 8.30, but the actual exam (zkouška sama) *began at 9.00.*

2 Chcete-li mluvit o záležitostech, které se v současnosti těší zájmu společnosti, tj. jsou aktuální, použijte slova *current*, *topical*, *up-to-date*, *pressing* (naznačuje nutnost jednání) nebo fráze typu *of current concern* a *of immediate interest*.

Young people are interested in pressing problems/problems of immediate interest such as air pollution. Because of the famine in Africa, the question of improvements in farming methods has become very topical.

Increasing crime is a current problem/problem of current concern in many big cities.

The articles on the notice board should be more up-to-date.

5

Addressing people (Oslovení)

* **"Professor, could we invite you out for a coffee?" the pupils asked.** (I)

1 Osoby, jejichž jména známe, oslovujeme nejčastěji dvěma způsoby:

a) křestním jménem (ty, které dobře známe a ke kterým máme přátelský vztah; je však třeba dodat, že v anglosaských zemích je zcela běžné, že si lidé stejné věkové skupiny nebo přibližně stejné úrovně společenské, popřípadě odborné, říkají, byli-li si představeni, křestními jmény).

Hello, Peter – how are you?

b) příjmením s výrazy *Mr, Mrs, Miss* nebo *Ms* (ostatní):

There's a call for you from Paris, Mr Brown.

Ms [miz, m z] je ženská obdoba *Mr*: z ní totiž není patrné, jde-li o ženu vdanou nebo svobodnou. V písemném i mluveném projevu je toto oslovení dnes zcela běžné v Americe a zdomácňuje i v Británii.

Titul + příjmení se může použít při oslovení univerzitních profesorů a doktorů filozofie (PhD).

(Nezapomínejte však, že ani britský, ani americký titul PhD neodpovídá českému PhDr. Uchazeči o titul PhD musí absolvovat několik speciálních kursů a napsat a obhájit disertační práci o rozsahu nejméně 400 stran. To obvykle trvá 3–5 let.)

Could I discuss something with you, Professor/Doctor Smith?

Totéž platí i o lékařích; dnes se ovšem lékaři a také zdravotní sestry jako jediní mohou oslovovat i jinak – pouhým podstatným jménem označujícím jejich povolání.

Is it serious, doctor/Doctor Stewart?

I can't swallow this pill, nurse.

Ve školách žáci oslovují učitele *Mr X* (výraz *sir* působí už poněkud zastarale) a učitelku *Mrs X* nebo *Miss X* (*miss* se dnes neslyší už často).

"Could we invite you out for a coffee, Mr Jones/sir?" the pupils asked.

Pokud nejde o případ, kdy chceme upoutat něčí pozornost, klademe oslovení až na konec věty. Všimněte si také, že přímé oslovení osoby při rozhovoru není v angličtině tak časté jako v češtině. Výše uvedená věta by mohla též znít:

"Could we invite you out for a coffee?" the pupils asked.

2 Osoby, jejichž jména neznáme, je nejlépe nijak neoslovovat – v angličtině to nepůsobí nezdvořile.

Chceme-li oslovit někoho, koho neznáme, je vhodné začít rozhovor frází *Excuse me (please)*.

Excuse me, please. Could you tell me the way to the station?

Oslovení *sir, madam* a *miss* slyšíme dnes čím dál tím méně, a to pouze v některých obchodech, hotelech atd. (zaměstnanci tak oslovují zákazníky) nebo na veřejnosti (oslovení občanů policisty).

Zapamatujte si, že oslovení *Waiter!* je slyšet zřídka a může dokonce působit i urážlivě; raději ho proto neužívejte.

6

Adjective + infinitive (Přídavné jméno + infinitiv)

* ***The lecture's too boring to sit through it.***

* ***He wasn't rich enough for her to marry him.***

* ***The town was quite impossible for the invaders to capture it.***

* ***She was too short for me to dance with her.***

Po vazbě *too/enough/quite* + přídavné jméno (+ *for* + předmět) + infinitiv nepřidávejte na konec věty zájmeno shodné s podmětem věty.

The lecture's too boring to sit through.

He wasn't rich enough for her to marry.
The town was quite impossible for the invaders to capture.
She was too short for me to dance with.
The room isn't big enough for all of us to fit in.

7

Advise

* ***He advised to do it right away.***

V případě, že po slovese *advise* v rodu činném následuje infinitiv, je třeba uvést také osobní předmět. Ten musí být uveden i v souvětích s vedlejší větou s *that*.

He advised me to do it right away.

He advised me that I should do it right away.

Když nechceme nebo nemůžeme osobní předmět vyjádřit, použijeme gerundium.

He advised doing it right away.

8

After

* ***Reading my diary after years, I could only smile.*** (1)

* ***She's after an operation.*** (2)

* ***I'm just after dinner.*** (2)

* ***She inherited some money after her parents.*** (2)

Ne všechna idiomatická spojení s předložkou “po” se mohou do angličtiny překládat pomocí *after*. Jsou zvláště dva případy, kdy čeští mluvčí užívají *after* nevhodně:

1 Po blíže neurčeném časovém období (“po letech”, “po měsících”, atd.). Angličtina zde vyžaduje spojení *months, years, etc. later*.

Reading my diary years later, I could only smile.

Later lze však použít i s přesným časovým údajem.

When I met him ten years later, he had changed a great deal.

2 “Po zákroku, události” ap. V těchto případech používá angličtina různé opisys.

She's had an operation. Je po operaci.

She's just had the operation. Už má po operaci.

She's recovering from an operation. Zotavuje se po operaci.

I've had my dinner. Jsem už po večeři.

She inherited some money from her parents. Zdědila nějaké peníze po rodičích.

I've done my exam. Už mám po zkoušce.

9

Age (Věk)

* ***I had about ten years at the time.*** (1)

* ***He is fifteen years.*** (2)

* ***They have a 6-months-old daughter.*** (3)

1 Ve větách vypovídajících o stáří osob Moravané často nesprávně překládají “mít” anglickým *to have*. Angličtina vyžaduje sloveso *to be*.

I was about ten at the time.

2 Velmi často se stává, že studenti pod vlivem češtiny dodají překlad slova “let/roků” a zapomenou přitom na přídavné jméno *old* nebo spojení *of age*. Anglicky je tedy možné říct *He is fifteen years old* nebo použít poněkud knižní vazbu *He is fifteen years of age*. Nejběžnější je však prostě *He is fifteen*. Slovo *years* se vynechává i v jiných případech:

Byron was then a handsome young man of twenty. (Nikoli * ***of twenty years***).

3 Stojí-li určení věku před podstatným jménem, uvádíme časové jednotky v jednotném čísle (viz též 159).

They have a 6-month-old daughter.

10

Agreement (Shoda)

Shoda mezi podstatným jménem a slovesem ve větě může být v některých případech velmi obtížnou gramatickou oblastí – vzpomeňte jen na podstatná jména, která mají pouze tvary množného čísla, jejichž slovesa jsou však v čísle jednotném (*news, mathematics*); nebo na ta, která jsou v jednotném čísle a slovesa mají v čísle množném (*police, cattle*); a na další, která se pojí se slovesy v jednotném i v množném čísle (*committee, team*). V této příručce se nebudeme zabývat všemi těmito zvláštnostmi – nebylo by to možné. Zaměříme se však na pravidla, která nejsou příliš známá, a na případy, kdy obtíže působí vliv češtiny.

1 * *Another reason for keeping a diary are the impressions you have from a theatre performance or concert.*

* *The best opportunity I have for spoiling myself are the holidays.*

Ve větách s podmětem v jednotném a s přísudkovým jménem v množném čísle má v češtině spona tvar čísla množného. V angličtině se spona řídí podmětem, tj. podstatným jménem, které jí předchází.

Another reason for keeping a diary is the impressions you have from a theatre performance or concert.

The best opportunity I have for spoiling myself is the holidays.

The holidays are the best opportunity I have for spoiling myself.

2 * *They shook their head and said no.*

* *The sailors were only interested in one thing: saving their life.*

Angličtina respektuje skutečnost, že jedna osoba má jednu hlavu, jeden nos a jedno srdce, dvě osoby mají dvě hlavy atd. To znamená, že je nutná shoda mezi podmětem a předmětem, a to nejen jde-li o části těla, ale i o obecné pojmy jako život, smrt atd.

They shook their heads and said no.

The sailors were only interested in one thing: saving their lives.

3 * *When are those fifty pounds going to be paid to me?*

* *Ten miles are too far to walk.*

* *I didn't see my cats for other two weeks.*

* *He's been gone good twenty minutes.*

Výrazy, kterými vyjadřujeme dobu, vzdálenosti, obnosy atd., se považují za jednotky a pojí se se slovesem v jednotném čísle. Také zájmena a členy před nimi stojící jsou v jednotném čísle.

When's that fifty pounds going to be paid to me?

Ten miles is too far to walk.

I didn't see my cats for another two weeks.

He's been gone a good twenty minutes.

Viz též 145.

11

All

* *They all were feeling very happy.* (1)

* *We all can help you.* (1)

* *It seemed that all agreed.* (2)

* *All is ready.* (2)

* *He wanted all for himself.* (2)

* *It was a wonderful Christmas party, and all children were given presents.* (3)

* *We all didn't go to the play.* (4)

* *Almost all kids don't like cooked vegetables.* (4)

1 Stojí-li *all* za podmětem, zaujímá ve větě stejné místo jako příslovce typu *always, also, certainly* atd.: a) před prostým slovesným tvarem; b) po prvním pomocném slovese ve slovesném tvaru složeném; c) po slovese *to be*; d) po modálních slovesech.

*They all got up and left.
You would all be dead by now if I hadn't arrived.
They were all feeling very happy.
The pictures were all in colour.
We can all help you.*

2 *All* může být podmětem, předmětem nebo doplňkem věty.

a Tuto platnost má zpravidla jen tehdy, následuje-li po něm vztažná věta; *all* znamená potom buď *everything*, nebo *the only thing* – oba dva výrazy mohou v odpovídajících kontextech *all* nahradit. *All that I've said/Everything (that) I've said is true.*

You can have all/everything (that) you want.

That's all/the only thing (that) I can tell you.

Ve smyslu *everybody* se *all* nepoužívá často: působí totiž knižně. Místo *All who were present agreed* bychom spíše řekli *All those who were present agreed* nebo *All the people who were present agreed*.

b *All*, po němž vztažná věta nenásleduje, obvykle nahrazujeme zájmeny *everybody* nebo *everything*. *It seemed that everybody agreed.*

Everything is ready.

He wanted everything for himself.

V otázce a záporu se slovesem *to be* však *all* ve smyslu “všechno/vše” běžně používáme.

Is this all? I don't think that's all.

3 Zapamatujte si: stojí-li *all* před podstatným jménem bez určitého členu, označuje všechny členy nějaké skupiny (třeba věkové).

All children must attend school between the ages of 6 and 14.

Jde-li o skupinu nějak vymezenou, i když to není slovy vyjádřeno, je třeba použít určitý člen.

It was a wonderful Christmas party, and all the children (tj. všechny děti, které tam byly) were given presents.

4 Zájmeno *all* jako podmět se běžně nevyskytuje před záporem. Místo něj používáme *not all* nebo některé další obraty.

Not all of us went to the play.

We didn't all go to the play.

Hardly any kids like cooked vegetables.

Viz též 154.

12

Alone

* *They have no friends, and often feel alone.*

Nezaměňujte výrazy *alone* (sám) a *lonely* (osamělý).

Jane fell ill, so I had to travel to Prague alone.

They have no friends and often feel lonely.

13

Aloud, loudly

* *"Who's angry?" he shouted aloud.* (1)

* *First look through this passage, and then read it loudly.* (2)

* *Could you speak loudly, please? I can't hear you.* (3)

České “nahlas/hlasitě” lze v angličtině vyjádřit několika způsoby.

1 Vypovídáte-li o síle zvuku, používejte příslovce *loudly*.

"Who's angry?" he shouted loudly.

2 Chcete-li sdělit, že něco má být řečeno nahlas, a ne pouze v duchu, zvolte slovo *aloud* (většinou se vyskytuje se slovesy *think* a *read*).

First look through this passage, and then read it aloud.

3 “Mluvte nahlas” překládejte anglickým *speak up*.
Could you speak up a bit, please? I can't hear you.

14

Already

* *Already in 1935 people were afraid there might be a war.*

* *Already ten years ago he began to work on the project.*

Already se nepojí s příslovečným určením času. (Povšimněte si časového posunu tvarů sloves dějových, nikoli stavových.)

In 1935, people were already afraid there might be a war.

Ten years ago, he had already begun to work on the project.

Viz též 22.

15

Also, as well, too

* *We spent some time last summer also in Hungary.* (1)

Tato tři příslovce mají vlastně stejný význam. V hovorové angličtině se však *too* a *as well* vyskytují častěji než *also* a naopak v písemném projevu se spíše použije *also*. Liší se od sebe i jinak.

1 Starší gramatiky většinou uvádějí, že se *also* klade před ty větné členy, které zdůrazňuje. Ve skutečnosti to však není pravda. Příslowce *also* bývá umístěno uvnitř věty, ve stejné pozici jako tzv. “krátká příslovce”; *too* a *as well* stojí až na konci věty.

We also spent some time last summer in Hungary.

We spent some time last summer in Hungary too/as well.

2a *Too* a *as well* mohou zdůrazňovat nejen podmět, ale i jiné větné členy; z kontextu je většinou zřejmé, kterých částí věty se zdůraznění týká. V mluveném projevu to naznačí intonace. V písemném projevu lze umístit *too* bezprostředně za podmět, chceme-li jej zdůraznit.

We, too, spent some time last summer in Hungary.

b *Also* se sice může vztahovat na všechny větné členy, ale obvykle zdůrazňuje jen ty části věty, které stojí za podmětem (nikoli podmět sám).

* *John and Peter were there, and Mike also came.*

Takovou větu lze občas slyšet, avšak není příliš idiomatičká. Běžná forma zní:

John and Peter were there, and Mike came too/as well.

16

And

1 * *Last year we visited Bulgaria, Rumania, Hungary.*

* *They did their work well, did not waste any time.*

Vypočítáváte-li ve větě osoby, místa, události, činnosti atd., mějte na paměti anglický vzorec *A and B* nebo *A, B . . . and X*. Toto *and*, které stojí před poslední jmenovanou jednotlivinou, jasně naznačuje, že výčet jí končí; když je vypuštěno, anglický čtenář cítí, že ve větě něco chybí.

Last year we visited Bulgaria, Rumania and Hungary.

They did their work well and did not waste any time.

Nezapomeňte na toto pravidlo ani při uvádění výčtu v rámci jiného výčtu, a také si pamatujte, že stojí-li ve větě *as well as*, má funkci rozdělovací, takže výčty po obou jeho stranách musí mít své *and*.

He walked into the shop, bought some milk, bread and cheese, and tried to pay with a 1,000 crown note.

I've seen a lot of films from France, Britain and Italy as well as a few from Germany and Sweden.

2 *And – or*

* *I wasn't allowed to do gymnastics, swim and play football.*

Je-li výčet věcí předmětem, v záporné větě čeština často používá “a” místo “ani” Angličtina v takovém případě vyžaduje *or*.

I wasn't allowed to do gymnastics, swim or play football.

17

Apologizing (Omluvy)

Formulování omluv působí Čechům značné potíže, především proto, že správně nerozlišují slovesa *excuse*, *apologize* a *excuse oneself*. Nejdříve se podívejme na význam uvedených výrazů, dále pak na použití přídavného jména *sorry* a nakonec na různé druhy omluv.

1a Apologize

*** I apologized myself for causing so much trouble.**

Slovesem *apologize* se omlouváme za něco, co jsme učinili – přiznáváme svou chybu, která někomu způsobila nějaké nepříjemnosti. V angličtině to není sloveso zvrtné.

I apologized for causing so much trouble/being absent.

The least you can do is apologize.

The airline apologized to the passengers for the delay.

b Excuse

*** Anne wanted to excuse from PT classes.**

Sloveso *excuse* má tři základní významy.

a) odpustit/prominout někomu něco

I found it hard to excuse his behaviour/him/his coming late.

b) prominout/ omluvit něčí neúčast nebo zanedbání povinnosti

Please excuse Johnny's absence from school yesterday.

Anne wanted to be excused from attending PT classes.

c) omluvit – jako sloveso uvádějící konkrétní omluvu

He excused his absence by saying that he had been ill.

c Excuse oneself

Sloveso *excuse oneself* má tři základní významy. Ve dvou z nich omluva předchází činnost, za níž se omlouváme.

a) požádat o dovolení vzdálit se

She excused herself from the party and left.

b) předem se omluvit za porušení etikety

He excused himself to the guests and began reading the letter.

c) omluvit se – jako sloveso uvádějící konkrétní omluvu

He excused himself by saying that his train had been late.

2 Sorry

*** Sorry for ringing you up so late, but I need the answer now.**

V omluvách se často vyskytuje hovorový výraz *sorry*. Když se omlouváme za něco, co děláme nebo hodláme dělat, použijeme *sorry* + infinitiv.

Sorry to ring you up so late, but I need the answer now.

Omlouváme-li se za něco, co jsme udělali, použijeme minulý infinitiv nebo *for* + gerundium nebo vedlejší větu s *that*.

Sorry to have forgotten to mail that book to you.

I'm sorry for having woken you up so early yesterday.

I'm sorry that I wasn't ready when you came to pick me up.

3 Jak se omlouvat?

Omlouváme se mnoha způsoby, je však potřeba rozlišovat mezi omluvami osobními a zprostředkovanými.

a Omlouváme se osobně:

a) za něco, co se už stalo nebo co hodláme udělat nebo říct

I should like to/must apologize for behaving so badly yesterday. (Should like to a must jsou poněkud knižní.)

*I'd like to apologize for all the trouble I've caused you.
 Forgive me for losing my temper.
 (Please) Excuse my shouting at you.
 (Please) Excuse me for not writing sooner.
 Excuse me for saying this, but I think you're quite wrong.
 Please excuse the mess in the room.
 I'm sorry for my behaviour yesterday.
 Sorry for having made such an awful nuisance of myself.*

b) za něco, co se stane

*Can I (please) be excused from attending the meeting tomorrow?
 Could you excuse me from coming to the rehearsal this afternoon (please)?
 I'm sorry, but I won't be able to make it to the meeting tomorrow.
 I'd like to excuse myself from the meeting tomorrow.
 Could you excuse me for a minute, please? I have to make a phone call.*

b Žádáme někoho, aby nás omluvil:

* Could you excuse me at the meeting tomorrow?

Takto českou větu "Mohl bys mě omluvit na zítřejší schůzi?" přeložit nelze. Významy slovesa *excuse* v 1 b jasně ukazují proč. Omluvy tohoto typu tvoříme jinak:

*Could you tell XY I'm sorry I can't come to the meeting tomorrow?
 Could you ask XY to excuse me from attending the meeting tomorrow?
 Could you ask XY to excuse me for not coming to the meeting tomorrow?
 Please tell them tomorrow that I apologize for not coming/having come to the meeting.
 At the meeting tomorrow, tell XY I'm sorry I couldn't come.
 Could you make my apologies at the meeting tomorrow?*

c Omlouváme někoho někomu jinému:

*John says he's sorry he can't/couldn't come to the meeting.
 John apologizes for his absence/for not being here.
 John sends his apologies (for not being here/for not coming).
 John asks you to excuse him for not being here today.*

18

Appreciate

* The fans appreciated the performance by wild applause. (1)

* His efforts should be appreciated in some way. (4)

Zdá se, že čeští mluvčí nesprávně chápou zásady užívání slovesa *appreciate*. V současné angličtině má toto sloveso především tři významy:

a) být osobně za něco vděčný

I really appreciate all the help you gave me.

b) správně odhadnout, příznivě přijmout a ocenit dobré vlastnosti někoho/něčeho

Without a lot of experience, it's hard to appreciate a really good wine.

c) uvědomovat si a chápat podstatu nebo vlastnosti něčeho

I don't think you really appreciate the dangers involved.

I can appreciate your point of view, but I still think you're mistaken.

Potíž spočívá v tom, že Češi rádi používají sloveso *appreciate* jako obecný ekvivalent sloves "cenit", "ocenit", "oceňovat", "cenit si" ap. Bohužel toto sloveso odpovídá uvedeným českým výrazům jen někdy. A protože angličtina *appreciate* používá především v smyslu a), nabývá anglický mluvčí dojmu, že Čech je často vděčný i za dost bizarních okolností.

Jak by se tedy mělo sloveso "cenit" a jeho varianty překládat? Zde je přibližný návod:

1 Ve smyslu "zhodnotit" a "posoudit kriticky" lze sloveso *appreciate* bez obav použít.

Few laymen can appreciate the works of that painter.

Jedná-li se o projev takového ocenění, volíme jiné prostředky.

The fans showed their appreciation of the performance by wild applause.

The fans rewarded the performance with/by wild applause.

2 Ve smyslu "cenit si někoho nebo jeho vlastností" je možné užít slovesa *respect, admire, think highly of*.
What quality do you admire/respect most in him?

I admire/respect his courage.

I admire/respect him very much.

I think very highly of him.

Ceníme-li si nějaké věci nebo činností, možnosti vyjádření jsou rozmanitější:

His boss thinks highly/a great deal of his work.

His boss has a high opinion of his work.

His boss finds his work valuable/helpful/useful.

His boss values his work.

3 Jestliže jde o ústní nebo písemné ocenění něčeho, lze to vyjádřit výrazy *speak highly of* nebo *praise*.

At the meeting they spoke highly of/praised his speech.

4 Trpné vazby se překládají různě:

The results of improved environmental protection must be welcomed/commended.

His efforts should be recognized in some way.

The film was well-received/praised/regarded very highly abroad.

19

Articles (Členy)

Pravidly, jimiž se řídí užívání členů v angličtině, se tato příručka zabývat nemůže; upozorní však na dva případy, ve kterých se chyby vyskytují nejčastěji.

1 Podstatná jména nepočitatelná

* ***How difficult the life can be.***

* ***Do you think the history teaches us anything?***

Jsou -li takováto jména míněna obecně, členy se před nimi nepoužívají.

How difficult life can be.

Do you think history teaches us anything?

It was an important step for mankind.

Nature can be cruel.

Srovnejte:

He teaches history, and specializes in the history of North America.

2 Přivlastňovací pád

* ***I enjoy listening to the Smetana's opera The Bartered Bride.***

* ***He asked if I had read a Greene's novel.***

* ***I saw a great ballet production last night at the Janáček's Opera House.***

Před vlastními jmény v přivlastňovacím pádě členy nestojí.

I enjoy listening to Smetana's opera The Bartered Bride.

He asked if I had read a novel by Greene/any of Greene's novels.

Zapamatujte si, že před podstatná jména označující budovy, instituce a památky pojmenované podle významných osobností klademe určitý člen + vlastní jméno (ne v přivlastňovacím pádě).

I saw a great ballet production last night at the Janáček Opera House.

He works at the Herčík Institute.

Viz též II.3.

20

As (Jako)

* ***This tale, as all his stories, ends in tragedy.*** (1, 2)

* ***I saw films as Saturday Night Fever and Midnight Cowboy.*** (1, 3)

* ***Tommy sings as you.*** (1)

* *It looks as he won't come.* (2)

* *He looked as he was worried.* (2)

* *Many professional people, as lawyers, doctors and teachers, were present.* (3)

Někdy nastávají problémy při překládání českého “jako” ve smyslu “podobně jako”, “jako by/když/že”. Angličtina totiž disponuje výrazy *like*, *as*, *as if/though* a *such as* a často se stává, že cizinci nevyberou správně.

1 Like

Ve spisovné angličtině je *like* předložka, a jako taková se pojí s podstatným jménem nebo zájmenem.

This tale, like all his stories, ends in tragedy.

I saw films like Saturday Night Fever and Midnight Cowboy.

Tommy sings like you.

V hovorové angličtině se *like* používá často jako spojka, po níž následuje vedlejší věta.

He's a superb athlete, like his father used to be.

It looks like he won't come.

He looked like he was worried.

2 As, as if/though

Ve spisovné angličtině se za spojky považují jen *as* a *as if/though* (ve významu “jako že” nebo “jako by”).

He's a fine athlete, as his father used to be.

The tale ends in tragedy, as do all his stories.

It looks as if/though he won't come.

He looked as if/though he was worried.

V souvětích s hlavní větou v přítomném čase mohou po spojkách *as if/though* stát slovesa v čase minulém nebo předminulém, který naznačuje, že přirovnání je nereálné. Srovnejte:

He sounds as if he's exhausted.

He sounds as if he was exhausted, but I think he's just a bit drunk.

You look as if you've had a good time.

You look as if you had just won a million dollars.

V nereálných přirovnáních lze místo *was* použít tvar *were*, především v nehorovovém stylu.

She always speaks about the political situation as if she were an expert on it.

3 Such as

Před výčtem příkladů se používá *such as* nebo (hovorovější) *like*.

Many professional people, such as lawyers, doctors and teachers, were present.

I saw films like Saturday Night Fever and Midnight Cowboy.

21

As (Když)

* *We were amazed as we saw him for the first time.*

Ve významu “když” se spojka *as* používá jen tehdy, uvádí-li větu, jejíž sloveso vyjadřuje děj v průběhu, nikoli děj jednorázový.

As I was leaving, I saw him for the first time.

Jinak se používá spojka *when*.

We were amazed when we saw him for the first time.

22

As . . . as

* *We didn't get as far as to the Black Sea.* (1)

* *As early as in the 17th century, England was a great power.*(1)

* *He came as late as midnight.* (2)

* *It became common as late as the last decade.* (2)

* *As early as the 1920's, railway passenger traffic began to decline.* (2)

* *As late as August 1939, England was not expecting war.* (2)

1 Vazba *as . . . as* se v angličtině nepojí s předložkou.

We didn't get as far as the Black Sea.

As early as the 17th century, England was a great power.

2 Pokud jde o příslovečná určení času, *as . . . as* se pojí pouze s letopočty a jinými číselně vyjádřenými časovými údaji; vyskytuje se však zřídka a působí značně okázale. Mnohem vhodnější jsou formulace s výrazy *already, still, only* atd.

He didn't come till midnight.

It only became common in the last decade.

By the 1920's, railway passenger traffic had already begun to decline.

In August 1939, England was still not expecting war.

23

As for

Did you all enjoy the show? – * As for me, I was quite satisfied. (2)

1 Výrazy *as for, as to* a *as regards* se používají k propojení dvou myšlenek, které spolu nějak souvisejí; nevyskytují se proto na začátku projevu.

As for uvádí protiklad k tomu, co už bylo řečeno; často vyjadřuje nezájem nebo nelibost ze strany mluvčího.

I agree with the choice of Mike and Dave for the team. But as for John, I'd prefer it if we found someone else.

The adults can go by car, but as for the kids, they'll have to walk.

As to upoutává nestranně pozornost posluchače na to, co přijde.

And what about our plans for expansion? Well, as to that, I'm afraid you'll have to wait till our next meeting.

As regards obvykle signalizuje změnu tématu hovoru.

. . . So that should take care of the accommodation. Now as regards meals . . .

As far as . . . is/are concerned je velmi obecná uváděcí fráze a lze ji užít ve všech daných případech.

2 Jestliže chceme vyjádřit osobní stanovisko, uváděcí fráze typu *as to/for* obvykle nepoužíváme.

Did you all enjoy the show? – I was quite satisfied.

Cítíme-li, že je třeba náš osobní postoj v konverzaci uplatnit, použijeme výrazy *well, in fact, actually, personally, myself, as far as I'm concerned* atd.

Well, in fact/ Actually, I was quite satisfied.

Personally, I was quite satisfied.

Speaking for myself, I was quite satisfied.

As far as I'm concerned, it was great.

24

At all

* He had a feeling for Moravian folk songs, and the local folklore at all. (2)

* This is the best wine I've drunk at all. (2)

* He's one of the most famous painters at all. (2)

“Vůbec” se v češtině vyskytuje dosti často, a proto se Češi snaží najít nějaký anglický protějšek.

1 V záporných větách, otázkách a ve větách s *if, whether* a *hardly* je obvykle možné *at all* použít.

I don't know anything at all about it.

Are you still interested in studying English at all?

She's sure to answer your letter soon – if she answers at all, of course.

I hardly know him at all.

Ale pozor – je-li “vůbec” v otázce, která naznačuje úplnou neznalost okolností, důvodů, záměrů ap., je třeba najít jiné způsoby překladu.

Where on earth are we going? Kam vůbec jedeme?

What ever are you doing? Co vůbec děláš?

What possible use is it? What possible use can/could it have? K čemu je to vůbec užitečné?

2 *Také v kladných větách je nutné volit jiné prostředky.*

He had a feeling for Moravian folk songs, and for the local folklore in general.

This is by far the best wine I've ever drunk.

He's one of the most famous painters of all time.

At all lze však použít tam, kde vyjadřuje neočekávanost nebo nepravděpodobnost.

We had a big quarrel last week, so I was surprised he came to the meeting this evening at all.

25

At last

* We should take down the Christmas decorations at last.

* Pull yourself together at last and tell me what happened.

*“Konečně” ve významu “je na čase něco udělat” se překládá spojením *it's time* s minulým tvarem slovesa.*

It's time we took down the Christmas decorations.

It's time you pulled yourself together and told me what happened.

26

At once

* You think you have lots of time, and then at once you realize it's too late.

* He found himself at once in front of the cathedral.

*Nezaměňujte *at once* (ihned/najednou) s *all at once/suddenly* (náhle/najednou).*

Do your homework at once!

Don't all speak at once.

You think you have lots of time, and then suddenly it's too late.

All at once he found himself in front of the cathedral.

27

Author

* It's not known who the author of the painting/ composition was.

*Slovo *author* většinou označuje někoho, kdo píše knihy, články, hry, básně ap., tj. slovesného tvůrce.*

*Také může znamenat původce myšlenky, nápadu nebo plánu: *He was the author of a proposal for a nuclear-free zone.* Takové použití však není příliš běžné. V ostatních případech je třeba přesně uvést, o jaké dílo se jedná.*

It's not known who this painting was done by.

It's not known who painted this work.

We don't know the name of the man who painted this/the painter.

It's not known who the composer of this piece was.

It's not known who composed this piece.

28

Award a reward . .

* We'd like to award him for all the help he's given us.

* For his work with refugees he was rewarded the Nobel Peace Prize.

*Češi často zaměňují výrazy *reward* a *award*.*

*Sloveso *to reward* znamená odměnit někoho za vykonanou práci nebo za poskytnutou službu, za pomoc policii při hledání zločinců nebo za vrácení nalezených věcí (ve dvou posledních případech se jedná obvykle o peněžní odměnu).*

We'd like to reward him for his kindness.

She rewarded him (with £5) for returning the purse she had lost.

Sloveso *to award* znamená udělit cenu, medaili atd. nebo soudně přiřknout odškodné.

For his work with refugees, he was awarded the Nobel Peace Prize.

The Beatles were awarded MBE's.

The judge awarded him £10,000 for the injuries he had received in the accident.

Stejný významový rozdíl je i mezi podstatnými jmény *reward* – “odměna, náhrada” a *award* – “cena, vyznamenání”.

29

Away

* *When I discovered this my good mood was away.*

* *Your bus is away.*

“Pryč” se překládá oběma anglickými ekvivalenty *away* i *gone* v případě, že jde o osobu, která je pryč, ale o níž se předpokládá, že se vrátí: *I'll be gone/away for three days. The boss is away/gone this week.* Jinak použijte *gone* nebo slovesa typu *leave, depart* ap.

When I discovered this, my good mood vanished/was gone.

Your bus has gone/is gone/has left.

30

Backside

* *You can find some information about the picture on the backside/back side of the postcard.*

Slovem *backside* se označuje ta část těla, na které člověk sedí! Odvrácené straně nebo zadní části předmětu se anglicky říká jednoduše *back*.

You can find some information about the picture on the back of the postcard.

31

Become

* *The waiter became to be nervous. (1)*

* *English became to be influenced by French. (2)*

1 Z jakéhosi důvodu přidávají čeští mluvčí zbytečný infinitiv *to be* mezi sloveso *become* a přídavné jméno nebo přídavné trpné.

The waiter became nervous.

2 Je to možná způsobeno záměnou s vazbou *to come* + trpný infinitiv, která naznačuje, že k ději dochází samovolně, postupným vývojem.

English came to be influenced by French.

32

Before

* *Before sixty years, things were very different.*

Ve významu časovém používáme v angličtině předložku *before* pouze s určitou hodinou, dnem, týdnem, datem, rokem nebo výrazem označujícím určitou událost (*Before 1945/the Second World War, things were very different.*). Chce-li anglický mluvčí vyjádřit české “před x hodinami/týdny, apod.”, použije částici *ago* kladenou za výraz vyjadřující dobu, která uplynula od minulosti do přítomného okamžiku. *Before* nebo *previously* ve spojení s předminulým časem označuje dobu, která uplynula do určitého okamžiku v minulosti.

Nowadays the town is very prosperous, but sixty years ago, things were very different.

By 1960 the town was very prosperous, but sixty years before/previously, things had been very different.

33

Belong

* *Čapek belongs to/ among the best-known Czech writers.*

* *To the main points of interest belong the castle and the cathedral.*

* *I don't belong to those people who like celebrating New Year's Eve.*

Chybné používání slovesa *belong* patří k "nejoblíbenějším" chybám českých mluvčích. (Tato věta by v jejich překladu s velkou pravděpodobností zněla * *The misuse of the verb "to belong" belongs to the favourite mistakes...*) Anglické *belong* má především tři významy:

a) příslušet/patřit někam (místně)

The desk belongs over there by the window.

Does his name belong on this list?

b) náležet někomu

I think this book belongs to Peter.

c) být členem skupiny, organizace nebo patřit do nějaké kategorie

Do you belong to the choir?

Cats and lions both belong to the same family of mammals.

Problémy nastávají při použití slovesa ve významu třetím. Angličtina neuvádí sloveso *belong*, když se jedná o skupinu lidí (věcí, zvířat), která není nijak přesně vymezená (např. nejznámější čeští spisovatelé; lidé, kteří rádi oslavují Silvestr, atd.); zde si vybírá jiné způsoby vyjádření:

Čapek is one of the best-known Czech writers.

The castle and the cathedral are among the main points of interest.

The main points of interest include the castle and the cathedral.

I'm not one of those people who like celebrating New Year's Eve.

Významový rozdíl mezi možnostmi překladu českého "patřit" je patrný z následujících příkladů:

Kubišta belonged to The Eight, a group of avantgarde Czech artists founded in 1907.

Kubišta was one of the leading Czech avantgarde artists in the first decade of the twentieth century.

34

Besides

* *The town has three theatres and two concert halls. Besides there are more than twenty cinemas.* (2)

1 Použijete-li *besides* jako příslovce na začátku věty, nesmíte zapomenout, že se za ním píše čárka a že naznačuje záporný postoj k věci, o které mluvíte, nebo ospravedlnění jistého počínání.

John always brings uninvited guests to our parties. Besides, he's usually drunk.

I'm too tired to go for a walk. And besides, it's awfully hot outside.

2 Citově nezabarvenému "kromě toho" asi nejlépe odpovídá poněkud knižní *in addition* nebo časté *and . . . also*.

The town has three theatres and two concert halls. In addition, there are more than twenty cinemas.

The town has three theatres and two concert halls, and there are also more than twenty cinemas.

V tomto případě je možné použít i *besides* – ovšem jako předložku s předmětem.

The town has three theatres and two concert halls. Besides these (facilities), there are more than twenty cinemas.

35

Be so kind

* *Please be so kind and give this letter to Jane.*

* *I wanted to ask you if you'd be so kind and take care of my budgie.*

* *We hoped you might be so kind and lend us your flat for a week.*

Pozor – fráze *be so kind* v angličtině sice existuje, ale s vedlejší větou ji nepojí spojka *and*, nýbrž *as to*; dnes však působí tak zastarale a knižně, že má často sarkastické zabarvení.

I wonder if you would be so kind as to take your feet off the desk?

Nejlépe uděláte, když tuto frázi přestanete užívat a raději zvolíte vazby jako:

*Would you mind giving the letter to Jane?
I wanted to ask you if you could take care of my budgie.
We hoped you might be kind enough to lend us your flat for a week.
Could you please put out the light?
Do you think you could ask him if it's ready?
I wonder if you could ring me up on Monday.
We would appreciate an early reply.* Buďte tak laskav a brzy nám zašlete písemnou odpověď.

36

* Better/better to say /bettar said

* He didn't come – or better to say, he didn't come in time.

Takto se “lépe (řečeno)” do angličtiny překládat nemůže. Angličtina používá spojení *or rather*.

He didn't come – or rather, he didn't come in time.

37

Bit: a bit

* It was a bit dull lecture.

* She has a bit curved back.

A bit je hovorový výraz, který v kladné větě znamená “do jisté míry”, “poněkud”, “trochu” a v záporné “ani trochu” nebo “vůbec”.

That coat's a bit too expensive for me.

I don't like it a bit.

Před podstatnými jmény rozvitými jmény přídavnými se však používají výrazy *a bit of* nebo *slightly a rather*.

It was a bit of a dull lecture.

It was a rather dull lecture.

She's got a slightly curved back.

38

Branch

* He's one of the most influential people in that branch.

Slovo *branch* se v angličtině ve významu “obor činnosti” samostatně nevyskytuje. Pamatujte si, že znamená “odvětví”, tj. část celku, a proto je třeba uvést, o jaký celek jde – *branch of studies, branch of industry* – nebo použít slovo *field*, které vyjadřuje samostatnou, nezávislou jednotku.

He's one of the most influential people in that/his field.

There'll be a lot of people in your branch/field of studies at this conference.

39

Brigade

* Last summer I was on a brigade in Southern Bohemia.

* The school went on a hop-picking brigade.

* I worked on a brigade at the post office.

* We need some people for a brigade this Saturday.

Slovo *brigade* anglický mluvčí používá jen v souvislosti s armádou nebo k označení stálé organizované skupiny (např. *fire brigade*). Pro slovo “brigáda” nemá odpovídající výraz. Při překládání je potřeba brát v úvahu situaci, o které člověk vypovídá.

Last summer I had a job in Southern Bohemia.

What did you do in the holidays? – I had/got a summer job in Southern Bohemia.

The school went hop-picking.

I had a temporary job (during the Christmas holidays/summer) at the post office.

We need some people to help clean up the park this Saturday.

40

Business partner

* *That firm is our newest English business partner.*

A business partner je spolumajitel podniku.

Though John and Robert are business partners, they have very few interests in common outside their firm.

České spojení “obchodní partner” lze podle situace vyjádřit výrazy *customer, supplier, client* nebo hovorově *business contact*.

That firm is our newest English customer/client/supplier.

Ted Williams is a very reliable business contact.

41

Can

* *The man in the picture can be a pensioner.* (2)

* *She can be about 18 or 19.* (2)

* *Someone can object that it isn't true.* (2)

Studenti někdy chybují, když slovesem *can* chtějí říct, že “něco je možné”. V takovém případě je totiž nutné rozlišovat, jedná-li se o možnost teoretickou nebo reálnou.

1 Teoretická možnost se objevuje ve větách, které vyjadřují obecně platné tvrzení. V nich lze sloveso *can* použít.

Anyone can become President.

Teachers can always fail pupils whose work isn't good enough.

2 Věty naznačující reálnou možnost, že něco je nebo bude pravda, by se mohly překládat pomocí příslovce *perhaps*. Lze také užít slovesa *may, might, could* nebo hovorový výraz *maybe*.

Perhaps/Maybe the man in the picture is a pensioner.

The man in the picture could be a pensioner.

She's perhaps/maybe 18 or 19.

She may/might be about 18 or 19.

Perhaps/Maybe someone will object that it isn't true.

Someone may object that it isn't true.

42

Can say

* *I can say that it was very expensive.* (2)

* *We can say that it's cheaper to travel in Bulgaria than in Rumania.* (2)

* *This year we have far too many lectures, and I can say that I have no free time.* (2)

1 Vazba *I/we can say* je v angličtině velmi neobvyklá a je obtížné přesně popsat situace, v nichž se vyskytuje; velice též záleží na správné intonaci. Nejlépe tedy bude ji vůbec neuzívat.

2 Když anglický mluvčí hovoří o objektivní skutečnosti, nevidí důvod, proč by měl použít jakoukoli uváděcí frázi.

It was very expensive.

It's cheaper to travel in Bulgaria than in Rumania.

This year we have far too many lectures, and so I have no free time.

Chcete-li však přece jen naznačit, že se jedná o vaše osobní stanovisko (že ostatní mohou mít jiný názor), použijte jiná uváděcí slovesa nebo fráze.

I thought that it was/I found it very expensive.

I'd say/In my opinion it's cheaper to travel in Bulgaria than in Rumania.

43

Care

* *He had to take care for his nephew.* (1)

* *Someone else will have to take care about the children.* (1)

* *I want the house to be properly cared about while we're away.* (1)

Při použití slova *care* v různých spojeních je nutno mít na paměti toto:

1 *Take care of* znamená dohlédnout, aby se někomu (ne tak často něčemu) dostalo řádné péče.

He had to take care of his nephew.

Someone else will have to take care of the children.

The typewriter should work fine now, as long as you take proper care of it.

Také může znamenat vzít na sebe za něco odpovědnost (při plánování, placení účtů ap.).

Her father said he'd take care of the children's education.

V obou uvedených významech je možné použít sloveso *look after*, které je však obvyklejší, mluvíme-li o věcech.

Can you look after Johnny while I pop down to the shop?

I'll look after any other expenses you might have.

I want the house to be properly looked after while we're away.

Vazba *take care of* může také znamenat vypořádat se s něčím, odstranit nebo řešit něco (obvykle potíže).

Zde není možné použít *look after*.

Those new measures should take care of the problems we've been having.

2 *Take care* znamená být opatrný, dávat si pozor, snažit se, aby.

Try to take more care when you do your homework.

Take care not to say anything controversial.

Be careful (of) se může použít v témže významu.

Try to be more careful when you're doing your homework.

Be careful of asking him about his wife.

Be careful not to ask him about his wife.

Be careful with znamená být opatrný při manipulaci s nějakým předmětem, aby se nepoškodil nebo aby nedošlo ke zranění.

Be careful with that knife/axe.

I wish you'd be more careful with the dishes when you're doing the washing-up.

3 *Care (about)* znamená, že přikládáte něčemu důležitost, že máte o něco zájem. *About* se klade před předmět; před spojkou se obvykle vynechává.

I don't care about other people's opinions.

I don't care what other people think about me.

He said he hates you. – I don't care.

Do you think he cares (about) whether we pass or fail?

She cares a great deal about her students.

4 *Care for* je poněkud knižní. Používá se ve třech významech:

a) mít rád, stát o (zvláště v záporu a v otázce)

You don't really care for her, do you?

I just don't care for that kind of film, that's all.

Tyto věty však působí značně upjatě, a proto uděláte nejlépe, když v hovoru nahradíte *care for* slovesy *like*, *love* ap.

b) rád si vzít/chtít (při nabídkách ve formě otázek)

Would you care for some tea?

I tato vazba už zní poněkud zastarale, a je tedy lépe říct

Would you like some tea?

c) pečovat, starat se o, ošetřovat, mít odpovědnost za (také působí poněkud knižně)

The state should care for the old and sick.
V hovorové angličtině je vhodnější užít *take care of*.

44

Case

1 Best case

* ***In the best case, they only get a flat after ten years.***
“V nejlepším případě” se nejlépe přeloží spojením *at best*.
At best they only get a flat after ten years.

2 For the case

* ***This is for the case when you won't have any money.***
* ***We took some food for the case there wouldn't be any shops there.***

Když hovoříme o opatřeních, která činíme, abychom se vyhnuli obtížím nebo abychom se proti něčemu zabezpečili, používáme vazbu *in case* se slovesem v přítomném čase (když je sloveso v hlavní větě v budoucím, přítomném nebo předpřítomném čase) nebo v minulém je-li sloveso ve větě hlavní v podmiňovacím způsobu, v minulém nebo předminulém čase).

This is in case you don't have any money.

We took some food in case there weren't any shops there.

Lze také použít vazbu *should* + infinitiv, ale ta je poněkud knižní.

This is in case you should have no money.

3 In (the) case

* ***In case it isn't too late, the kids are allowed to watch TV.***
* ***In the case the weather is bad, you should take an umbrella with you.***

Správné použití výrazu *in case* viz odstavec 2.

Má-li “v případě” stejný význam jako “jestli(že)”, použijte spojku *if*.

If it isn't too late, the kids are allowed to watch TV.

Zapamatujte si, že v souvětích se spojkou *if* mluvíme o činnosti nebo stavu, které podminují rozhodnutí (jde o větu podmínkovou), zatímco ve větách s výrazem *in case* rozhodnutí předchází.

Srovnejte:

If the weather is bad, you should take an umbrella with you.

Take an umbrella with you in case it rains/should rain.

4 In case of

Toto spojení působí velice knižně a v každodenní konverzaci je neobvyklé; vyskytuje se především ve vyhláškách, upozorněních a pokynech a znamená přibližně *if (there is)*.

In case of accident, break the glass and leave the bus.

45

Cause

* ***This caused that the tower fell.*** (1)
* ***It causes that you lose your friends.*** (2)
* ***What caused that he said something so silly?*** (2)
* ***He caused that they were put to death.*** (2)
* ***This causes that people are unable to work very hard.*** (2)
* ***His behaviour caused that we disliked him more and more.*** (2)
* ***The accident caused that I couldn't play any more hockey.*** (2)

1 Vazba * ***cause that*** v angličtině neexistuje. Je-li ve vedlejší větě podmět neživotný, je možné použít spojení *to cause st to happen*.

This caused the tower to fall.

2 Tam, kde je podmětem vedlejší věty osoba, je situace složitější. V kladné větě lze použít vazbu *to cause sb to do st*.

This causes you to lose your friends.

What caused him to say something so silly?

He caused them to be put to death.

Takové věty však působí poněkud archaicky a okázale a v záporu sloveso *cause* nelze vůbec použít. Ve větách se životným podmětem tedy bude nejlépe nahradit ho jinými slovesy.

This results in your losing your friends.

What made him say something so silly?

He had them put to death.

This leads to people being unable to work very hard.

His behaviour made us dislike him even more.

The accident kept me from playing any more hockey.

The accident meant that I couldn't play any more hockey.

46

Chief

* *I don't like my husband's chief.*

Chief je náčelník skotského klanu nebo nějakého domorodého kmene – např. ve rčení *There are too many chiefs and not enough Indians*. S předložkou *of* označuje často vedoucího nějaké instituce – *chief of police, chief of staff in the armed forces*.

“Šéf” se obvykle překládá výrazem *boss*.

I don't like my husband's boss.

47

Classmate

* *I'm going there with one of my classmates.*

Přestože slovo *classmate* existuje, neoznačuje se jím běžně někdo, s kým žák právě teď chodí do třídy. (Totéž platí i o výrazech *schoolmate, fellow-student, fellow-pupil*.) Žák o svém spolužákovi mluví jako o *someone/a boy/a girl in my class* a student říká *someone/a girl/a boy/a fellow I study with, a student in my year* atd.

One of the boys in my class stole it.

I'm going there with one of the students in my year/a girl I study with.

Pouze mluví-li o bývalých spolužácích nebo o studentech, s nimiž studoval, říká *a schoolfriend (of mine), someone I was at school/university with* atd. nebo méně často i *my classmate*.

Mike's an old schoolfriend of mine.

This is Peter – we were at school/university together.

48

Colleague

* *Students are often guided by their colleagues' opinions.* (2)

1 *Colleague* je zcela správné anglické slovo, ale jeho užití je do určité míry omezené. Označuje pouze spolupracovníky nebo lidi pracující ve stejném oboru, třeba i na jiném pracovišti, se kterými se stýkáme služebně, a vztahuje se především na lidi s vyšším vzděláním – doktory, právníky, učitele, vědce ap. Správná je věta:

The book was written by a colleague of mine from Brno University.

Stejně tak běžné jsou i hovorovější ekvivalenty:

The book was written by a friend of mine from Brno University.

The book was written by a man who teaches/who's on the staff with me at Brno University.

Jde-li o spolupracovníky s nižším vzděláním nebo bez vzdělání, používejte fráze typu *She's a girl/woman from the office* nebo *He's a man I work with*.

2 Mluvíte-li o svém spolužákovi z vysoké školy, řekněte *He's a student in my year. He's someone I study with* ap. Shora uvedenou chybnou větu by bylo vhodné opravit třeba takto:

Students are often guided by the opinions of other students.

Viz též 47.

49

Collective vs individual (Kolektiv a jednotlivec)

Smysl pro kolektivnost má v českém jazyce a kultuře hluboké kořeny a projevuje se z hlediska anglického mluvčího neobvykle hojným užíváním všech forem osobního a přivlastňovacího zájmena “my” a “náš”. Angličan se naopak buď zaměřuje na vlastní osobu a nazírá na svět z hlediska jedince, nebo zaujímá ke skutečným odtažitější a analytičtější postoj. Následující přehled by vám měl pomoci vyhnout se nesprávnému užívání zájmen *we* a *our*.

1 Obecná sdělení

* *We mince the meat twice in the mincer.*

* *What do we see in the picture?*

* *In the square we can see a beautiful fountain.*

V češtině bývají obecná sdělení často v 1. osobě množného čísla; v angličtině bývají ve 2. osobě nebo jsou vyjádřena neutrálně.

Mince the meat in the mincer.

What can you see in the picture?

In the square you/one can see a beautiful fountain.

There's a beautiful fountain in the square.

Nezapomeňte, že na otázku *What can you see in the picture?* reaguje Angličan větou *There's a mountain meadow . . .* nebo *You can see a mountain meadow . . .*, v níž zájmeno *you* je použito obecně, ve smyslu “člověk”.

2 Rodina

* *Our family went to the theatre last night.*

* *Our mother usually bakes a cake for my birthday.*

* *Our parents came to visit on Sunday.*

K vlastní rodině zaujímá anglický mluvčí stanovisko jednotlivce.

The (rest of the) family went to the theatre last night (but I stayed at home).

My family and I went to the theatre last night.

I went to the theatre last night with my family.

My mother usually bakes a cake for my birthday.

My parents came to visit on Sunday.

My wife's/husband's parents/My in-laws came to visit on Sunday.

Our place/house/flat (u nás, k nám atd.) je pravděpodobně jediné spojení, ve kterém se vyskytuje zájmeno *our*: *You can sleep at our place, if you like.* Stejně běžné je však i spojení *my place/house/flat*.

Viz též 87.

3 Společné akce

* *We don't usually quarrel with my sister.*

* *We went with my girlfriend to the Tatras.*

* *We spent three hours in the pub with Mirek and Honza.*

Ve všech uvedených příkladech poukazuje mluvčí na sebe a na někoho dalšího – sestru, přítelkyni, Mirka a Honzu. Anglické *we* však zřetelně naznačuje, že kromě sestry, přítelkyně atd. je na scéně více než jedna osoba. Je tedy opět nutné použít zájmeno 1. osoby jednotného čísla.

I don't usually quarrel with my sister.

My sister and I don't usually quarrel.

My girlfriend and I went to the Tatras.

I spent three hours in the pub with Mirek and Honza.

4 Our country, our town

* *You should visit our country some day.*

* *I think he's enjoying himself in our country.*

* *There are a lot of old castles in our country.*

* *He wanted to see people in costumes from various parts of our country.*

* *In our town there's a lovely Baroque church.*

* *She especially wanted to see our town, Brno.*

Tyto výrazy patří k nejčastějším čechismům. Přestože v angličtině existují, vyskytují se jen zřídka – především v rétorických frázích. Běžná knižní i hovorová angličtina vyjadřuje stejné pojmy jinak.

You should visit Czechoslovakia some day.

I think he's enjoying himself here (in Czechoslovakia).

There are a lot of old castles in this country.

He wanted to see people in costumes from various parts of the country.

Pokud Angličan mluví o městě, ve kterém žije, zaujímá opět k němu stanovisko jednotlivce; někdy se však vyjádří zcela neutrálně. Je tedy třeba říci:

There's a lovely Baroque church in my hometown/the town I live in/the town where I live/the town I come from.

She especially wanted to see Brno.

5 Our century

* *The world's population has increased greatly in our century.*

Angličtina našemu století říká *this/the present/the twentieth century*.

The world's population has increased greatly in this/the present/the twentieth century.

6 V angličtině se samozřejmě kolektivní “my” také vyskytuje, ovšem jen tehdy, když jde o jasně vymezenou skupinu lidí, např. *we – English speakers (We don't use the word in that sense.)*, *we – Englishmen* jako protipól *you – foreigners (We won the match against Germany.)*, *we – representatives of a firm (We have received your order of 23 January.)* nebo *we – students/pupils of a class (We don't like your teaching.)*. Ve všech těchto případech by Češi použili také zájmeno “my”. Vlastně i v některých větách ze 4. odstavce by zájmeno *we* mohlo být použito – ovšem jen když je zřejmé, jakou skupinu lidí označuje.

We have a lovely Baroque church in Křtiny.

We have a lot of old castles in Czechoslovakia.

50

College

* *I don't like living in the college.*

Anglická *college* může být buď vysoká škola – např. *College of Agriculture* Vysoká škola zemědělská – nebo samostatná korporace vyučujících a studentů při univerzitách v Oxfordu, Cambridgi apod. – např. *Lincoln College, Oxford*. *College* oxfordsko-cambridgeského typu tvoří samostatný komplex budov s prostorami pro vyučování, s knihovnou, společenskými místnostmi, jídelnou, kaplí a studentskými pokoji – o anglickém studentovi se tedy dá říct, že bydlí *in (the) college*. Česká “kolej” označuje něco úplně jiného; angličtina má několik odpovídajících výrazů.

I don't like living in the hall(s) of residence/in hall/in the hall(s).

What'll I do? They've just told me I won't be able to stay in the hostel next year.

They're building a lot of new student/students' hostels.

There's not enough room in the dormitory. (americká angličtina)

51

Colour

* *She was dressed in pink colour.* (1)

* *We decided to redecorate the room in green colour.* (1)

* *I had everything I needed – colours, brushes, rollers.* (2)

1 Jmenuje-li Angličan barvu, vynechá slovo *colour*.

She was dressed in pink.

We decided to redecorate the room in green.

V množném čísle se slovo *colour* dá použít: *The blue colours in the painting are lovely*. Ale i v tomto případě je vhodnější vybrat si nějakou jinou formulaci.

The blues in the painting are lovely.

The (various) shades of blue in the painting are lovely.

2 Pro všechny druhy nátěrů se běžně používá slovo *paint*.
I had everything I needed – paints, brushes, rollers.

52

Come a go

* ***Suddenly she saw him going towards her.*** (1)

* ***We won't come there before noon.*** (2)

* ***I must go now or I won't come home before midnight.*** (2)

Studenti zpravidla bez obtíží rozlišují význam sloves *come* a *go* – čeština má totiž také “přijít” a “jít”.
Come vyjadřuje pohyb směrem k mluvčímu nebo posluchači – *go* pohyb v opačném směru.

Come here at once.

Go away.

Don't be impatient. I'm coming.

I'm just going to my parents'.

(do telefonu) *Can I come and see you right now?*

Let's go to John's.

V některých situacích však nastávají nesnáze.

1 Když osoba, o níž se mluví, je pokládána za výchozí bod, a proto výběr slovesa závisí na směru pohybu vzhledem k ní.

Suddenly she saw him coming towards her.

2 Když vypovídáme o okamžiku, kdy někam dorazíme; tady užíváme *get*.

We won't get there before noon.

When will you be getting to Prague?

I must go now or I won't get (back) home before midnight.

Povšimněte si rozdílů mezi *get* a *come*.

I'll ring you up when I get to Prague.

If I come to Prague next week, I'll ring you up.

53

Comfortable

* ***It's very comfortable living so close to the shops.***

Comfortable znamená poskytující pohodlí, především tělesné.

That's a very comfortable chair.

Chcete-li však říct, že něco uspokojuje vaše požadavky a potřeby – je to tedy vyhovující, výhodné, použijte přídavné jméno *convenient*.

It's very convenient living so close to the shops.

54

Common, usual, ordinary

* ***It is usual for parents nowadays to spoil their children.*** (1)

* ***At the beginning of the century, this was not a usual thing to do.*** (1)

* ***I know how to cook some usual dishes.*** (1, 2)

* ***She was a common woman who lived a common life.*** (2)

* ***Should common people be allowed to carry guns?*** (2)

* ***It was a common sweater, nothing special.*** (2)

* ***That's the ordinary way of getting there.*** (3)

Správné používání přídavných jmen *common*, *usual* a *ordinary* není bez problémů. Pro pochopení rozdílů mezi nimi bude nejlepší uvést jejich hlavní významy.

Common

a) patřící, společný atd. dvěma, více nebo většině lidí, zemí, organizací:

a common language

common knowledge

common land

b) přicházející nebo vyskytující se často nebo na mnoha místech:

a common experience

a common flower

the common cold

It's common nowadays for parents to spoil their children.
At the beginning of the century, this was not a common thing to do.
I know how to cook some common dishes.

c) vulgární (hanlivě):

a common accent

common behaviour

Ordinary – “nevýjimečný”, “nijak zvláštní”: *an ordinary day* (normální den), *an ordinary man* (obyčejný člověk). Zmatek často způsobuje spojení *the common man*, označující průměrného, obyčejného občana.

Je to však velmi idiomatické spojení (používá se vždy s určitým členem a jen v jednotném čísle).

Common se jinak nedá v tomto významu (tj. pro označení obyčejných, průměrných lidí) užít.

I know how to cook some ordinary dishes.

She was an ordinary woman who lived an ordinary life.

Should ordinary people be allowed to carry guns?

It was an ordinary sweater, nothing special.

3 Usual – “obvyklý”

That's the usual way of getting there.

Working is the usual way of making money.

Všimněte si, že *unusual* je možné použít jako opak nejen k *usual*, ale i k některým jiným z výše uvedených přídavných jmen: 1b a 2 (*unusual people* však v uvedené větě říct nelze – význam “neobvyklý”, “výjimečný” se do kontextu nehodí).

55

Comparatives (2. stupeň přídavných jmen)

* *He's been taking the medicine for a longer period of time.*

* *The university consists of several older buildings.*

* *Her father's a taller man.*

Použijeme-li v angličtině komparativ, musíme s něčím srovnávat: druhý stupeň totiž neznamená, jako někdy v češtině, pouze “poměrně značnou míru vlastnosti”. Výrazy, které běžně v tomto smyslu používáme, jsou *rather* nebo *fairly*.

He's been taking the medicine for a rather long time.

The university consists of several fairly old buildings.

V hovorové angličtině se někdy vyskytují přídavná jména s příponou *-ish* (mohou je mít pouze přídavná jména, která se stupňují koncovkami *-er*, *-est*).

Her father is a tallish man.

Viz též 146.

56

Conditional (Podmiňovací způsob)

Často se stává, že čeští mluvčí používají podmiňovací způsob tam, kde ho angličtina nepřipouští. Děje se tak většinou ve vztažných větách a o něco méně často v řečnických otázkách.

1 Existenční věty

* *Do you have any other shoes? – None that would be any bigger.*

* *There's not a single person here who wouldn't have read that book.*

* *There's no woman in the world who wouldn't love jewellery.*

* *I don't know anyone who would like that kind of music.*

* *I've never had a teacher who would use those kinds of methods.*

* *Is there anyone here who would help me?*

* *Have you seen anything that would interest you?*

Uvedené oznamovací věty vypovídají o neexistenci věcí nebo lidí s jistými vlastnostmi a rysy; otázky se ptají na jejich existenci. Angličtina v takových případech nepoužívá sloveso v podmiňovacím, nýbrž v oznamovacím nebo tázacím způsobu. (Všimněte si, že v češtině je v těchto větách prostý tvar přítomného, minulého nebo budoucího času také možný, ale není tak idiomatický jako podmiňovací způsob.)

Do you have any other shoes? – None that are any bigger.

*There's not a single person here who hasn't read that book.
There isn't a woman in the world who doesn't love jewellery.
I don't know anyone who likes that kind of music.
I've never had a teacher who used those kinds of methods.
Is there anyone here who can/will help me?
Have you seen anything that interests you?*

2 Věty vyjadřující určitý cíl nebo záměr

** They wait for willing victims to whom they would tell their stories.
* At school you usually try to find someone who would share your interests.*

V takových souvětích je vhodné nahradit vedlejší věty infinitivem.

*They wait for willing victims to tell their stories to.
At school you usually try to find someone to share your interests.*

3 Hypotetické situace

** I'd like to meet a man who would be cleverer than me.
* Can you imagine a country where no one would like music?*

Tady jsou dvě možnosti; užít tvary přítomného nebo (spisovněji) minulého času.

*I'd like to meet a man who is/was cleverer than me.
Can you imagine a country where no one likes/liked music?*

4 Řečnické otázky

* John Updike? Who wouldn't have heard of him?

V podobných řečnických otázkách, které poukazují na existující, nikoli možnou nebo teoretickou situaci v současnosti, používá angličtina prostý přítomný nebo předpřítomný čas. Srovnejte:

*John Updike? Who doesn't enjoy his work? (= Everyone enjoys it.)
John Updike? Who hasn't heard of him? (= Everyone has heard of him.)
John Updike? Who wouldn't like to meet him? (= Everyone would like to meet him.)*

57

Consult

* I consulted these mistakes with my French teacher.

Sloveso *to consult* (*sb/st about st*) znamená "poradit se" (obvykle s odborníkem – především lékařem nebo právníkem) nebo "pátrat po informacích" (hlavně ve spisech). Předmětem je osoba, na kterou se obrátíte, nebo věc, kterou prostudujete.

*If I were you, I'd consult a doctor about those pains.
If you don't know what it means, you should consult a dictionary.*

Když však chcete s někým něco prodiskutovat, prohovorit, použijte sloveso *discuss* (*st with sb*) nebo *ask* (*sb about st*).

*I discussed these mistakes with my French teacher.
I asked my French teacher about these mistakes.*

58

Countable and uncountable nouns (Počítatelná a nepočítatelná podstatná jména)

Nepočítatelná podstatná jména nemají množné číslo a nemohou se používat s neurčitým členem *a/an*.

Většina nepočítatelných podstatných jmen nepůsobí žádné potíže, protože odpovídající české výrazy se v množném čísle rovněž nevyskytují. Někde jsou však mezi oběma jazyky rozdíly a zde Češi pod vlivem mateřštiny některá jména nesprávně používají jako počítatelná.

1 *advice* – nepočítatelné (viz odst. 2)

My father was always giving me advice.

equipment – nepočítatelné (viz odst. 2)

They've bought a lot of new equipment recently.

experience – nepočítatelné i počítatelné

Někdy lze jen těžko určit hranici mezi počítatelným a nepočítatelným podstatným jménem *experience*.

Počítatelné vyjadřuje konkrétní událost ("zážitek") a je často nějak blíže determinováno.

Meeting the President was an experience I shall never forget.

I had many interesting experiences during my holiday in Rumania.

Jako nepočitatelné znamená zkušenost(i) jako výsledek nějaké činnosti.

To get the job you'd need five years' teaching experience.

He's had a lot of experience (with handicapped children).

fun – nepočitatelné

It was really great fun to see him so drunk.

At first the job seemed to be fun.

It was good fun going to the fair with Jerry.

gossip – nepočitatelné i počitatelné

Nepočitatelné znamená “klep/klepy” (viz odst. 2).

All that gossip about Peter and Mary spread like wildfire.

Počitatelné znamená “klepna” nebo popovídání o někom (sklepnout si – *to have a gossip*).

Gossips should be fined for the unhappiness they cause.

Let's drop in on Jane and have a good gossip.

homework – nepočitatelné

The teacher gave us a lot of homework today.

Chceme-li vyjádřit přesný počet úloh, říkáme:

We've got homework in four subjects tonight.

We've got four lots of homework tonight.

information – nepočitatelné (viz odst. 2)

They wanted some information from me.

knowledge – zvláštní případ nepočitatelného podstatného jména: někdy se používá s neurčitým členem a předložkou *of*, ale nikdy v množném čísle.

His knowledge was amazing.

Mary has a good knowledge of French.

luck – nepočitatelné (viz odst. 2)

She always has good luck.

luggage, baggage – nepočitatelné (viz odst. 2)

Put all my luggage over there.

news – nepočitatelné (viz odst. 2)

What's the news?

That's surprising news.

nonsense

Starší lidé občas používají podstatné jméno *nonsense* s neurčitým členem a označují jím něco nesmyslného. Většina rodilých mluvčích s ním však zachází jako s podstatným jménem nepočitatelným, a protože se ve všech ostatních případech chová rovněž jako nepočitatelné, bude nejjistější je používat jen jako takové.

That explanation, my dear, is complete nonsense.

shopping – nepočitatelné

Lucy is in town, doing her shopping.

spaghetti, macaroni atd. – nepočitatelná

This spaghetti of yours is delicious.

toast – nepočitatelné i počitatelné

Nepočitatelné znamená “topinka opečená bez omastku” (viz odst. 2).

Everyone's hungry, so let's make a lot of toast.

Zapamatujte si, že český “toast” (opéká se na oleji) není totéž, co anglický *toast*; anglický ekvivalent “toastu” je *fried bread*.

Would you like some fried bread with garlic rubbed on?

Počitatelný znamená “přípitek”.

Let's drink a toast to the newlyweds.

wallpaper – nepočitatelné

I'm going to take off all the wallpaper in the flat.

work – nepočítatelné (ve smyslu “práce”)

It's hard work to stop smoking.

Granny does all the easy housework.

2a Se všemi uvedenými nepočítatelnými výrazy s odkazem na tento odstavec lze použít slovo *piece*.

Nejčastěji se objevuje s podstatnými jmény, která vyjadřují něco hmotného (*a piece of toast/luggage*),

nebo s výrazy, které jsou nějak blíže vymezeny (*a fascinating piece of information*).

Tvar množného čísla *pieces* se vyskytuje jen zřídka, pouze s podstatnými jmény vyjadřujícími něco hmotného nebo s výrazy početně vymezenými (*two pieces of information*).

b Místo *piece* nebo *pieces* se však běžně s nepočítatelnými podstatnými jmény užívají výrazy *some* nebo hovorovější *a bit*, přestože oba mohou signalizovat nejen jednotné, ale i množné číslo.

Let me give you some advice/a bit of advice.

I found out some (useful) information about his background.

59

Couple

* *Students should work together in couples.* (1)

* *Eva and I first met at nursery school and we soon became an inseparable couple.* (1)

1 Mluvíte-li o lidech, nezapomínejte, že *couple* označuje ženu a muže, mezi nimiž je zvláštní vztah (např. *a married/an engaged couple* – manželé/snoubenci), nebo dvojici, která spolu tančí. V jiných případech je třeba použít slovo *pair*.

Students should work together in pairs.

Eva and I first met at nursery school and we soon became an inseparable pair.

2 Nezapomeňte, že běžný význam anglického *a couple* je “dva/dvě”, a ne “několik”, jako české “pár”. *A couple of people* znamená dva lidé; *a couple of months* jsou přibližně dva měsíce, ale rozhodně ne tři. Výraz *a couple of minutes* lze užít v poněkud širším významu; protože jde o poměrně krátký časový úsek, může označovat dobu až čtyř pět minut.

60

Cry

* *The swimming instructor cried at us a lot.* (1)

* *I was so surprised that I wanted to cry, but I couldn't.* (2)

1 V běžném hovorovém projevu znamená sloveso *to cry* “plakat”.

When she learned she had failed the exam, she burst out crying.

Ve smyslu “křičet” užíváme sloveso *to shout*.

The swimming instructor shouted at us a lot.

2 Ve spisovném projevu je možné použít *cry* ve významu “křičet”, ale většinou pouze jako uvození přímé řeči.

“Mike! He's trying to kill you!” she cried.

Cry out označuje hlasitou reakci na překvapení, hrůzu ap. – “vykřiknout”.

I was so surprised that I wanted to cry out, but I couldn't.

61

Custom a habit

* *He has a custom of blinking his eyes when he's nervous.* (1)

* *The've started reviving some of the old habits.* (1)

* *English theatres have a habit of putting on special Christmas plays for children.* (1).

1 Rozdíl mezi *custom* a *habit* bývá většinou jasný: *custom* označuje vžitý způsob chování velké skupiny lidí, tedy něco, co tito lidé už dlouho dělají, a *habit* něco, co po dlouhou dobu dělá jedinec.

He has a habit of blinking his eyes when he's nervous.

Cheating in exams is a bad habit to get into.

They've started reviving some of the old customs.

English theatres have a custom of putting on special Christmas plays for children.

2 Když však jedinec něco dělá při pravidelně se opakující příležitosti, je také možné použít podstatné jméno *custom*.

It was his custom/a custom of his to give small presents to all his employees at Christmas.

He has a custom of drinking a small glass of whisky before going to bed every night.

62

Czech abbreviations (České zkratky)

* *The ROH at the JZD decided to celebrate MDŽ by going on a ČEDOK excursion.*

Taková věta by anglickému čtenáři byla zcela nesrozumitelná. Nepochopil by, o koho se jedná, ani kdy, kde a za jakých okolností se děj odehrává. České zkratky by se měly překládat nebo parafrázovat.

The trade union organization at the cooperative farm decided to celebrate International Women's Day by going on an excursion organized by the ČEDOK travel agency.

Objevuje-li se určitá zkratka často, je vhodné ji při prvním výskytu v textu uvést přeloženou nebo parafrázovanou a zkratkový tvar připojit v závorce. V dalších částech textu stačí uvádět už jen zkratku samotnou.

63

*Dam-lake

* *Let's go swimming at the (Brno) dam-lake.*

Slovo *** *dam-lake*** neexistuje; "přehradní hráz" je *dam* a nejběžnější ekvivalent českého "přehrada" je *reservoir*.

Let's go swimming at the (Brno) reservoir.

Jde-li o opravdu velkou nádrž, často užíváme jen slovo *lake*.

Lipno is one of the country's most beautiful lakes.

64

Days: *In these days

* *She thought a divorce would be no problem in these days.*

Spojení ****in these days*** neexistuje. Anglický ekvivalent českého "dnes" vyjadřujícího kontrast k nějakému období v minulosti je *nowadays* nebo *these days*.

She thought a divorce would be no problem nowadays/these days.

V hovorové angličtině se často vyskytuje i výraz *today*.

Young people today have a lot of money to spend on themselves.

Vazba *in those days* v angličtině existuje, ale označuje období v minulosti ("tehdy").

In those days women wore very long skirts.

65

Describe

* *He wanted me to describe him the performance.*

* *Describe us what she looked like.*

Je-li ve větě uveden nepřímý osobní předmět, musí být se slovesem *describe* spojen předložkou *to*; nepřímý předmět lze však často vypustit.

He wanted me to describe the performance to him.

Describe what she looked like.

66

Director

* *You have to ask the director of the school for permission.*

Slovem *director* označuje angličtina buď, člena správní rady (*board of directors*) podniku (často ve

spojení s blíže určujícím výrazem, např. *managing director*), nebo vedoucího nějaké instituce (*the director of a research institute*). V divadle je to režisér. Terminologie užívaná ve školách v zemích, kde se mluví anglicky, není jednotná; dokonce i v samotné Anglii se setkáme na různých typech škol s různými výrazy pro označení “ředitele”. Při překládání vám snad pomůže následující návod.

1 Britské školy řídí *headmaster* nebo *headmistress*. Dnes se nám však tyto výrazy zdají být do značné míry knižní a poněkud zastaralé. Jedním z důvodů, proč tomu tak je, je v posledních letech převládající tendence užívat v angličtině slova, která nejsou *sexist*, tj. slova neutrální, která neoznačují pohlaví osoby, o níž se hovoří. Ať už je příčina jakákoli, dnes se nejvíce užívá slovo *head* nebo *headteacher*.

You have to ask the head (of the school) for permission.

Zástupce ředitele je *deputy head*.

2 Řediteli jazykové školy se obvykle říká *principal* a jeho zástupci *vice-principal* nebo *deputy principal*.

3 Ředitel školy v Americe je *principal* a jeho zástupce *vice-principal*.

67

Do a make

* *I'll have to make some shopping after work.* (3)

* *He always does the same mistakes.* (4)

Naučit se správně používat slovesa *make* a *do* není zdaleka tak jednoduché, jak si cizinci představují. Je třeba si zapamatovat tyto hlavní body.

1 Sloveso *make* často naznačuje, že jde o vytvoření nebo sestrojení něčeho.

He made a resumé of the novel for me, but I lost it.

John has made a superb sailboard.

2 *Do* vyjadřuje činnost blíže neurčenou, míněnou obecně.

What are you planning to do this summer?

I'll have to do something about my French or else I'll fail.

3 Sloveso *do* používáme, když mluvíme o nějaké (pracovní) činnosti.

I'll have to do some shopping after work.

Have you done your homework yet? – No. Mum told me to do the washing-up first.

4 V ostatních případech neexistují bohužel přesná pravidla – vládne v nich idiomatika.

He always makes the same mistakes.

Jako nepatrná pomoc poslouží snad jen skutečnost, že jste-li na pochybách, bude lépe, když zvolíte sloveso *make*; vyskytuje se totiž ve více obrazech než sloveso *do*. Jediné a účinné řešení však bude zapsat si a naučit se různá idiomatická spojení, a navíc mít dobrý slovník.

Viz též 136.

68

Dress

* *The boys need some new dresses.* (2)

1 Rodilý Angličan má někdy dojem, že se muži v Československu podivně oblékají. Příčinou je záměna významů počítatelného a nepočítatelného podstatného jména *dress* (šaty).

Počítatelné podstatné jméno *dress* znamená “dámské šaty”.

Susan had on a lovely summer dress.

Nepočítatelné podstatné jméno *dress* buď zní knižně (a jako takové se ani příliš nepoužívá), nebo je součástí různých složenin, např. *formal dress*, *evening dress*.

It was an old photograph, with people in the dress of the 1890's.

They were expected to wear evening dress to the reception.

2 “Šaty” ve smyslu “oblečení, oblek” se překládají jako *clothes* nebo méně hovorově, a mluví-li se povšechně, *clothing*.

The boys need some new clothes.

She loves buying expensive clothes.

The basic necessities are food, clothing and shelter.

69

Drunken

* *I was drunken and lost control of the car.* (1)

1 *Drunken* se ve smyslu slova “opilý” vyskytuje jen ve funkci přívlastku, kdežto *drunk* lze použít v přívlastku i v přísudku.

I was drunk and lost control of the car.

Several drunk(en) men started shouting at me.

2 *Drunken* se v angličtině též běžně používá ve významu “píjácký” nebo “propadlý alkoholu”.

We had a great time at a rather drunken party.

It's not her fault: she comes from a drunken home.

3 Zapamatujte si, že podstatné jméno *drunk* označuje někoho, kdo je opilý (přechodný stav), zatímco *drunkard* (hanlivě) a *alcoholic* označují člověka navyklého pít.

Several drunks started shouting at me.

His father's an alcoholic.

70

During

* *During thirty minutes the bottle was empty.*

* *He went mad during one week.*

During odpovídá českému “během”. Naznačuje, že se něco odehrává během celého období nebo v průběhu nějaké události (*I'll be working hard during the summer*) nebo že jde o jistý okamžik/okamžiky určitého období nebo události (*We had a terrible experience during the summer/performance*). Jestliže však vyprávíme o něčem, co je výsledným stavem nebo situací na konci určitého období nebo události, musíme použít výraz *within*.

Within thirty minutes the bottle was empty.

He went mad within one/a week.

71

Educate

* *After his parents died, he was educated by his grandfather.*

Sloveso *to educate* se omezuje na výchovu a vzdělání poskytované školou a jinými veřejnými institucemi.

His teachers found it hard to educate him.

Vychovávat dítě a pečovat o něj v rodině, dokud nevyroste, se vyjádří slovesem *to bring up*.

After his parents died, he was brought up by his grandfather.

72

e.g.

* *Romantics such as e.g. Byron and Shelley deliberately set out to shock the public.* (1)

* *The best films of 1988 were e.g. X and Y.* (2)

* *My favourite Czech composers are e.g. Dvořák and Smetana.* (2)

* *Important Czech writers between the wars were e.g. Čapek and Vančura.* (2)

* *After the war there was a sudden rise in the birthrate. E.g. in 1947 . . .* (3)

* *People should try to get rid of their bad qualities, e.g. pride, envy, stinginess, and develop better ones.* (4)

Časté používání *e.g.* není správné. Jeho výskyt se omezuje hlavně na vědecké texty a případy přesné argumentace. Mnohdy české použití zkratky “např.” vůbec neodpovídá anglickému *e.g.*

1 Výrazy *such as* a *like* samy uvádějí příklady; *e.g.* je proto přebytečné.

Romantics such as/like Byron and Shelley deliberately set out to shock the public.

2 České “je/jsou např. . . .”, tj. věty, v nichž příklady tvoří jmenný přísudek, přeložíme jiným způsobem.

The best films of 1988 were/included X and Y.

Dvořák and Smetana are among my favourite Czech composers.

Čapek and Vančura were among the important Czech writers between the wars.

The important Czech writers between the wars included Čapek and Vančura.

3 Zkratkou e.g. věty nezačínáme; běžná forma je v tomto případě *for example*.

After the war there was a sudden rise in the birthrate. For example in 1947 . . .

4 V ostatních situacích lze nezkrácenou formu *for example* použít, avšak běžněji, zvláště je-li výčet stručný, se vyskytuje vazba *such as* nebo vysvětlení, proč byly uvedené příklady vybrány.

People should try to get rid of such bad qualities as pride, envy, and stinginess and develop better ones.

People should try to get rid of their bad qualities, especially pride, envy, and stinginess, and develop better ones.

73

Else

* *That's something completely else.*

Věta *That's something else* je samozřejmě zcela správná; před přídavným jménem *else* však nemohou stát příslovce *completely, totally, very* atd. Ta se pro daný význam pojí s přídavným jménem *different*.

That's something completely different.

That's a completely different matter.

74

Enable

* *This invention enabled to do twice as much work a day.*

Po slovese *enable* musí následovat předmět jmenný (*That enabled better results*) nebo spojený s infinitivem (*That enabled him to get better results*). Není-li ve větě druhého typu řečeno, komu nebo čemu byla jistá věc umožněna, musíme použít infinitiv trpný.

This invention enabled twice as much work to be done a day.

Jsou možné i jiné formulace:

This invention made it possible for twice as much work to be done a day.

This invention made it possible to do twice as much work a day.

This invention allowed twice as much work to be done in a day.

75

End

* *In the end (of the meeting) they stood and sang the national anthem.*

* *At the end, they decided to go and see a film.*

Teoreticky by nemělo k záměně frází *at the end* a *in the end* docházet, protože odpovídají českým vazbám "na konci" a "nakonec". Přesto si je čeští mluvčí často pletou.

At the end (of the meeting) they stood and sang the national anthem.

In the end, they decided to go and see a film.

76

Enjoy

* *I enjoy to listen to their arguments.*

Sloveso *to enjoy* se používá s gerundiem, nikoli s infinitivem.

I enjoy listening to their arguments.

77

Enough

* *Will I have time enough to get to the station?* (1)

* *He's clever enough.* (2)

1 S podstatnými jmény: v současné angličtině stojí *enough* před podstatným jménem. Stojí-li za ním, věta zní poněkud archaicky a často i legračně.

Will I have enough time to get to the station?

2 S přídavnými jmény: *enough* stojí za přídavným jménem. Takové spojení však většinou naznačuje význam “dost, aby . . .”, i když to není výslovně řečeno.

He's handsome enough to play the part – but is he any good as an actor?

Did he do it? – No, he's not clever enough.

Tam, kde náznak takového významu není, užíváme *fairly*, *quite*, *rather* (hovorově *pretty*) – a toto pořadí odpovídá rostoucí intenzitě výrazů.

He's fairly/quite/rather/pretty clever.

78

Environs, environment, surroundings

* *We need to protect the living environment from pollution.* (2)

* *This kind of work requires quiet environs.* (3)

* *The environment at the housing estate is very depressing.* (3)

1 Slovo *environs* označuje území kolem nějakého místa – města, vesnice ap. Jeho synonymem je *surroundings*.

There are a lot of interesting things to see in the environs/surroundings of Brno.

2 *Environment* se vztahuje k lidem/zvířatům, ne k místům. V nejobecnějším smyslu znamená přírodní podmínky, ve kterých lidé/zvířata žijí (“životní prostředí”); užívá se s určitým členem.

We need to protect the environment from pollution.

V užším smyslu označuje *environment* prostředí, které je nazíráno z hlediska mravního působení na člověka, schopnosti formovat jeho myšlení, ovlivňovat jeho chování ap.

She grew up in a very happy home environment.

3 Slovo *surroundings* se dá v tomto smyslu také někdy použít.

The surroundings you grow up in can affect your whole life.

Obvykle se však používá tam, kde zdůrazňujeme vnější aspekty prostředí – tedy v neutrálnějším smyslu.

This kind of work requires quiet surroundings.

The surroundings at the housing estate are very depressing.

79

-ern

* *I've been to many countries in West Europe.*

* *My father went on a business trip to Western Berlin.*

Všeobecně lze říct, že přídavná jména utvořená z názvů čtyř hlavních světových stran koncovkou *-ern* používáme před vlastními jmény částí větších celků, jde-li o polohu zeměpisnou (píše se obvykle, nikoli vždycky, malými písmeny). Před jmény určitých politických a správních území stojí přídavná jména bez koncovky.

I've been to many countries in Western Europe.

My father went on a business trip to West Berlin.

Brno is the largest town in South Moravia/the South Moravian Region (Jihomoravský kraj).

He has a wine cellar somewhere in southern Moravia.

Je pravda, že v některých případech se zdá, že pravidlo odporuje použití; tak např. termínem *East Africa* označujeme území Keni, Tanzanie a Ugandy. Obvykle se však nějaký důvod podobného výjimečného označení najde; zde jde o pozůstatek z koloniální éry, kdy tyto státy tvořily administrativní jednotku v rámci Britského impéria.

80

Especially

* *I'd like to thank especially my wife.* (1)

* *Especially men and boys enjoy this kind of work.* (2)

* *I remember especially one of them.* (2)

1 *Especially* je příslovce. V angličtině se používá většinou před předložkovou vazbou nebo před spojkou (všimněte si také čárky, která se obvykle před *especially* píše), méně často u slovesa nebo před přídavným

jménem.

I like holidaying, especially in the Tatras.

He doesn't like visitors, especially when they're relatives.

I'd especially like to thank my wife.

This is an especially hot curry.

2 Jakožto příslovce nemůže určovat podstatná jména a zájmena (tak jak to dělá česká zdůrazňovací částice “zejména”). V tomto případě je v angličtině nejvhodnější použít *in particular*.

Men and boys in particular enjoy this kind of work.

I remember one of them in particular.

81

etc.

* *We saw the town hall, main church, market square, etc.*

Zkratka *etc.* se v angličtině používá mnohem méně než její české ekvivalenty “apod.” a “atd.” v češtině.

Je většinou omezena na vědecká pojednání, vysvětlivky ap. Častý výskyt v jiných kontextech anglického čtenáře značně popouzí. Např. ve výše uvedené větě v něm vzbuzuje pocit, že autor ji použil z lenosti, aby se nemusel přesně vyjádřit.

Někdy je možné *etc.* prostě vynechat. Nebojte se, že se dopouštíte chyby, když neuvádíte všechny eventuality. V dané větě by snad stačilo říct:

We saw the town hall, main church and market square.

Nebo by bylo vhodné naznačit, proč jste si vybrali právě tato místa:

We saw many places of interest, but the most fascinating architecturally/oldest/most beautiful were the town hall, main church and market square.

Také by bylo možno užít vazbu *among them* a *etc.* pak vynechat:

We saw many places of interest, among them the town hall, main church and market square.

82

Even

* *Many people keep diaries, and even I once tried to start one.* (2)

* *They worked harder so that even they could buy a new car.* (2)

1 V angličtině se *even* používá ve významu “dokonce”, kterým se naznačuje, že něco je překvapující, že to překročilo očekávání atd.

She even told me about her affair with Mike.

He's been everywhere – even to Albania.

Nobody believes her, not even her mother.

2 Jestliže výrok tento smysl nemá, pak by se mělo užít *too* nebo *as well*.

Many people keep diaries, and once I tried to start one as well.

They worked hard so that they too could buy a car.

Viz též. 15.

83

Even if/though/when

* *Even if it was cold, they had two windows open.*

* *I prefer summer to winter, even if I enjoy the latter too.*

* *He helped her even if he found out she was married.*

Českou spojku “i když” lze do angličtiny přeložit jako *even if*, *even though* nebo *even when* podle toho, co vyjadřuje.

Even if znamená “i v případě, že”; objevuje se hlavně v kontextu přítomném nebo budoucím.

Even if I'm late, I never hurry.

Even if he passes the exam, he won't necessarily get a place at university.

Even though znamená “ačkoli/přestože”; užívá se především v kontextu minulém nebo přítomném.

Even though it was cold, they had two windows open.

I prefer summer to winter, even though I enjoy the latter too.

Even when znamená “i poté, co” nebo “i v době/situaci, kdy”; vyskytuje se v kontextu minulém, přítomném i budoucím.

He helped her even when he found out she was married.

Všimněte si, že v některých situacích lze užít dvě z uvedených možností: *Even if/though you don't want to thank her, you should.* V hovorové angličtině to vede k nedbalosti při výběru vhodné spojky. Nejlépe bude řídit se výše uvedenými významovými rozdíly, protože se může stát, že v dané situaci lze užít pouze jednu, jindy zas dvě z daných spojek, ovšem s významovým rozdílem. Srovnajte:

Even if he drinks a lot, he never gets drunk. I když se hodně napije, nikdy se neopije.

Even though he drinks a lot, he never gets drunk. Přestože hodně pije, nikdy se neopije.

84

Except

* *Except the lions, we saw some tigers and monkeys at the zoo.* (1)

* *The room was empty except a beautiful wardrobe.* (2)

Studenti mají často potíže, když překládají české “kromě”. Zapamatujte si:

1 Tam, kde “kromě” znamená “navíc”, “vedle”, v angličtině je *besides* (pozor: nikoli * *besides of*).

Besides the lions, we saw some tigers and monkeys at the zoo.

Když “kromě” znamená “s výjimkou”, “až na”, angličtina použije *except (for)*.

Except (for) the lions, we didn't see anything interesting at the zoo.

2 Vyvstává však otázka, kdy zvolit *except* a kdy *except for*. Mohou se užívat ve stejném smyslu, po *except for* však musí následovat podstatné jméno nebo zájmeno. Tak např. obměnou *I can't tell you anything except that he's dead* by bylo *I can't tell you anything except for the fact that he's dead*. Podobně ekvivalentem *I'll be at home except in the morning* je *I'll be at home exceptfor the morning*.

Except for je nutno použít, následuje-li po něm podstatné jméno nebo zájmeno, k němuž není v druhé části věty paralela.

There was nothing in the room except (for) a beautiful old wardrobe.

The room was empty except for a beautiful old wardrobe.

85

Expect a wait

* *We took our seats and expected the teacher to come.*

* *I'm waiting for a letter from my parents any day now.*

Často se stává, že Češi nedovedou významově rozlišit slovesa *wait* a *expect*.

Wait znamená stát, chodit nebo jen sedět a čekat, dokud někdo nepřijde nebo se něco nestane – jde vlastně o činnost fyzickou.

We took our seats and waited for the teacher to come.

I had to wait forty minutes for a tram this morning.

Expect znamená myslet si, očekávat, že se něco stane nebo že někdo přijde – jedná se o stav mysli.

I'm expecting a letter from my parents any day now.

We're expecting them (to come for dinner) at 7 o'clock.

86

Explain

* *Let me explain you what to do.*

Je-li ve větě uveden nepřímý osobní předmět, musí být se slovesem *explain* spojen předložkou *to*.

Let me explain to you what to do.

Osobní předmět lze v mnohých případech vynechat nebo přemístit.

Let me explain what to do.

Let me explain what you should do.

87

Family members (Členové rodiny)

* *He gave it to brother.* (1)

* *Come and look at this, brother.* (1)

* *Our grandmother baked the cake.* (2)

1 V rámci vlastní rodiny

a Mluví-li dítě o své matce a otci nebo babičce a dědečkovi, nepoužívá přivlastňovací zájmena. V písemném projevu se podstatná jména označující tyto příbuzné často píšou s velkým písmenem.

Zdrobněliny (*Mummy, Daddy, Granny, Grandpa*) používají většinou jen malé děti.

Where's Daddy/Dad/Father?

I think Mummy/Mum/Mother is angry with you.

Grandpa/Grandad/Grandfather is coming to visit tomorrow.

Ke slově *aunt* a *uncle* se obvykle připojují jména.

When were you born, Aunt Anne?

Bratrovi nebo sestře se říká křestním jménem; vzdálenější příbuzní se také nazývají jmény, ale někdy se pro větší přesnost uvede i příbuzenský vztah.

He gave it to John (tj. bratrovi).

Come and look at this, Peter.

Have you seen (cousin) Ken?

b Rodiče a prarodiče mluví s malými dětmi o příbuzných stejným způsobem, avšak jak děti vyrůstají, začínají používat u slov označujících příbuzenské vztahy přivlastňovací zájmena. V písemném projevu se velké písmeno po přivlastňovacích zájmenech nepíše.

Have you written to your brother/Mike lately? (rodič dítěti)

Your mother said you should pick her up at work. (rodič dítěti)

c Vzdálenější příbuzní používají obvykle tvary s přivlastňovacími zájmeny, pokud ovšem nemluví s malými dětmi.

Your father's certainly fit for a man of eighty.

2 Když Angličan mluví o členech své rodiny mimo rodinný kruh nebo o členech jiné rodiny, přivlastňovací zájmena běžně užívá.

That car belongs to my Aunt Lola.

Why's your father so angry?

Nezapomeňte, že před lidmi hovoříme o členech své rodiny z hlediska svého příbuzenského vztahu k nim, nikoli na základě jejich postavení v rodině. Tak na příklad, když babička peče koláč, její děti popisují tuto událost trochu jinak než její zeť, vnoučata ap.

My mother/My mother-in-law/My wife's mother/My husband's mother/My grandmother baked the cake.

Viz též 49.2.

88

Fantasy

* *The trouble with you is that you have no fantasy.* (1)

1 Běžná anglická obdoba českého slova "fantazie" je *imagination*.

The trouble with you is that you have no imagination.

2 *Fantasy* se v angličtině také vyskytuje, a to jako počítatelné i nepočítatelné podstatné jméno.

Jako počítatelné podstatné jméno vyjadřuje podivná nebo neobvyklá přání, o jejichž vyplnění sníme, snad abychom uspokojili nějaké své touhy.

He had a weird fantasy about sitting in a hot bath and eating a whole roast goose.

She has these fantasies about meeting a rich foreigner who'll sweep her away to a life of luxury.

That magazine caters to the worst kind of sexual fantasies.

Jako nepočítatelné podstatné jméno obvykle naznačuje, že jde o výstřední, únikové představy, a často mívá hanlivý příděch.

It's hard to believe her – she lives in a world of fantasy.

He can't make any plans without indulging in fantasy.

Jako nepočitatelné může být také použito ve smyslu jemné, hravé a poněkud výstředně neskutečné fantazie.

Oscar Wilde was a master of fantasy.

V tomto významu se však slovo *fantasy* vyskytuje jen málokdy.

89

Far

* *The cottage is 3 km far (from the nearest village).* (1)

* *The post office? It's far from here.* (2)

* *He lives in a far village.* (3)

1 Když udáváme přesnou vzdálenost místa od jistého bodu, výraz *far* nepoužíváme.

The cottage is 3 km from the nearest village/from here.

Jestliže ve větě neuvádíme, odkud je dané místo vzdáleno, obvykle je třeba dodat příslovce *away*.

The cottage is only 3 km away.

2 V hovorové angličtině se *far* vyskytuje v oznamovacích větách jen zřídka (viz též 145). Používáme v nich výrazy *a long way* nebo někdy *a long way away*.

The post office? It's a long way from here.

The post office? It's a long way away.

Far je správné v záporných větách a v otázkách.

Is it (very) far to the theatre?

How far is it to the station? – Not (very) far – about a five-minute walk.

Far se běžně užívá v kladných větách se slovy *too*, *enough* a *so* a ve vazbách *far from* a *as far as*.

It's too far to walk.

I think it's far enough that we should take a taxi.

It's so far between pubs!

I'm far from satisfied with your work.

As far as I know, he was there all afternoon.

3 V současné angličtině se *far* zřídka klade jako přívlastek před podstatné jméno. Obvykle bývá nahrazeno přídavným jménem *distant*.

He lives in a distant village.

90

Fault a mistake

* *No one is perfect.. everyone has his mistakes.* (1)

* *You should correct every fault the pupils make.* (1)

* *I recognized my fault very soon.* (1)

1 *Fault* vyjadřuje v souvislosti s lidmi nebo jejich činy špatné stránky jejich povahy.

One of my worst faults is that I talk too much.

No one is perfect: everyone has his faults.

Chyba, které se člověk dopouští v jednání či řeči, se v angličtině řekne *mistake*.

You should correct every mistake the pupils make.

I recognized my mistake very soon.

2 To, že čeští mluvčí zaměňují *mistake* a *fault*, je pravděpodobně způsobeno frází *to be somebody's fault*, která znamená, že se něco přihodilo “kvůli někomu” – v důsledku chyby, které se dopustil.

It's my fault we got there late – I ran out of petrol.

91

Favourite

* *"Yellow Submarine" is my most favourite Beatles'song.* (1)

* *Čapek is one of my most favourite authors.* (1)

* *The film starred the favourite actor Gary Cooper.* (2)

1 Přídavné jméno *favourite* vyjadřuje v angličtině třetí stupeň. Je tedy ekvivalentem českého “nejoblíbenější” a nemůže být proto blíže vymezeno příslovcem *most*.

“Yellow Submarine” is my favourite Beatles’ song.

Čapek is one of my favourite authors.

Všimněte si však, že ve větě *That’s a favourite Czech mistake* (To je typická česká chyba) má výraz *favourite* úplně jiný význam.

2 Když hovoříme o někom nebo něčem všeobecně obdivovaném a oblíbeném, používáme přívlastek *popular*.

The film starred the popular actor Gary Cooper.

That’s a popular Czech book.

92

Feel

* *Living alone for the first time in his life, he felt himself very lonely.* (1)

* *She feels to be humiliated.* (2)

* *When I was there, I felt like in a fairy tale.* (3)

1 Zvratné sloveso *feel oneself* se vyskytuje opravdu jen výjimečně; proto se mu raději vyhýbejte.

Living alone for the first time in his life, he felt very lonely.

2 Vazbu *feel* + infinitiv angličtina nezná. Česká vazba “cítit se” + trpný infinitiv se překládá slovesem *feel* + přičestí.

She feels humiliated.

3 *Feel like* znamená “přát si”, “chtít”.

It’s awfully hot. I feel like having a beer/a shower.

Česká vazba “cítit se jako” se překládá *to feel as if/though* (viz 20. 2).

When I was there, I felt as if I was in a fairy tale.

93

Few a little

* *Only few people can afford it.* (2)

1 Většina českých studentů angličtiny se řídí základním pravidlem, že *few* se pojí s podstatnými jmény počítatelnými a *little* s podstatnými jmény nepočítatelnými a že obě tyto číslovky se používají spíše v záporném smyslu (ne tolik, kolik se očekává, kolik by člověk chtěl – jen málo).

Few places are as beautiful as Venice.

The students had little real interest in their subject.

2 Bez neurčitého členu jsou číslovky *few* a *little* v hovorové angličtině neobvyklé. “Jen málo” vyjadřuje idiomatické spojení *only a few, not many* nebo *only a little, not much*.

Only a few/Not many places are as beautiful as Venice.

The students didn’t have much real interest in their subject.

There’s not much/only a little time left.

3 Zapamatujte si, že bez příslovce *only* mají výrazy *a few* a *a little* spíše kladný význam (více, než se očekává, alespoň trochu, nějaké).

Oh great – there’s a little whisky left in the bottle.

Yes, I know Prague a bit – I’ve been there a few times.

Srovnejte:

There was (only a) little water, so they had to ration it.

There’s a little water, so we can all have a drink.

94

First

* *At first she went to the butcher’s and then to the greengrocer’s.* (1)

* *First he was in a bad mood, but after a while he cheered up.* (1)

1 *First* a *at first* se nedají zaměňovat.

First nebo *first of all* (za prvé, nejdříve, napřed) uvádí první jednotlivost v řadě po sobě následujících údajů.

First she went to the butcher's and then to the greengrocer's.

First of all, let me welcome our guest.

At first uvádí opak k tomu, co následuje později.

At first he was in a bad mood, but after a while he cheered up.

He thought at first he was heading north, but he soon realized he had made a mistake.

2 Češi často nevědí, mají-li při výčtu věcí užít *first* nebo *firstly*, *second* nebo *secondly* atd. Dnes se nejčastěji užívají výrazy *first*, *second*, *third* atd.; poněkud zastarale působí *firstly*, *secondly*, *thirdly* atd.

95

Food (Jídlo)

1 * *It was an informal party, and you could help yourself from several different meals.*

* *Lunch consisted of three dishes, including the sweet.*

* *We had roast duck for the main dish.*

* *Czech kitchen is delicious, but not very healthy.*

Anglická terminologie z oblasti stolování a vaření se mnohdy odlišuje od české.

Nejběžnější výraz pro jídlo, tj. něco k snědku, je *food*; toto slovo je buď nepočitatelné, nebo (zřídka) počitatelné.

You didn't buy enough food for the weekend.

It was an informal party, and you could help yourself to a wide variety of different foods.

A meal je jedno z denních jídel.

You should eat three meals a day.

Jednotlivé chody se nazývají *courses*.

Lunch consisted of three courses, including the sweet.

We had roast duck for the main course.

Jídlo připravené určitým způsobem či uvedené v kuchařce je *a dish*.

My favourite Czech dish is plum dumplings.

V témže významu lze použít i slovo *food*.

What's your favourite food?

A kitchen je místnost, kde se jídla připravují; "kuchyň" jako způsob úpravy pokrmů je *cooking* nebo elegantněji *cuisine*.

Czech cooking is delicious but not very healthy.

France is famous for its superb cuisine.

2 Zvyklosti pojící se s podáváním pokrmů nejsou v anglofonních oblastech jednotné; dokonce ani v samotné Británii nejsou všude stejné. Převážná většina obyvatel anglofonních oblastí mimo Spojené království a rovněž většina obyvatel Velké Británie (střední vrstvy a všichni lidé žijící na jihu) však považuje za hlavní jídlo dne večeři; slovo *dinner* tedy pro ně znamená jídlo večerní. Polední jídlo, i když je vydatné, se nazývá *lunch* (výraz *dinner* dnes obvykle označuje oběd jen v idiomatickém spojení *school dinner*). Až tedy budete hovořit s rodilým mluvčím, držte se uvedeného pravidla – překládejte "oběd" jako *lunch* a pozvete-li ho *to dinner*, očekávejte ho večer.

Zapamatujte si, že výrazem *supper* se míní lehká večeře.

96

Form

* *I've known John since the second form of primary school.* (1)

1 Slovo *form* se v Británii vztahuje jen na školy druhého stupně; na prvním stupni mluvíme o *class*.

I've known John since the second class of primary school.

Peter must be in the sixth form – he told me he's writing his (school) leaving exams this year.

2 V Americe se "třída" řekne *grade*.

Donnie's ten and in fourth grade.

97

(Good) for nothing

* *I tried gargling, but it was good for nothing.* (2)

* *Later we learned that our protest was for nothing.* (2)

* *It's for nothing to be a teacher.* (2)

1 Českou frázi “k ničemu” překládají Češi často jako *good for nothing* nebo jednoduše *for nothing*. V angličtině se však tyto vazby vyskytují pouze v určitých situacích.

Good for nothing znamená “neužitečný”, “k ničemu” a obvykle se používá jen v souvislosti s lidmi.

He's dirty and lazy and good for nothing.

His son's a good-for-nothing fool.

For nothing znamená buď “zdarma”, nebo “k ničemu/nadarmo”; v tomto druhém smyslu je však použití omezeno jen na několik idiomatických spojení.

He said he'd fix it for nothing.

All that work/All those preparations for nothing!

For nothing se nezdá objevuje ve větách záporných a znamená pak “ne bez příčiny”.

It was not for nothing that he was called a traitor.

2 Nejvhodněji lze české “k ničemu” přeložit výrazy *useless, no good, ineffective, unsuccessful* nebo různými slovesnými vazbami.

I tried gargling, but it was no good/it didn't help.

That tool is useless.

Later we learned that our protest had made no difference/had had no effect/had been unsuccessful.

There's no point in/It's not worth being a teacher.

98

Genitive (Genitiv)

1 “Místní” genitiv

* *I go to my grandmother every weekend.*

* *Sometimes they came to us for the evening.*

Uvedete-li ve větě osobu nebo její jméno k označení místa, kde bydlí, nezapomeňte použít přivlastňovací pád. Někdy se k němu dodává i slovo *place* (méně často *house, flat* atd.). Se zájmenem přivlastňovacím některý z výše uvedených výrazů uvést musíte.

I go to my grandmother's (house) every weekend.

We can go back to John's (place) after the film.

Sometimes they came to our place for the evening.

Why don't we hold the meeting at your place?

2 Vazba dvojího genitivu

* *He was discussing a problem with a friend of him.*

Nezapomeňte, že ve vazbě dvojího genitivu má zájmeno nebo podstatné jméno po předložce *of* tvar přivlastňovacího pádu.

He was discussing a problem with a friend of his.

What happened to that canoe of Tony's?

3 Jeden (z několika), nebo jediný?

* *I got this from my father's friend.*

Bez kontextu spojení *my father's friend* naznačuje, že otec má jen jednoho přítele. Když však tomu tak není, je nutné použít dvojí genitiv nebo nějakou jinou vazbu.

I got this from a friend of my father's.

I got this from one of my father's friends.

4 Vazba s předložkou *of* před vedlejší větou vztažnou

* *She inherited the house of her grandmother.*

Jde-li o živou bytost a chcete-li říct, že tato bytost něco vlastní, musíte použít saský genitiv. Když však následuje blíže určující vedlejší věta, užijte vazbu s předložkou *of*.

She inherited her grandmother's house.

She inherited the house of that aunt (who) she nursed for ten years.

5 Přivlastňovací pád vlastních jmen

* That wasn't in the original Shakespeare's text.

* I'm learning a Schubert's song.

* It's a still taken from some Fellini's film.

Před přivlastňovacím pádem vlastních jmen v jednotném čísle nestojí ani členy, ani jakékoli jiné vymezující výrazy (zájmena, přídavná jména, číslovky).

That wasn't in Shakespeare's original text.

I'm learning a song by Schubert.

It's a still taken from one of Fellini's films.

6 Vlastní jména jako část pojmenování

* It was staged in the Tyl's Theatre.

Jestliže je nějaká instituce pojmenovaná po význačné osobě, přivlastňovací pád se neuzívá.

It was staged in the Tyl Theatre.

He works at the Banting Institute.

99

Gerund or infinitive (Gerundium nebo infinitiv)

S některými slovesy a přídavnými jmény se pojí infinitiv i gerundium. Je však třeba dávat pozor na významové rozdíly. Největší potíže působí cizincům tyto výrazy:

1 *Afraid*

Znamená-li “bát se něco udělat”, lze obvykle použít obou forem.

She's afraid to walk/of walking home in the dark.

Vyjadřuje-li však “bát se, že . . .” nebo “bát se, aby ne . . .”, je možné jen gerundium.

She's afraid of falling off bridges.

I came in on tiptoe as I was afraid of waking him.

2 *Go on*

* He welcomed the guests and went on introducing the speaker.

Go on + gerundium znamená pokračovat v prováděné činnosti.

Despite the interruptions, he went on talking.

Go on + infinitiv znamená přejít k činnosti jiné.

He welcomed the guests and went on to introduce the speaker.

3 *Like a dislike*

* I like leaving my desk neat and tidy when I finish work. (a)

* She really dislikes to do the dishes. (b)

a Jestliže sloveso *to like* znamená “mít požitek z něčeho/rád něco dělat”, může po něm následovat gerundium i infinitiv (zvláště v americké angličtině). Pokud však *like* znamená “povazovat něco za správné”, je třeba užít infinitiv.

She likes cooking/to cook Chinese meals.

I like to leave my desk neat and tidy when I finish work.

Rozdíl mezi gerundiem a infinitivem je i v záporných větách a souvisí do jisté míry s uvedeným rozdílem ve větách kladných; *I don't like to do it* obvykle znamená, že to nedělám (protože to nepovažuji za správné), zatímco *I don't like doing it* znamená, že to dělám, i když se mi to nelíbí. Srovnajte:

I didn't like to disturb him, so I went away.

I didn't like disturbing him, but I had to have an answer right away.

Viz též 132.

b Sloveso *dislike* se pojí pouze s gerundiem.

She really dislikes doing the dishes.

4 *Prefer* – viz 188.

5 *Remember*

* I remember to have seen him as a boy.

Pamatovat/vzpomínat si na své počínání nebo na něco, co se přihodilo, vyjadřuje *remember* + gerundium.
I remember seeing him when I was a boy.

Remember + infinitiv znamená pamatovat/nezapomenout na to, co je/bylo potřeba udělat.

Are you sure you'll remember to buy some wine?

6 Stop

* When I was 16 I stopped to go to that school.

Přestat něco dělat, ustát v činnosti vyjadřuje *stop* + gerundium.

When I was 16 I stopped going to that school.

Stop + infinitiv znamená přerušit činnost s účelem podniknout něco jiného.

He stopped to light his cigarette.

7 Try

Try + gerundium znamená udělat něco na zkoušku, abychom zjistili, co se stane.

If you're too fat, why don't you try jogging every day?

Try + infinitiv znamená zkusit dosáhnout něčeho obtížného.

I tried to pass the exam, but it was hopeless.

Srovnejte:

He's been trying to get a job for months – he even tried advertising in the newspapers.

8 Watch, see, hear, observe

Gerundium po těchto slovesech naznačuje, že jsme byli svědky děje, který už probíhal, když jsme jej začali sledovat.

I watched him eating his lunch, and it was horrible.

She saw him entering the house.

As I passed the house, I heard her singing.

Infinitiv (pozor – bez *to!*) naopak naznačuje, že jsme byli svědky celého děje.

I watched him eat his lunch and then order a second one.

She saw him enter the house and go upstairs.

I once heard Maria Callas sing in Tosca.

Infinitiv s *to* používáme po slovesech *see*, *observe* a *hear* v trpném rodě.

He was heard to say she was a fool.

100

Gifted, talented

* He's very talented for languages.

Gifted a *talented* se používají jako přívlastek před podstatnými jmény nebo ve jmenném přísudku s předložkou *in*. *Gifted* se také objevuje s předložkou *with* a *talented* s předložkou *at* (zvláště následuje-li gerundium).

Peter's a gifted/talented linguist.

I'm afraid he's not very talented/gifted in dealing tactfully with the authorities.

He's gifted with a great feeling for languages.

He's very talented at learning foreign languages.

Často se také vyskytují podstatná jména *gift*, *talent* a *flair*.

He has a great gift/talent/flair for languages.

101

Give a put

* Could you give the groceries somewhere else, please?

* Give the goose into the oven.

* He told me to give the jumper into the washing machine.

Předávání nějakého předmětu někomu vyjadřujeme slovesem *give*, a přemístění předmětu v prostoru slovesem *put*.

Could you put the groceries somewhere else, please?

*Put the goose in the oven.
He told me to put the jumper in the washing machine.*

102

Glad: I'd be glad

* I'd be glad if you could come.

* I'd be glad if you didn't ride your bike in the town.

I'd be glad se používá ve větách typu *I'd be glad to help you* (Rád bych vám pomohl). “Byl bych rád” nelze překládat jako *I'd be glad*. Anglické ekvivalenty věty “Byl bych rád, kdybys přišel” jsou:

I'd be pleased if you could come.

I'd like you to come.

I'd appreciate it if you could come.

Je-li vedlejší věta záporná, používá se často vazba *I'd rather*.

I'd rather you didn't ride your bike in town.

103

Ground

* In the room next door, several people were sitting on the ground.

Ground označuje v angličtině povrch země; “zem” jako podlaha uvnitř budovy je *floor*.

In the room next door, several people were sitting on the floor.

104

Had better

* If you're going to the party, you'd better to bring a bottle of wine. (1)

* I'd better be happy than rich. (2)

* You'd better (to) have gone there. (3)

1 Spojení *had better* se poji s infinitivem bez *to*.

If you're going to the party, you'd better bring a bottle of wine.

2 Pamatujte si, že toto spojení vyjadřuje, že nějaká činnost by byla lepší než jiná; znamená totéž co *should/ought to* + infinitiv.

It's ten o'clock – you'd better go to bed, Johnny.

Nejasnosti kolem této vazby vedou často k záměně se spojením *would rather*.

I'd rather be happy than rich.

3 Vazba *had better* + minulý infinitiv v angličtině neexistuje.

You should have gone there.

105

Half

* In the half of the 13th century, plague devastated Europe. (1)

* Our car broke down in the half of our journey to Prague. (1)

* A half an hour passed before he returned. (2)

* He drank half of a bottle of milk. (3)

* The head talked to us for one and a half hour! (5)

* He comes to visit us every half a year. (6)

1 Doslovný překlad českých výrazů “na polovině” a “v polovině” není možný. Různé situace vyžadují různé formulace.

In the middle of the 13th century, plague devastated Europe.

Midway through the 13th century, plague devastated Europe.

In the mid-13th century, plague devastated Europe.

Our car broke down halfway to Prague.

We had gone halfway to Prague when our car broke down.

Halfway through his studies he decided to drop out.

At the halfway point in the match, the score is 5: 3.

2 Neurčitý člen se před *half* většinou nepoužívá.

Half an hour passed before he returned.

There's half a chicken in the fridge.

3 Když umístíme *half* před podstatné jméno, můžeme (ale nemusíme) použít předložku *of*; nikdy ji však nepoužíváme ve spojení s mírami, váhami a výrazy *loaf, bottle, glass* apod.

No one knows where Peter is half (of) the time.

It's only half a mile from here.

They must weigh more than half a kilo.

He drank half a bottle of milk.

Half a loaf is better than none.

4 Před osobním zájmenem se *of* vždycky používá.

I expect about half of them will pass.

5 Výraz *one and a half* se pojí s podstatným jménem v množném čísle.

The head talked to us for one and a half hours!

6 Výraz *half a year* se v angličtině vyskytuje jen zřídkakdy; místo něj říkáme *six months*.

He comes to visit us every six months.

106

Handy

* ***Ask John – he's very handy.***

Ve významu “šikovný”, “zručný” musí být *handy* blíže určeno.

She's very handy with a pair of scissors.

He doesn't seem to be very handy round the house, does he?

V jiných případech je nutné hledat jiné způsoby vyjádření.

Ask John – he's very good with his hands.

Ask John – he can fix/mend/repair anything.

Ask John – he's good at repairs/practical jobs like that.

107

Happy a lucky

* ***The pre-school age is a very lucky period in one's life.***

* ***Monday is my happy day.***

Happy znamená “naplněn radostí/štěstím”, “svrchovaně spokojený”, “šťastný”.

The pre-school age is a very happy period in one's life.

Lucky znamená “mající/přinášející štěstí”, “způsobený šťastnou náhodou”.

Monday is my lucky day. Pondělí je můj šťastný den.

It was a lucky choice/chance. Byla to šťastná náhoda.

Srovnejte:

She's a happy child – I've never seen her cry.

She's a lucky child – the lorry just missed her by inches.

108

* ***Happy end***

* ***Everyone enjoys films with a happy end.***

Kupodivu tento zdánlivě anglický výraz není vlastně docela správný: ti, jejichž rodným jazykem je angličtina, říkají *happy ending*.

Everyone enjoys films with a happy ending/that end happily.

109

Hard a hardly

* *We had to work hardly all day.*

Nezapomínejte, že *hard* znamená nejen “těžký”, ale i “těžce”.

It was a hard job – we had to work hard all day.

Hardly znamená “stěží”, “těžko”.

There was hardly anyone at the party.

I learnt hardly anything from that lecture.

110

Have a be

* *He has about 20 years of age.* (1)

* *Today we have Tuesday.* (2)

* *The concert had a great success.* (3)

* *The conference had a high level.* (3)

* *Their car has blue colour.* (3)

* *Everything has its reason.* (3)

* *What point does it have?* (3)

V mnoha případech, kdy čeština používá sloveso “mít”, angličtina má sloveso *to be*.

1 Míry, teplota, věk

The room is approximately four metres by five metres.

It's only 2 degrees above zero.

He's about 20 years old/of age. (viz 9)

2 Dny

Today is Tuesday.

Tomorrow is his birthday.

3 Různá podstatná jména abstraktní (ve větách s neosobním podmětem)

The concert was a great success.

The standard of the contributions at the conference was very high. (viz 130)

Their car is blue. (viz 51)

There's a reason for everything.

What's the point of it?

111

Have to

* *He had to come at six, and it's almost half past six now.*

Toto je velmi častá chyba, způsobená doslovným překladem českého “měl něco udělat”, které obvykle vyjadřuje, že se něco mělo stát, ale nestalo. V takovém případě je třeba říct *should/ought to/was to have (done)* nebo *was/were supposed to (do)*.

He should have come at six, and it's almost half past six now.

I was supposed to hand in my essay today, but it isn't finished.

112

Hello

Angličan se na okamžik zarazí, když při rozloučení od Čecha slyší *Well, hello*. Tuto neobvykle rozšířenou chybu mají na svědomí učebnice, které uvádějí *hello* jako ekvivalent českého “ahoj”. Zapomínají však dodat, že na rozdíl od “ahoj” se *hello* užívá jen při setkání.

113

Hobby

Slovo *hobby* se v angličtině nevyskytuje tak často, jak se čeští mluvčí domnívají; používá se totiž v užším významu než “koníček” v češtině. Většinou označuje nějakou poklidnou činnost, jako třeba sbírání známek, modelářství, zahradničení, malování nebo hru na nějaký nástroj, nikoli však sport, cestování, zájem o literaturu, hudbu atd. Zde Angličané mluví o *pastimes, recreations*, ještě častěji o *leisure(-time) activities* nebo prostě *interests*.

My husband's pastimes/recreations are golf, playing the bagpipes, and trout fishing.

What sort of leisure activities are you interested in?

My interests include photography and bird watching.

114

Hour

* Teachers in Czechoslovakia teach 19 hours a week.

Slovo *hour* označuje jednotku času (60 minut). Hodina vyučovací je *class, lesson* nebo *period*.

Teachers in Czechoslovakia have/teach 19 classes/lessons a week.

After our history period we have a break.

Na vysokých školách se přednáškám a seminářům obecně říká *classes*; hovoříme-li konkrétněji, *a seminar, a lecture, a class*.

This term we have 36 classes a week.

I don't feel like going to my historical grammar lecture/seminar.

There were only two of us at the practical English class yesterday.

115

House

* We live in a rather large old family house. (1)

* There are forty flats in this house. (2)

1 Slovo *house* označuje příbytek pro jednu rodinu; proto angličtina výraz *** family house** nepotřebuje a rodili mluvčí jej nepoužívají.

We live in a rather large old house.

Je-li třeba, lze upřesnit, o jaký dům se jedná.

It's almost impossible to buy a detached house these days.

This neighbourhood is mostly made up of semidetached houses.

Terraced houses have become very popular lately.

Americká angličtina nemá žádný zvláštní výraz pro samostatný rodinný dům (brit. *detached house*);

dvojdomek (brit. *semidetached house*) je *double (house)*; řadový dům (brit. *terraced house*) se řekne *row house*, a když je moderní, *town house*.

2 Byty jsou v “obytných domech” – *blocks offlats*, v americké angličtině *apartment houses/buildings*.

There are forty flats in our block.

I tady lze upřesnit, jde-li o státní byt (*councilflat*), o byt v soukromém vlastnictví (*privately-ownedflat*) nebo o družstevní byt (*cooperative flat*).

116

*How . . . called?

* How is it "sestřenice" called in English?

Spojení ***How is it called** v angličtině neexistuje. Užívají se jiné fráze:

What's the English for "sestřenice"?

What's "sestřenice" in English?

How do you say "sestřenice" in English?

Držíte-li v ruce nějaký předmět nebo ukazujete-li na něj, můžete užít *this/that*.

What's this/that called in English?

What do you call this/that in English?

117

*How . . . like?

* How is the weather like in Canada?

Když se ptáme na povahu nebo charakteristické vlastnosti lidí nebo věcí, použijeme vazbu *what . . . like*.

What is the weather like in Canada?

I don't know what the situation will look/be like in a month's time.

118

How long

* How long are you in Czechoslovakia?

Uvedená věta není správná a zanechává posluchače na pochybách, jde-li o dobu v Československu už strávenou, nebo o pobyt teprve začínající. Podle situace se ptejte:

How long have you been in Czechoslovakia? Jak dlouho už jste v Československu?

How long are you going to be/will you be in Czechoslovakia? Jak dlouho budete v Československu?

How long are you in Czechoslovakia for? Na jak dlouho jste v Československu?

119

-ic a -ical

* He studied the classic languages. (1a)

* It was written in an essayistic style. (2)

* The town hall is not very interesting from an architectonic point of view. (2)

Celá řada anglických přídavných jmen má koncovku *-ic* nebo *-ical*. Bohužel neexistuje žádné obecně platné pravidlo, jež by pomohlo rozhodnout, kterou z obou eventualit v daném případě zvolit. U některých přídavných jmen se vyskytují oba tvary (např. *geometric[al]*, *strategic[al]*) – a často se stává, že jeden z nich se z jazyka pomalu vytrácí, a je proto méně běžný než tvar druhý. Ve většině případů však existuje pouze tvar jeden (*aesthetic*, nikoli **aesthetical*, ale *mechanical*, a nikoli **mechanic*). Chcete-li mít jistotu, vyhledejte přídavné jméno ve spolehlivém slovníku. Dávejte ovšem pozor na tyto dva případy:

a) kdy existují oba tvary přídavného jména, ale významově se liší;

b) kdy české přídavné jméno s koncovkou “-ický” nemá v angličtině odpovídající výraz s koncovkou *-ic* nebo *-ical*.

1 Nejběžnější přídavná jména mající oba tvary, ale lišící se významově, jsou:

a *classic* – všeobecně známý, typický, osvědčený, klasický

"The way how" is a classic mistake made by Czechs speaking English.

It was a classic case of mistaken identity.

Classical (někdy psané s velkým písmenem) se vztahuje ke kultuře antického Řecka a Říma nebo k dílům období klasicismu 18. a 19. století. *Classical music* většinou označuje jakoukoliv vážnou hudbu, především z období před 20. stoletím.

He studied the Classical languages/Classics.

He prefers classical music to pop music.

b *economic* – týkající se ekonomie (ekonomický) nebo ekonomiky země (národohospodářský/hospodářský)

the economic state of the nation   economic theory

Někdy také znamená “výnosný, přinášející zisk”

an economic rent

economical – šetrný, hospodárný, úsporný

an economical car   an economical housekeeper

c *electric* – poháněný elektrickým proudem, vyrábějící elektrický proud

an electric train/light bulb/clock/iron/generator

Ale pozor – říkáme *electrical appliances/apparatus*.

Electrical se používá ve všech ostatních případech.

*an electrical engineer electrical energy
the electrical industry*

d *Historic* označuje události, které jsou mezníky v dějinách; místa a budovy pojící se s tímto přídavným jménem sehrály důležitou úlohu v minulosti anebo jsou historicky a esteticky cenné.

a historic battle/occasion

This is the historic railway carriage where the peace treaty was signed.

There was a beautiful street lined with historic buildings.

historical – zabývající se vědeckým zkoumáním historie; čerpající látku z minulosti; skutečně v minulosti existující (jako opak k fiktivnímu)

historical research a historical novel

Robin Hood was probably not a historical figure.

2 Celá řada přídavných jmen zakončených na “-ický” nemá v angličtině tvarově odpovídající ekvivalenty.

It was written in an essay-like style/a style resembling that of an essay.

Někdy se zase setkáme s tvarově odpovídajícími protějšky, které se však zřídka používají; např. *architectonic* je výraz čistě technický a běžně se nevyskytuje. Obvykle používáme přídavné jméno *architectural* nebo příslovce *architecturally*.

The town hall is not very interesting architecturally.

Když máte pochybnosti, podívejte se raději do slovníku..

120

If a whether

* *They had to choose if to take him or leave him behind.* (1a)

* *Jane telephoned me, whether / if I'd be going to the party.* (1b)

* *Write to him if it's true.* (1b)

* *We should make the best of our lives. If we are able to do this depends on our characters.* (2)

1 Nepřímá řeč

a Přímé otázky bez tázacího výrazu na začátku převádíme do nepřímé řeči pomocí *if* nebo *whether*.

I don't know if/whether I should accept the offer.

Jsou-li uvedeny dvě eventuality, *whether* je běžnější, především ve spisovné angličtině.

He wants to know whether/if you're coming or going.

Please inform us whether you wish your subscription to be renewed or cancelled.

Po infinitivech a předložkách se používá *whether*, nikoli *if*.

There's still the question of whether he should be allowed to come.

They had to choose whether to take him or leave him behind.

b Mluvíme-li o někom, kdo pátral po informacích dopisem, telefonicky, atd., nestačí vytvořit vazbu jen ze slovesa vyjadřujícího, jakým způsobem byly informace zjišťovány (*write, phone* atd.) a z předmětné věty s *if/whether*, ale je potřeba připojit nějaké sloveso zjišťovací – např. *to ask, to find out, to learn*.

Write to him and ask him if/whether it's true.

Jane telephoned me and wanted to know if/whether I'd be going to the party.

2 V případech, kdy nejde o nepřímou řeč, používáme *whether*.

We should make the best of our lives. Whether we are able to do this depends on our characters.

121

Imagination

* *My imagination of an ideal home is as follows.*

* *What's your imagination of your future job?*

Význam podstatného jména *imagination* viz 88.

V uvedených příkladech je třeba užít výraz *idea* nebo parafrázovat slovesem *picture*.

My idea of an ideal home is as follows.

How do you picture your future job?

122

It

1 *It a this*

* ***The whole family – it means my uncle, grandparents, parents, brother and myself – went out to lunch.***

* ***I was rather disappointed with the play. It was mainly due to the bad acting.***

* ***He had lost his wallet, and because of it he couldn't pay for a hotel room.***

Při doplnění, vysvětlení nebo shrnutí se *it* vztahuje pouze na neosobní podstatné jméno, které se vyskytuje v předchozí části promluvy, zatímco *this/that* na celé sdělení nebo jeho část. Srovnejte:

He asked her to go to a film. She found it funny. (Film ji pobavil.)

He asked her to go to a film. She found this funny. (Pobavil ji tím, že ji pozval.)

Nesprávné *it* se často vyskytuje v překladu vazby “to znamená” a ve větách s *because* nebo *due to*.

The whole family – that means my uncle, grandparents, parents, brother and myself – went out to lunch.

I was rather disappointed with the play. This was mainly due to the bad acting.

He had lost his wallet, and because of this he couldn't pay for a hotel room.

2 *It is*

* ***Several things appeal to tourists. It is the castle, the museum and the old cathedral.***

“Je to . . .” se často objevuje na začátku vět, ve kterých Češi vyjmenovávají řadu věcí. Například: Divákům se na festivalu líbí především italské filmy. Je to třeba X, Y a Z.

Turisty tam přitahuje mnoho věcí. Je to například hrad, muzeum a stará katedrála.

Některé divadelní soubory hostují v Divadle na provázku. Je to Divadlo X, HaDivadlo a také cizí soubory.

V angličtině takové věty přípravným *it is* nezačínají. Vyskytují se v nich však výrazy *especially*, *including*, *among them* atd.

The festival-goers are particularly enthusiastic about Italian films, especially X, Y and Z.

Many things there appeal to tourists, among them the castle, the museum and the old cathedral.

Several theatre companies have appeared as guests at Divadlo na provázku, including Divadlo X and HaDivadlo as well as foreign companies.

3 Nadbytečné *it*

* ***What's missing in the book, it's any sense of reality.***

* ***To improve the situation, it's not a matter of only a few years.***

* ***Whether he comes or not, it's up to him.***

Nezapomínejte, že v souvětích tohoto typu přebírají úlohu podmětu věty podmětne začínající spojkami *that*, *whether*, *if*, infinitivem nebo zájmeny jako *who*, *what*, *which*, *where*, a proto je *it* v řídicí větě nadbytečné.

What's missing in the book is any sense of reality.

To improve the situation is not a matter of only a few years.

Whether he comes or not is up to him.

123

Just (právě)

* ***Why do you like just these foods?*** (2)

* ***Why were just these regions chosen for national parks?*** (2)

* ***The situation won't change. – I disagree. I think it's just we who are responsible for changing things.*** (2)

* ***As a boy I kept a diary, and just thanks to this I learned how to express myself clearly.*** (2)

1 Je-li “právě/zrovna” ve větě ve funkci příslovce, lze je do angličtiny přeložit výrazem *just*.

124

Known

* *That man over there is a known painter.* (1)

* *She began her speech with a known quotation.* (2)

1 Označení lidí

V neutrálním významu se *known* používá jen v přísudku.

Mark Twain is (well-)known to readers all over the world.

Před podstatným jménem má *known* poněkud jiný smysl; označuje totiž osobu, o které je známo, že se zabývá podezřelou, často protizákonnou činností.

The police say the assassination was the work of a known terrorist.

V neutrálním smyslu používáme před podstatným jménem přívlastek *well-known*.

That man over there is a well-known painter.

2 Označení věcí

Před podstatným jménem vyjadřuje slovo *known* něco (často nepříjemného), co bylo dokázáno nebo se všeobecně uznává – *a known truth, a known fact*.

It's a known fact that he's engaged in arms smuggling.

Když chceme vyjádřit, že něco je známo mnoha lidem, je nejlepší říct *well-known* nebo *familiar*.

She began her speech with a well-known/familiar quotation.

125

Last

* *In the last time/years prices have risen very sharply.*

* *I haven't been there in the last time.*

Spojení * *in the last time/years/ months/weeks* atd. se v angličtině nevyskytují. Místo nich použijte vazby *in recent years/months/weeks; in the past/last few years/months/weeks; in the past/last couple of years/months/weeks* (hovorově “pár”, tj. přibližně dva; viz 59); *in the last/past year/month/week or two; recently*.

In the past few years, prices have risen sharply.

I haven't been there recently.

The situation in that part of the world seems to have improved in recent months.

126

Last a take

* *Our holiday took ten days.*

* *How long will it last for me to get to Prague?*

Češi často zaměňují slovesa *last* a *take*, protože obě se mohou do češtiny překládat slovesem “trvat”.

Základní rozdíly jsou patrné z následujícího vysvětlení.

Last znamená “trvat”, “vydržet”, “nezkazit se/zůstat neporušený”. Podmětem může být osoba, věc, činnost nebo stav.

Our holiday lasted ten days.

These apples will last over the winter.

Her anger won't last much longer.

Slovesem *take* vyjadřujeme, jak dlouho trvá něco udělat. Podmětem může být osoba, věc, činnost nebo neosobní, zástupné *it*.

She takes all day to do her makeup.

The preparations took a lot of time.

It will take us five minutes to get there.

V některých případech se použití těchto sloves překrývá, především jde-li o činnost. Zapamatujte si, že slovesem *last* spíše konstatujeme, zatímco *take* naznačuje osobní účast, tj. čas, který člověk potřebuje k vykonání něčeho určitého. Srovnejte:

The exam lasted longer than I had expected.
The exam took (me) longer than I had expected.
The trip to Vienna lasts three hours.
The trip to Vienna will take (you) three hours.

127

Lazy

* *Tommy's lazy to clean his room.*

Když o někom tvrdíme, že je líný něco udělat, musíme říct *is too lazy to do st.*
Tommy's too lazy to clean his room.

128

Learn a study

* *This evening I have to learn for my exam in French.* (2)

* *What are you doing? – Learning.* (2)

* *The German class ended, and next we had to learn maths.* (3)

* *You'll have to learn very hard to pass the grammar exam.* (4)

* *John seems to be learning well at school.* (5)

Používat správně slovesa *learn* a *study* není vždy jednoduché. Povšechně lze rozlišovat tato slovesa takto: *Study* vyjadřuje proces osvojování znalostí čtením, poslechem nebo pozorováním, tj. učení se, zatímco *learn* naznačuje výsledek tohoto procesu, tj. skutečnost, že jsme jistě znalosti nabyli – naučení se. Rozdíl je patrný z následujícího příkladu:

I've been studying this lesson for two hours, and I think I've finally learned it.

Ještě je třeba však uvést několik podrobností.

1 Sloveso *learn* se téměř vždy pojí s předmětem, a to buď vyjádřeným, nebo nevyjádřeným, avšak z kontextu zřejmým.

I'm trying to learn these irregular verbs.

Do you think he'll ever be able to ride a bicycle? – Oh, he'll learn.

Pouze výjimečně lze *learn* použít v obecném smyslu i bez předmětu.

In the first year of its life, a child learns very quickly.

(You/We) Live and learn. Člověk se pořád učí.

Takové užití je však vzácné; v převážné většině případů, kdy neuvádíme, co se učíme, musíme použít sloveso *study*.

2 *Study* se vyskytuje s předmětem i bez něho.

This evening I have to study my French grammar/for my French exam.

What are you doing? – Studying.

Také může znamenat studovat (něco) na univerzitě nebo na gymnáziu.

I plan to study (history) at university next year.

V hovorové angličtině sloveso *study* v tomto významu často nahrazujeme slovesem *do*.

Are you doing any languages?

Naopak k vyjádření, že se něco učíme mimo rámec studia na škole, použijeme sloveso *learn*.

I'd like to learn French someday.

3 Hovoříme-li o osvojení látky z vyučovaného předmětu, používáme sloveso *do*.

The German class ended, and next we had to do maths.

4 Ve větách bez přímého předmětu se často místo *study* použije *work*, zvláště ve smyslu “pilně se učit”.

You'll have to work (very hard) to pass the grammar exam.

They have to work too hard at Janet's school.

5 V angličtině nepoužíváme vazbu * *study well/badly*. Volíme jiné formulace.

John's doing well/badly (at university).

John's making good/no progress (at school).

*John's a good/bad student/pupil.
John's got good results (at school).*

129

Let

- * *Mum wouldn't let me to play with those boys. (1) .*
- * *Let him alone! (2)*
- * *Tell David to let the window open when he goes home. (2)*

1 Po *let* následuje infinitiv bez *to*.

Mum wouldn't let me play with those boys.

Lze zde použít i o něco méně hovorové sloveso *allow*, které se pojí s infinitivem s *to*.

Mum wouldn't allow me to play with those boys.

2 Nezaměňujte *let* (nechat – dovolit) s *leave* (nechat – ponechat).

Leave him alone!

Tell David to leave the window open when he goes home.

130

Level

- * *His English is on a very low level.*
- * *The amateur theatres in Brno are on a high level.*
- * *The fair offers an opportunity of seeing what the level of the engineering industry is like.*

Výraz *level* ve smyslu úrovně kvality nebo místa na žebříčku úspěchů používáme s genitivní předložkou *of* a s přídavným jménem jako přívlastkem nebo ve jmenném přísudku určujícím kvalitu předmětu hovoru.

The level of insight in the novel is remarkably high.

His reviews reveal a high level of intelligence.

The level of his English is very low.

Neuvedeme-li výslovně, o úroveň čeho se jedná, je vhodné použít slovo *standard* nebo různé opisy.

The amateur theatres in Brno have achieved very high standards.

His English is very bad.

The fair offers an opportunity of seeing how advanced the engineering industry is.

131

Life

- * *To achieve this would be my life success.*
- * *He knew at once that she was his life partner.*
- * *They are too young, and lack life experience.*
- * *It was his life chance.*

Life se jako přívlastek před podstatným jménem vyskytuje jen zřídka, vlastně jen v několika ustálených idiomatičtých spojeních – např. *life work, life story, life cycle: He considered it his life work to bring peace to the two communities.* Jinak každý případ vyžaduje svůj zvláštní způsob vyjádření.

To achieve this would be the greatest success/triumph of my life.

She/Music was the love of his life.

He knew at once that she would be his partner for life.

They are too young and inexperienced.

It was the chance of a lifetime for him.

132

Like

* *He had to admit that he liked better Budapest.* (1)

* *I very like this type of room.* (2)

Ve větách se slovesem *like* a s příslovcem blíže je určujícím se ve slovosledu velmi často vyskytují dvě základní chyby.

1 Ve spojení *like . . . better* je třeba umístit předmět mezi *like* a příslušné příslovce.

He had to admit that he liked Budapest better.

She likes the kind of coffee you can get at the market better.

Je-li předmět příliš rozsáhlý, je mnohdy lépe použít sloveso *prefer*.

She prefers the kind of coffee you can get at the market.

2 Chcete-li říci, že se někomu něco velice líbí, přeložte “velice” anglickým *very much* a umístěte je na konec věty.

I like this type of room very much.

V méně hovorovém projevu, a je-li předmět opravdu rozsáhlý, je možné klást *very much* před *like*.

I very much like singing songs I learned from my mother when I was a child. .

Viz též 99.

133

Look (Vypadat)

* *The situation looked desperately.* (1)

* *I have no idea how his flat looks like.* (2)

* *The book describes how it will look after a war.* (2)

* *I wondered what the party would look like.* (2)

* *He looked like dead.* (3a)

* *Trees in blossom look like covered with snow.* (3b)

1 Českému “vypadat + příslovce” odpovídá anglické *look* + přídavné jméno.

The situation looked desperate.

He looked very unhappy when I last saw him.

2 V angličtině se tázací *how* používá se slovesem *look* pouze zřídka. V tomto spojení se vyskytuje asi jen v jediné situaci – když chceme zjistit něčí názor na oblečení, nově vymalovaný pokoj ap. Například když si v obchodě zkusíme nové šaty, s velkou pravděpodobností se obrátíme na svého společníka s dotazem:

Well, how does it look? nebo *How do I look?* A v odpovědi bude opět přídavné jméno: *Wonderful!* nebo

(You look) Very elegant. V ostatních

případech použijeme *what . . . look like* (viz 117).

I have no idea what his flat looks like.

Když však chceme zjistit více než pouze to, jak někdo nebo něco vypadá, když se ptáme na povahu, charakteristické rysy, pak použijeme místo *look* sloveso *be*.

The book describes what it will be like after a war.

I wondered what the party would be like.

What's it like in your family at Christmas time?

3 *Look like* se nepojí s přídavným jménem; obvykle následuje jmenná vazba: *He looked like a complete fool.*

a Tam, kde v češtině po “vypadá jako” následuje zpodstatnělé přídavné jméno, v angličtině stojí *look* s přídavným jménem.

He looked dead/alive/blind.

b Tam, kde čeština použije vazbu “vypadá, jako by/jako kdyby”, angličtina má vedlejší větu *as if/though* (viz 20).

He looked as if he was dead.

Trees in blossom look as if they were covered with snow.

134

Look (Podívat se)

* *I have to look what the time is first.*

* *Just let me look if they have any lemons.*

V tomto případě nemůže být po slovese *look* vedlejší věta. Rodilý mluvčí použije jiné sloveso – *see* – nebo zcela hovorově *look and see*.

I have to see what the time is first.

Just let me (look and) see if they have any lemons.

135

Look forward to

* *I'm looking forward to see Prague.*

Zapamatujte si, že anglický ekvivalent českého “těšit se na” zní *look forward to*; to je tedy předložka a musí po ní proto následovat podstatné jméno nebo gerundium, nikoli infinitiv.

I'm looking forward to (seeing) Prague.

136

Make

* *They made me to do it.*

Ve smyslu “přinutit”, “přimět” se sloveso *make* pojí v činném rodě vždy s infinitivem bez *to*.

They made me do it.

He loves making us learn lists of phrasal verbs.

Po slovesu *force*, které je výrazově poněkud silnější, používáme *to*.

They forced me to do it.

V trpném rodě však mají obě slovesa infinitiv s *to*.

I was made/forced to do it.

137

Man

* *Every man is said to have dreams at night.* (4)

* *These things differ from man to man.* (4)

* *I'm the kind of man who always gets nervous at exams.* (ústý ženy) (4)

* *Man always finds things to complain about.* (4)

1 Nezapomínejte, že nejčastější význam podstatného jména *man* v angličtině je “muž”. Užívá se v jednotném i množném čísle. Někdy zdůrazňuje mužnost (asi jako české slovo “chlap”).

There's a man out there who wants to speak to you.

Some men never trust their wives.

Don't cry like that – be a man.

2 Mluví-li se o mužích obecně, je možné použít podstatné jméno *man* v jednotném čísle a bez členu.

Man is more warlike than woman.

Dnes však zní taková věta značně archaicky, a proto raději užíváme množné číslo.

Men are more warlike than women.

3 Podstatné jméno *man* v jednotném čísle a bez členu se dá také použít k označení celého lidstva.

Man seems well along the road to total self-destruction.

Avšak i tato věta působí dnes zastarale; zní mnohem přirozeněji, nahradíme-li *man* výrazy *mankind* nebo *humanity*.

Humanity/Mankind is well along the road to total self-destruction.

4 A konečně *man* může také znamenat lidskou bytost obecně: “člověk – lidé”.

Man proposes, God disposes. Člověk míní, pánbůh mění.

All men must die.

V tomto smyslu se slovo *man* používá obvykle v množném čísle; v jednotném čísle je najdeme ponejvíce ve rčeních. V obou případech dnes však působí poněkud archaicky a není příliš běžné. V jednotném čísle dochází často k záměně se slovem *man* = “muž”, a proto obvykle volíme jiný způsob vyjádření – např. *person, individual* nebo *everyone*.

Everyone/Every individual is said to have dreams at night.

These things differ from person to person.

Tyto výrazy jsou neodmyslitelné především tam, kde o sobě vypovídá žena.

I'm the kind of person who always gets nervous at exams.

Ve všeobecně míněných tvrzeních a prohlášeních se vesměs používá množné číslo *people*.

It used to be thought that people would never be able to fly to the moon.

People always find things to complain about.

Stručně řečeno: nejlepší je omezit užívání podstatného jména *man* na případy, kdy opravdu znamená “muž”, nikoli “člověk” nebo “lidstvo” nebo “lidé” všeobecně.

138

Mark

* *What mark of toothpaste do you use?* (1)

* *She gave me a cap with the Adidas mark on it.* (2)

1 “Výrobní značka” se anglicky neřekne *mark*.

Mluvíme-li o drobném spotřebním zboží, jehož podstatou není žádný mechanismus, uijeme slovo *brand*.

What brand of toothpaste do you use?

There's a new brand of whisky on the market.

Značka strojů nebo přístrojů je *make*.

He can't decide what make of car/video recorder to buy.

V obou těchto případech lze v hovorové angličtině užít výrazy *kind* nebo *sort*; jejich obecnost však může vést k nejasnosti (např. *kind of car* znamená “značka” i “druh” auta – kombi, kabriolet atd.).

2 Emblém firmy nebo organizace je *logo*.

She gave me a cap with the Adidas logo on it.

139

Marry a divorce

* *Apparently John married with Jane in the end.* (1)

* *Henry VIII divorced from Catherine in 1533.* (1)

* *Last week they became married.* (2)

* *He plans to divorce and then marry Jane.* (2)

* *His daughter (got) married (in)to Italy.* (3)

1 Ke slovesům *marry* a *divorce* se předmět nepřipojuje předložkou.

Apparently John married Jane in the end.

Henry VIII divorced Catherine in 1533.

Trpný tvar a přídavné jméno *married* se však běžně pojí s předložkou *to*, *divorced* s předložkou *from*.

Apparently he's married to Jane.

Henry VIII was divorced from Catherine in 1533.

2 Slovesa *marry* a *divorce* se vyskytují i bez předmětu.

My old Aunt Anne never married.

I told you they'd decide to divorce.

Dnes však v angličtině převládá tendence používat spojení *get married* a ještě častěji *get divorced/a divorce*.

My old Aunt Anne never got married.

I told you they'd decide to get a divorce/get divorced.

Máme-li na mysli svatební obřad nebo rozvodové řízení, uijeme vazbu *get married* a *get divorced*.

Last week they got married.

I think they're getting divorced next month.

3 V angličtině nemůžeme říct, že se někdo provdá nebo ožení do cizí země. Jestliže je z kontextu jasné, že osoba, o které mluvíme, již ve vlasti nežije, stačí uvést národnost jejího partnera.

His daughter married an Italian.

Jinak se musíme vyjádřit přesněji.

His daughter has moved away – she married an Italian.

Petr married an English girl and they're living in London now.

140

Mean

* *What do you think of the teachers at the language school? – Well, I mean some of them should be replaced.*

* *I don't know if I'll pass or not. What do you mean?*

Mean nelze používat ve smyslu “myslet si”, “být toho názoru”; zde je na místě sloveso *think*.

What do you think of the teachers at the language school? -

Well, I think some of them should be replaced.

I don't know if I'll pass or not. What do you think?

Zmatek způsobují pravděpodobně věty typu *I don't know what you mean by that* (Nevím, co tím myslíš/míníš), ve kterých *mean* znamená “chtít říct”, “mít na mysli”.

141

Moment

* *In that moment I couldn't say a word.* (1)

* *He managed to escape in the last moment.* (1)

* *In the moment when he saw her, he forgot everything else.* (2)

1 Ve spojeních “v tom okamžiku”, “v poslední chvíli” ap. používá angličtina předložku *at*.

At that moment, I couldn't say a word.

He managed to escape at the last moment.

2 Anglický ekvivalent české vazby “v okamžiku, kdy” je *the moment*.

The moment he saw her, he forgot everything else.

142

Money (Peníze)

* *The meal cost twenty crowns and sixty (hellers).* (1)

1 Velká Británie

Jednotné číslo slova *pence* je *penny*; oba výrazy jsou běžně nahrazovány zkratkou *p* [pi:].

1p *one p/penny*

5p *five p/pence*

27 1/2 p *twenty-seven and a half p/pence*

Jedná-li se o obnosy sestávající z liber a celých pencí, písmeno *p* se v psané formě vypouští a stejně tak slovo *p/pence* v projevu mluveném. Mezi librami a pencemi se neuzívá spojka *and*.

2.75 *two pounds seventy-five.*

Takto se uvádějí i obnosy v cizí měně.

The meal cost twenty crowns sixty.

V přívlasku před podstatným jménem se číslovka pojí s měnovou jednotkou v jednotném čísle – *pound* a *penny/pence* (nebo běžně *p*).

a ten-pound note

a 60-p postal order

2 USA

Sumy menší než jeden dolar lze psát dvěma způsoby: způsob čtení je v obou případech stejný.

29c \$0.29 *twenty-nine cents*

U obnosů větších než jeden dolar lze užít slova *dollars* a *cents* se slučovacími *and* uprostřed.

The sale made a total profit of \$194.65 (one hundred and ninety-four dollars and sixty-five cents).

Nejčastěji se však výrazy *dollars*, *and* a *cents* vynechávají úplně.

That'll be \$26.58 (twenty-six fifty-eight).

Jako přívlastky se obnosy uvádějí s měnovými jednotkami v jednotném čísle.

a ten-dollar bill

a 30-cent stamp

143

Monument

* *We showed the visitors the historic monuments of Brno.* (5)

* *The oldest Czech literary monuments are in the Strahov museum.* (5)

Pod českým slovem “památky” se rozumějí pamětihodnosti – umělecká díla nebo jiné starobylosti, památníky atd. Angličtina podobné slovo nemá. Používá konkrétnější výrazové prostředky.

1 Memorial – předmět umístěný na veřejném místě k uctění památky osoby, události atd.; pomník, památník.

The village war memorial was flanked by two lime trees.

The memorial to him took the form of a small plaque on the house where he was born.

2 Monument má stejný význam jako *memorial*, často však označuje větší objekty – sochy, obelisky, sloupy, budovy.

The Huss monument in the Old Town Square was dedicated in 1915.

Někdy se používá v přeneseném smyslu.

The creation of the new state was his greatest monument.

Ancient monument je oficiální výraz označující velmi starou stavitelskou památku (nebo její trosky), kterou je třeba pro její starobylost nebo krásu zachovat.

Ancient monuments such as Stonehenge must be rigorously protected.

3 Historic building je jakákoli stará budova, která je pozoruhodná z hlediska historického nebo architektonického.

Most of the historic buildings in the town centre were destroyed in the war.

4 Relic se pojí s předložkou *of* a znamená pozůstatek z nějakého dřívějšího období (svědek minulosti).

This shield is a relic of the Hussite wars/of the Middle Ages.

5 V ostatních případech lze výraz “památky” překládat třeba takto:

We showed the visitors the historic sights/historic buildings and monuments in Brno.

The oldest Czech literary documents are in the Strahov museum.

144

Most

* *The most of the films we saw were very boring.* (1)

* *The most people break their New Year's resolutions.* (1, 2)

* *Most of Englishmen seem to enjoy queueing.* (1)

* *I enjoy most of classical music.* (1)

* *Most of people I met were very helpful.* (2)

1 Ve významu “většina” lze užít výrazy *most of* i *most*; před žádným z nich ovšem nemůže stát určitý člen. Bezprostředně po *most of* se nesmí klást podstatné ani přídavné jméno; je zapotřebí vsunout člen, saský genitiv, přívlastňovací nebo ukazovací zájmeno nebo použít osobní zájmeno.

Most of the films we saw were very boring.

I don't like most of John's friends.

They enjoyed most of their holidays in Bulgaria.

Most of us refused to believe it.

Přímo za *most* však podstatné nebo přídavné jméno stát může.

Most people break their New Year's resolutions.

Most Englishmen seem to enjoy queueing.

I enjoy most classical music.

2 *Most of* znamená větší část blíže určené věci, skupiny atd. (vyslovené nebo předpokládané); *most* + podstatné jméno znamená většinu nějaké kategorie všeobecně. Rozdíl je nejzřetelnější u podstatného jména *people* – zdá se, že právě tady dělají Češi chyby nejčastěji.

Most of the people I met were very helpful.

Most people break their New Year's resolutions.

Srovnejte také tyto další věty.

Most of the students at the party were freshers.

Most students still live with their parents.

145

Much, many, a lot

* *John's uncle has much money.* (1)

* *There was a lot of people at the party.* (1)

* *We've had much more problems in the last few weeks.* (3)

* *He isn't very much interested in young people's problems.* (4)

1 V hovorové angličtině se v kladných větách *much* prakticky nevyskytuje a *many* jen zřídka; místo nich užíváme *a lot, lots of, plenty of*.

John's uncle has a lot of money.

I got a lot of/lots of answers to my advertisement.

I answered a lot of the questions properly, but not the last two.

He's been giving us plenty of trouble lately.

Much a *many* se objevují především v otázkách a záporných větách, ale i tady se dnes už běžně užívají výrazy *a lot of a lots of* (pouze v otázkách).

Were there many/a lot of/lots of people at the party?

There wasn't much/a /lot of milk left.

Nedejte se mýlit rozdílnými tvary *a lot of a lots of* – nejsou to tvary jednotného a množného čísla. Oba je možno užít s jednotným i množným číslem. Sloveso se řídí číslem uvedeného podstatného jména nebo zájmena.

There were a lot of people at the party.

A lot of us were pleased to see him leave.

Don't worry – there's lots of time.

2 V nehovorovém projevu se *much* a *many* ještě hojně vyskytují; i tady jsou však běžná jiná spojení – *a great deal of* + jednotné číslo a *a large number of* + množné číslo.

He spent a great deal of his time marking essays.

There still remain a large number of unanswered questions in the whole affair.

3 V hovorovém i nehovorovém projevu se v kladných větách používají *much* a *many* po výrazech *too, so, as* a *very*.

There's too much talk, and not enough action.

So many people came that we ran out of food.

Find out as much as you can.

I enjoyed the evening very much.

Dávejte prosím také pozor na *much more* a *many more*. České spojení “mnohem více”, používané s jednotným i množným číslem, způsobuje, že Češi zapomínají na základní rozdíl mezi *much* a *many* (*much* se užívá s nepočítatelnými a *many* s počítatelnými podstatnými jmény).

We've had many more problems in the last few weeks.

There's much more interest in sociology now than there used to be.

4 Když *very* blíže určuje přídavné jméno nebo přídavné trpné, které má funkci přídavného jména (tj. když vyjadřuje spíše stav nebo vlastnost než skutečný děj), *much* se neuzívá.

He isn't very interested in young people's problems.

I was very disappointed by the film.

They weren't very educated.

146

Much more

* *He arrived much more later.*

* *It's much more easier to go by taxi.*

Je překvapující, jak často se tato chyba objevuje. Před přídavnými jmény a příslovci, jejichž komparativ se tvoří pomocí *more*, se toto příslovce samozřejmě v daném spojení užít musí.

He's much more interesting than his brother.

Pozor však na přídavná jména a příslovce, jejichž komparativ tvoří přípona *-er*. Před ně *more* neklademe.

He arrived much later.

It's much easier to go by taxi.

147

Must a have to

* *I must laugh when I think about it now.* (1)

* *I hadn't to change any more money.* (1)

* *What a marvellous offer – he has to be very generous.* (2)

* *Romantic music had to shock its first listeners.* (2)

* *He mustn't have been pleased when he heard the news.* (2)

* *We'd better wait for the others. They must arrive any moment.* (2)

Problémů se slovesem *must* je neuvěřitelně mnoho a jsou opravdu různorodé, třeba už jen proto, že se užívá v americké angličtině poněkud jinak než v britské. Americký způsob použití se však v britské angličtině stále více rozšiřuje, a proto se zaměříme pouze na případy, kdy česká angličtina užívá tvary, které nejsou přijatelné ani v britské, ani v americké angličtině. Konkrétně jde o situace, kdy se zaměňuje *must a have to* a kdy se užívají nesprávné minulé tvary. Obtíže částečně pramení z opomenutí rozdílu mezi *must* znamenajícím nutnost a *must* vyplývajícím z logického závěru. Sloveso se totiž používá v každém z obou případů jinak.

1 Nutnost, povinnost

Sloveso *must* znamená zpravidla nutnost nebo povinnost pocíťovanou mluvčím. Jde-li o závazek nebo nutnost způsobenou vnějšími okolnostmi (nařízením, předchozím slibem, potřebou získat informace, situací samotnou atd.), použijeme *have to*. Zapamatujte si, že otázky s *must* zjišťují přání nebo záměry tázaného.

Some day I must ask him why he did it.

I'm sorry, but I must insist on an answer.

You can go there, but you must be home by six.

John's the expert. We'll have to ask him how it works.

I have to laugh when I think about it now.

Must you leave so early? – I'm afraid we have to. My mother's looking after Jimmy, and we told her we'd be back by twelve.

Ve větách záporných vyjadřují české “nemusím” tvary *don't need to, needn't a don't have to*. Tvarem *mustn't* (nesmíš) něco zakazujeme.

He doesn't need to work – his father's rich.

You mustn't tell your mother about this.

Must se používá, jen když se jedná o povinnost nebo nutnost v přítomnosti nebo v budoucnosti. Závazky minulé vyjadřuje tvar *had to* a v záporu *didn't have/need to* nebo *needn't* + minulý infinitiv. Oba záporné tvary vyjadřují, že něco nebylo nutné. Tvar *didn't have/need to* je možno užít v případě, že něco se stalo i

nestalo, zatímco vazba *needn't have* + minulý infinitiv naznačuje, že k jisté události došlo.

I had to go and see my aunt yesterday.

She had to pay back all the money she had lost.

I didn't have/need to change any more money, because John said he'd pay for everything.

I didn't have/need to change any more money, but I thought I should, just in case I saw something I wanted to buy.

(V mluveném projevu se intonačně zdůrazňuje *have/need*.)

I needn't have changed any more money, because in the end I didn't spend any of it.

2 Dedukce

Když jsme si něčím jisti, protože to logicky vyplývá ze situace, použijeme *must* (odpovídá zhruba české vazbě “muset” + sloveso nebo “určitě” + sloveso).

You must be crazy to want to marry her!

What a marvellous offer – he must be very generous.

I always know what I want. – That must be nice.

V záporných větách a otázkách se používají tvary *can't* a *can*, odpovídající českému “(ne)moci”.

You can't be serious!

He can't be asking 6000 crowns for that terrible drawing!

Where on earth can they be?

Pro minulost se používá *must* s minulým infinitivem (v otázkách a v záporu *can/could* a *can't/couldn't* s minulým infinitivem).

Romantic music must have shocked its first listeners.

Where can/could he have gone?

He can't/couldn't have been pleased when he heard the news.

Pro budoucnost užití spojení *sure/certain* + infinitiv.

We'd better wait for the others. They're sure/certain to arrive any moment.

148

Must say: I must say

* *And what about Peter? – I must say he's crazy.*

* *I must say it was wonderful of him to help me.*

* *I must say that my grandfather is very old.*

Vazba *I must say* není v současné angličtině běžná. Užívá se vlastně jen ve smyslu “musím přiznat”; v tomto významu se vyskytuje i v češtině.

How did you like Amadeus? – Well, I must say I was rather disappointed.

I must say I expected him to be more intelligent.

Avšak v situacích, kdy české “musím říct” zesiluje význam pronášeného, angličtina si vypomáhá vhodnou intonací nebo výrazy jako *completely, really* atd.

And what about Peter? – He's completely crazy.

It was really wonderful of him to help me.

Užije-li Čech “musím říct”, když chce něco vysvětlit předem, Angličan řekne *I should say (first)*.

I should say first that my grandfather is very old.

149

Mutual

* *The two sides had a very fruitful mutual exchange of ideas.*

* *They strengthened their mutual friendship.*

Přídavné jméno *mutual* (vzájemný) používají Češi často nadměrně. Je-li z kontextu zřejmé, že jde o činnost oboustrannou, *mutual* vynechejte. .

The two sides had a very fruitful exchange of ideas.

They strengthened their friendship.

150

Names of famous people (Jména známých osob)

Rodilého mluvčího pobaví, když vidí jména psaná následujícím způsobem: C. (nebo dokonce Ch.) Dickens, M. Thatcher nebo L. Pasteur. Zdají se mu holá a neosobní, jako na nějaké úřední listině. Je však třeba podotknout, že v oblasti používání jmen nelze vymezit přesná pravidla a úzus je tudíž značně komplikovaný. Nicméně až budete chtít psát nebo mluvit o známých osobnostech, měly by vám pomoci tyto pokyny a vysvětlení.

1 Žijící osoby

a Veřejní činitelé

Pomineme zde běžné spojení jmen s funkcí, kterou jejich nositelé zastávají, např. *President Reagan* nebo *Prime Minister Thatcher*. O těchto lidech mluvíme jako o *Mr Reagan*, *Mrs Thatcher*, *Mr Gorbachov*.

Celá jména – *Ronald Reagan*, *Margaret Thatcher*, *Mikhail Gorbachov* – se používají méně často (častěji jen ve spojení s funkcí – *the British Prime Minister*, *Margaret Thatcher*; *the Soviet leader*, *Mikhail Gorbachov* – v novinářském stylu).

b Umělci, vědci

Běžně se uvádějí celá jména – David Hockney, Ted Hughes, Margaret Atwood. V delších článcích však působí neustálé opakování neobratně, a proto se často užívají pouhá příjmení – Hockney, Hughes, Atwood. U žen to není tak běžné jako u mužů a v obřadnějším projevu se někdy setkáváme s označením *Miss*, *Mrs* nebo *Ms* – *Miss Atwood*, *Mrs Lessing*, *Ms Greer* (viz 5.1).

2 Zemřelé osoby

a Muži

U veřejných činitelů, umělců a vědců uvádíme pouhá příjmení Disraeli, Marx, Dickens, Rembrandt, Darwin. Samozřejmě, když se zmiňujeme o těchto osobách v textu poprvé nebo jen letmo, můžeme uvést celé jméno. Nikdy však neužíváme iniciály (ale viz 3 dole) a při další zmínce už uvádíme jen příjmení.

b Ženy

Je zvykem uvádět celá jména – Florence Nightingale, Indira Ghandi, Jane Austen, Virginia Woolf.

3 Rozhodl-li se umělec nebo vědec používat před svým příjmením jen iniciály, jeho přání respektujeme a říkáme např. C. P. Snow, D. H. Lawrence, F. Scott Fitzgerald. Bohužel pravidla v této oblasti nemáme – je prostě třeba znát zvyklosti. Tyto zvyklosti jsou tak vžitě, že málokterý i vysoce vzdělaný Angličan ví, co vlastně se např. ve jméně E. M. Forster za iniciálami E. M. skrývá. Celé jméno Edward Morgan Forster by na něj působilo velmi nezvykle.

151

Names of public places (Jména budov, institucí)

*** I'll meet you at the Hotel Continental.**

Jména budov a institucí, např. hotelů, kin, divadel a restaurací, mají v angličtině tuto formu: určitý člen + vlastní jméno + budova/instituce.

I'll meet you at the Continental Hotel.

They're showing Closely Observed Trains at the Svratka cinema.

the Petr Bezruč Theatre

Zapamatujte si: je-li z kontextu zřejmé, o jaký podnik jde, slova *hotel*, *cinema* atd. často vynecháváme.

Let's have dinner at the Continental/Varna/Golden Pheasant.

There's a film festival on at the Radost.

152

Nature

* The nature was always her main source of inspiration. (1)

* I'll be spending my holidays somewhere in the nature. (2)

* He enjoys spending his weekends in nature. (2)

* We should do everything we can to protect the nature. (2)

* *They have a cottage set in very beautiful nature.* (2)

* *What's the nature like in Canada?* (2)

* *I like nature.* (2)

Nesprávné používání tohoto výrazu je jednou z nejtýpickejších chyb. Češi milují přírodu a často o ní hovoří. Bohužel anglické slovo *nature* se významově kryje s českým "příroda" jen v jednom ze dvou nejběžnějších významů.

1 V souvislosti se světem kolem nás *nature* znamená hmotný svět se všemi jevy, zákony a silami působícími v něm změny. Jde tedy o abstraktní pojem, a *nature* se proto užívá bez členu. Občas se píše s velkým písmenem.

Nature/The natural world/The world of nature was always her main source of inspiration.

It is popularly believed that Nature is cruel and competitive.

It was enough for her just to enjoy the beauties of nature (i. e. the scenery).

2 Když však hovoříme o přírodě, která nás obklopuje – o polích, loukách, lesích a horách -, používáme jiné výrazy; pravděpodobně nejčastěji *country* a *countryside*; možností je ovšem více.

I'll be spending my holidays somewhere in the countryside.

He enjoys spending his weekends in the country.

We should do everything we can to protect the countryside.

They have a cottage set in very beautiful natural surroundings.

What's the scenery/countryside like in Canada?

I enjoy going for walks in the country/countryside/woods (and fields).

I've always been attracted to the (great) outdoors.

After a week in the city, it's great to be out in the open air.

I like the out-of-doors.

153

Near, nearby

* *We went to the near town of Tábor.* (1)

* *There are no ski slopes nearby Prague.* (2)

1 Přídavná jména

Near i *nearby* mohou mít funkci přídavných jmen; *nearby* se používá ve smyslu skutečné krátké vzdálenosti, *near* ve smyslu abstraktnějším.

We went to the nearby town of Tábor.

Something terrible is going to happen in the near future.

There's a lot of snow on the near slope of the mountain. (Zde *near* znamená "bližší" jako opak ke "vzdálenějšímu".)

2 Předložky

Nearby nelze použít jako předložku; naopak *near*, *nearer* a *nearest* se ve funkci předložky vyskytují; je však běžnější k tvarům druhého a třetího stupně přidávat *to*.

There are no ski slopes near Prague.

You're nearer (to) the door than me.

The town nearest (to) here is Svatka.

V různých idiomatických obratech a ve spojení s gerundiem se *to* připojuje i k prvnímu stupni *near*.

When he learned he had failed, he was near to tears.

She came very near to calling me a liar.

154

Negation (Zápor)

Mnoho chyb dělají Češi v záporu. Jsou to většinou chyby, které jsou výsledkem nedostatečné znalosti pravidel tvoření záporných vět. Objevují se zvláště ve třech oblastech.

1 Předsunutý zápor

a Slovesa *think, believe, suppose, want, imagine* ap.

* ***I think he won't come.***

* ***I want him not to go there.***

* ***John seems not to be very bright.***

V souvětích, jejichž hlavní věty obsahují slovesa jako *think, believe, suppose, want, imagine*, se projevuje silná tendence přesouvat zápor na začátek souvětí, tzn. ke slovesu v hlavní větě.

I don't think he'll come.

I don't want him to go there.

She didn't suppose they would believe her.

Když se *seem* a *appear* pojí s infinitivem, může být záporný buď určitý slovesný tvar, nebo infinitiv. V hovorovém projevu je záporný obvykle určitý slovesný tvar.

John doesn't seem to be very bright.

They didn't appear to be enjoying themselves.

They appeared not to be enjoying themselves.

b Každý/všichni + záporné sloveso

* ***Everybody doesn't agree with me.***

* ***Some teachers can't understand that everyone isn't interested in their subjects.***

* ***That's why all the people didn't arrive in time.***

Chcete-li anglicky říct, že ne všichni něco udělali, je třeba přesunout zápor k podmětu; záporný tedy musí být podmět.

Not everybody agrees with me.

Some teachers can't understand that not everyone is interested in their subjects.

That's why not all the people arrived in time.

2 Zdvorné žádosti o informace

* ***Hasn't Bill come yet?***

* ***Haven't you got a copy of Catch 22?***

* ***Don't you know where the museum is?***

* ***Wouldn't you like to go to a film tonight?***

* ***I'd like to ask you whether you couldn't lend me your lecture notes.***

Zdvorné žádosti o informace se v češtině mnohdy formulují jako záporné otázky přímé nebo nepřímé. V angličtině je účinek záporných otázek úplně jiný: jsou emocionálně podbarvené, vyjadřují totiž překvapení, nezdvořilost, kritiku ap.

Hasn't Bill come yet? He said he'd be here by six.

Haven't you got a copy of Catch 22? I thought Jane said you had.

Don't you know where the museum is? Good heavens – you've lived here for ten years!

Chcete-li být v angličtině zdvořilí, stačí, když použijete kladnou otázku.

Has Bill come yet?

Have you got a copy of Catch 22?

Do you (happen to) know where the museum is?

Would you like to go to a film tonight?

I'd like to ask you whether you could lend me your lecture notes.

3 Krátké odpovědi

Has anyone seen it? – *Me not.

Is there a cinema where you live? – *In my village not.

Pamatujte si, že v krátkých odpovědích výše zmíněného typu, odpovídajících na konkrétní otázku záporným “ne” se stručným upřesněním, anglické *not* nestojí na konci věty. Vzorce takových odpovědí jsou *Not... (no)* a *No, not...*

Has anyone seen it? – Not me.

Is there a cinema where you live? – No, not in my village./Not in my village, (no). But there's one about 5 km away.

4 Přitakání

There's no real Christmas spirit any more, is there? – * Yes. – I wish there were.

That play wasn't very successful. – * Yes (it wasn't).

Velmi často se stává, že Češi, souhlasí-li se záporným prohlášením osoby, s níž hovoří, reagují kladným *yes*, jako kdyby říkali *Yes, you're right*. V angličtině je třeba odpovědět záporně, *no*: *No, there isn't/wasn't* atd.

There's no real Christmas spirit any more, is there? – No. I wish there were.

That play wasn't very successful. – No (it wasn't).

155

Next, the next

* I'll be in Prague the next week. (la)

1 Čas

a V přítomnosti

Next se používá bez určitého členu, když se vztahuje na týden, měsíc atd. následující po skončení tohoto, tj. právě probíhajícího týdne, měsíce atd.

I'll be in Prague next week.

Next month's meeting will be held on 14 August.

V případě, že výrazy *week*, *month* atd. vyjadřují přesný časový úsek (sedm dní, třicet dní atd.), je nutné použít člen. Např. dnes je třeba 15.června:

I'm very busy now, but next month I should be free. (tj. v červenci)

I'm sorry – I'll be very busy for the next month. (tj. do poloviny července)

b V minulosti a budoucnosti stojí před *next* vždy člen.

His aunt came to visit him and the next week was hell.

I'll be spending the first week of September in Brno, and the next week in Olomouc.

2 Pořadí

Jestliže *next* znamená další v řadě, používá se se členem.

I can't come to the next meeting.

The next tram should be ours.

156

No more

* This dress is so old it's no more fashionable.

* I'll no more stay here.

* There is no more any need to go there.

No more v současné angličtině používáme, když hovoříme o množství nebo míře něčeho.

Let's have no more talk about quitting.

He's no more an actor than you are.

There's no more tea left.

V souvislosti s časem působí dnes *no more* archaicky, a proto je nahrazujeme hovorovým *not . . . any more* nebo *not . . . any longer* nebo spisovnějším *no longer*.

This dress is so old that it isn't fashionable any more.

I won't stay here any more/longer.

There is no longer any need to go there.

157

Nor

* He knows nothing about England nor the English.

Nor může stát na začátku vět, mezi větami v souvětí souřadném nebo na začátku stručných souhlasných reakcí ve formě záporu (v hovorové angličtině).

None of these crimes should be forgotten. Nor should those who committed them be allowed to go unpunished.

He didn't talk very much, nor did he smile a great deal.
I couldn't find the restaurant. – Nor could we.
Ve významu “ani . . . ani” se *nor* obvykle pojí se spojkou *neither*.
Neither England nor the English interest him.
I've seen neither him nor his wife since then.
V případě, že tuto vazbu nelze použít, stačí pouhé *or*.
He knows nothing about England or the English.

158

Not to

* *I watched the others not to miss anything.*

V kladných větách účelových stojí infinitiv *s to, in order to* nebo *so as to*. V záporných větách se běžně používá pouze *in order not to* nebo *so as not to*.

I'm saving my money (so as) to/in order to buy a car.

I watched the others so as/in order not to miss anything.

159

Numbers (Počet)

1 * *We are four.*

* *How many were you at the party?*

Uvádíme-li počet lidí ve skupině, užíváme vazbu *there are/were* atd.

There are four of us.

How many of you were there at the party?

Jen v otázkách zjišťujících počet účastníků nějaké bezprostřední akce se můžeme ptát *How many are we . . . ?*

How many are we for dinner? – Six.

2 * *They have a three-years-old collie.*

* *He's going for a ten-kilometres' walk.*

V platnosti přídavných jmen mají jednotky měř, vah a času (ve spojení s číslovkami) tvary jednotného čísla.

They have a three-year-old collie.

He's going for a ten-kilometre walk.

Časové údaje mohou mít i tvary přivlastňovacího pádu.

a month's salary

two hours' delay

three days' journey

Někdy dochází ke směšování tvarů přídavných jmen a přivlastňovacího pádu, a proto se občas objevuje neurčitý člen před přivlastňovacím pádem v množném čísle: *** *a three days' journey***. Taková spojení nejsou zcela správná a raději se jim vyhýbejte.

160

Of

Zvláště ve dvou případech se v české angličtině vynechává *of* tam, kde je nutno ho užít.

1 * *He invited some his friends to a party.*

* *Have you seen any your cousins recently?*

* *Some Mother's friends live abroad.*

* *One my friend was here for Christmas.*

Přímo po zájmenech neurčitých (např. *some, any*), ukazovacích (např. *this, that*), číslovkách a přídavných jménech (např. *the only, another*) nemohou stát ani přivlastňovací zájmena, ani tvary přivlastňovacího pádu. Připojujeme je předložkou *of* nebo používáme vazbu dvojího genitivu.

He invited some of his friends/some friends of his to a party.

Have you seen any of your cousins recently?

Two of our friends/Two friends of ours were killed in an accident.

Some of Mother's friends/Some friends of Mother's live abroad.

Zapamatujte si, že podstatné jméno po *one of* je v množném čísle.

One of my friends was here for Christmas.

2 * *The city Prague is an important cultural centre.*

* *We took them to see the castle Perštejn.*

Vlastní jména stojící za podstatnými jmény *city, town, castle, village* atd. se připojují předložkou *of*.

The city of Prague is an important cultural centre.

We took them to see the castle of Pernštejn.

Viz též 267.

161

Offer

* *If someone had offered (to) me to buy my car, I'd have agreed immediately.*

* *She offered me to get a lovely kitten.*

* *I offered Susan to do it, but she refused.*

Následuje-li po slovese *offer* osoba, již byla nabídka učiněna, může být ve větě vyjádřena předmětem nepřímým.

They offered him £1000 for the stamp.

Nepřímý předmět se po slovese *offer* vypouští, když následuje infinitivní vazba. Ta musí obsahovat nějakou zmínku o osobě, již byla nabídka učiněna, a to ve formě osobního nebo přivlastňovacího zájmena.

If someone had offered to buy my car, I'd have agreed immediately.

She offered to get me a lovely kitten/to get a lovely kitten for me.

I offered to do it for Susan, but she refused.

162

Office

* *He held some important offices in the next few years.*

* *An office like that gives you a lot of power.*

Ve významu “úřad/funkce” se anglické slovo *office* užívá dvěma způsoby. V prvním případě se pojí s předložkou *of* – *the office of President/Dean*. V druhém se vyskytuje v ustálených spojeních se slovesy *to hold/enter/leave/be out of office* a považuje se za abstraktum. Nejobvyklejší ekvivalenty českých slov “úřad/funkce” jsou *position, post* a hovorově *job*.

He held some important positions in the next few years.

A post/job like that gives you a lot of power.

163

Old-fashioned expressions (Zastaralé výrazy)

Jazyk se neustále mění a vyvíjí: vznikají nová slova a jiná zanikají. Níže uvedené výrazy se doposud v jazyce vyskytují, ale většina z nich už působí zastarale – dnes je slyšíme jen od starších lidí. Vy raději používejte slova, která tyto výrazy vytlačují.

1 *Bathe*

Lidé dnes běžně používají spíše sloveso *swim* než *bathe*. *Bathe* však stále ještě přežívá v mnoha složeninách, zejména v *bathing cap* (koupací čepice), *bathing suit* (dámské plavky – také *swimsuit*), *sunbathe* (opalovat se) ap.

2 *Costume*

Současný výraz pro “dámský kostým” je *suit*. “Kalhotový kostým” je *trouser suit*.

3 Frock

Dnes se obvykle používá slovo *dress*. Je-li to nutné, pojí se s některými přídavnými jmény – *a light dress* nebo *a summer dress*.

4 Gay

Pozor! Toto slovo v současné hovorové angličtině znamená “homosexuální”, a proto se mu raději vyhýbejte. Kdybyste např. řekli *Last night I went to a really gay party*, mohli byste ve svých společnících vyvolat mylné představy. Přesné synonymum slova “veselý” se bohužel v angličtině nenajde. Výraz *merry*, stojící svým významem nejbliže, je poněkud zastaralý a často má žertovný nádech. Místo něj lze použít třeba *lively*, *happy* nebo *cheerful*.

I went to a very lively party last night.

She has a happy disposition.

“Veselý člověk” by mohl být *a cheerful person* nebo *someone (who's) full of fun* a “veselá společnost” by mohla být *a fun-loving crowd* nebo *a lively group*.

5 GPO

Pod zkratkou *GPO* dnes téměř všichni Angličané rozumějí “poštovní správu”, nikoli “hlavní poštu”. (Po reorganizaci starého poštovního systému a jeho částečném přechodu do soukromých rukou však působí i tato zkratka poněkud zastarale; dnes se běžně používá výraz *the Post Office*.) Nejlépe bude mluvit o “hlavní poště” jako o *the main post office* nebo *the central post office*.

6 Underdone

Řekneme-li o jídle (tedy i o mase), že je *underdone*, míníme tím, že je nedovařené, nedopečené, tj. polosyrové; opak je *overdone*. Když chceme říct, že maso je narychlo osmažené atd., použijeme výraz *rare*. Na otázku *How would you like your meat/steak?* odpovídáme *Rare*, *Medium-rare*, *Medium* nebo *Well done*.

7 UNO

Běžná zkratka názvu *the United Nations (Organization)* je dnes *UN*.

164

Once

* *I hope to return there once.* (1)

* *Once we pursued them, once we were pursued.* (2)

1 *Once* (jednou, jedenkrát) použijte, jen když hovoříte o minulosti- ve významu “kdysi”.

I asked him once why he had married her.

Vypovídáte-li o budoucnosti, užívejte výrazy *someday*, *sometime*, a když máte na mysli jen jedinou příležitost, *one day*.

I hope to return there sometime/someday/one day.

Do you think people will live on the moon someday/sometime?

2 České spojení “jednou . . . jednou” lze přeložit vazbou *sometimes . . . sometimes* nebo *sometimes . . . at other times*.

Sometimes we pursued them, sometimes we were pursued.

Sometimes he's happy, at other times he's sad.

165

One

* *We bought the house from one old lady.*

Výraz “jeden” ve smyslu “nějaký” překládejte neurčitým členem.

We bought the house from an old lady.

Pouze chcete-li zdůraznit, že jde jen o jednoho zástupce skupiny, užíjte *one*.

Give me one reason why you need such an expensive sweater.

One old lady wanted to go home, but the rest were quite happy to stay.

166

-one/-body

* *Everybody of us would like to go to England someday.*

* *Someone of my relations was there too.*

* *Somebody of you should go to the shop.*

* *Anybody of you could have done it.*

* *Nobody of us was at the funeral.*

* *Not everybody of these people is intelligent.*

Po zájmenech končících *-one/-body* nikdy nestojí předložka *of*. S druhým pádem používáme jiná zájmena a často vazby v množném čísle.

Every one of us would like to go to England someday.

We would all like to go to England someday.

All of us would like to go to England someday.

One of my relations was there too.

One of you should go to the shop.

Any (one) of you could have done it.

None of us was/were at the funeral.

Not all of these people are intelligent.

167

One – he

* *One never knows what difficulties he is going to meet with.*

Slovo *one* (kdokoli včetně mluvčího), které odpovídá českému “člověk”, není v hovorovém jazyce příliš běžné a častěji je slyšet v Británii než v Americe. V obou zemích ho používají především lidé dbající na svůj jazykový projev – tj. většinou vzdělání příslušníci středních a vyšších vrstev obyvatelstva. Je tu nicméně jeden základní rozdíl. Když Brit použije *one*, použije také přivlastňovací *one's* a zvrtné *oneself*. Američan dává přednost výrazům *he, him, his* a *himself*.

One never knows what difficulties one is going to meet with.

One is always asking oneself what one would do in a situation like that.

V Americe i v Británii se běžně setkáváme i s hovorovou formou *you, yourself* atd.

You never know what difficulties you're going to meet with.

168

Only

He was there only three hours.

Uvedená věta je sice “správná”, ale člověk ji uslyší jen málokdy. Podle starších gramatických příruček stojí příslovce *only* před tím větným členem, ke kterému se vztahuje (podobně jako české “jen”). Ve skutečnosti je dnes jeho přirozené postavení (jak v mluveném, tak v psaném projevu) před slovesy významovými, po slovese *to be* a po modálních slovesech – jako u příslovcí *always, often* ap.

When will it be ready? – God only knows.

He was only there three hours.

I've only seen her twice.

V případě, že by mohlo dojít k nedorozumění, lze *only* ve větě přemístit. V mluveném projevu je však takový posun řídký, protože přízvuk a intonace nedorozumění vylučují, a v písemném projevu srozumitelnost zajišťuje obvykle kontext. Jedinou výjimku tvoří případy, kdy *only* zdůrazňuje osobní podmět.

Only John would give an answer like that.

Avšak i tady, zvláště v hovorovém projevu, dochází k posunu užitím vazby *the only . . .* + vedlejší věta vztážná.

John's the only person who would give an answer like that.

Tuto vazbu lze použít i ve větách, které pouhé *only* činí dvojnásobnými. Např. z věty *She only went to the theatre last night* není jasné, zdali se *only* vztahuje k výrazu *theatre* nebo *last night*. Dvojnásobnosti se lze vyhnout takto:

The theatre was the only place (that) she went to last night.

Last night was the only time (that) she went to the theatre.

169

Or

* During the summer we picked mushrooms, went swimming or made day-trips.

* I was startled to find Milan Cathedral in Milan or the Colosseum in Rome.

Nezapomínejte, že v češtině se “nebo” používá ve smyslu slučovacím (bez čárky) nebo vylučovacím (s čárkou). Anglické *or* odpovídá českému “nebo” vylučovacímu a *and* slučovacímu.

During the summer we picked mushrooms, went swimming and made day-trips.

I was startled to find Milan Cathedral in Milan and the Colosseum in Rome.

170

Order: in order

* I have to make some order in my papers. (1)

* You should put your room in order. (1)

* The heater isn't in order. (2)

Umět správně používat tento výraz není tak docela jednoduché. V angličtině, povšechně řečeno, se slovo *order*, a zvláště pak výraz *in order*, nevyskytují tak často jako v češtině “pořádek” a “v pořádku”. Často je nahrazujeme idiomatičtějšími obraty.

1 Pokud *order* vyjadřuje stav, kdy vše je jasně a logicky uspořádáno, objevuje se běžně ve frázích jako *to put something in order*, *to be in order* a *to bring order to something*.

I have to put my papers in order.

Is your passport/Are your documents all in order?

I wonder if anyone will ever be able to bring order to this chaos.

Zřídka se s ním však setkáváme v případech, kdy jde o úklid nebo o čištění. Tady se obvykle používá sloveso *tidy (up)*.

You should tidy up your room.

2 Obraty *in order* a *out of order* také vyjadřují, že nějaký mechanismus funguje nebo nefunguje. I tak se však *in order* příliš často nevyskytuje a v záporných větách prakticky neexistuje (zde raději použijme *out of order*). Jeho úlohu přebírá sloveso *work*.

The heater is out of order/isn't working.

When do you expect your phone will be working again?

3 Čeština má mnoho idiomatičtějších obrátů, které se výrazem *in order* nedají přeložit; např. “Něco tady není v pořádku.” *Something's funny/wrong here* nebo *There's something odd/suspicious here*. Též když se jedná o zdravotní stav nějaké osoby – “Není v pořádku.” *He's not well*. Pamatujte si tedy, že než přeložíte výraz “v pořádku” do angličtiny, musíte rozvážit, o jaký případ jde.

171

Or so

* It was a party for professional people – doctors, teachers or so.

* You can get sandwiches, drinks or so there.

* He didn't do it out of snobbishness or so.

V české angličtině se někdy zaměňuje *or so* a *and so on*.

Or so znamená “přibližně”, “asi” a používá se jen, když uvádíme údaje, které se dají vyjádřit kvantitativně – vzdálenost, věk, váhu, peněžní částku apod.

We walked fifteen miles or so.

He's twenty-five or so.

It'll probably cost ten pounds or so.

“A podobně” se překládá anglickým *and so on* nebo velmi často nějakou přesnější formulací.

It was a party for professional people – doctors, teachers and so on/and people like that.

You can get sandwiches, drinks and things like that/and similar things there.

He didn't do it out of snobbishness or anything (like that).

172

Other

* *In the even the street looks other again.* (1)

* *It was a completely other person.* (1)

* *If Columbus hadn't discovered America, the world would be other.* (1)

* *It is hard to say what one would do in the other's situation.* (2)

* *He's the kind of person who is always telling the other what to do.* (2)

1 Přídavné jméno *other* znamená především “zbývající/ostatní”, “druzí” a “další”.

He can run faster than the other boys in his class.

Mike spoke better than the other people present.

Are there any other questions?

Ve smyslu “jiný = ne stejný” se nepoužívá příliš často: vyskytuje se jen před podstatnými jmény v množném čísle a nepočitatelnými.

I'm not interested in other people's problems.

They won't take dollars – they want some other money.

V jiném postavení je nejlépe použít výraz *different*.

In the evening the street looks different again.

It was a completely different person.

If Columbus hadn't discovered America, the world would be different.

2 V obecném smyslu překládejte “ten druhý/někdo jiný”, “ti druzí/ ostatní” jako *another person, someone else* nebo *others*.

It is hard to say what one would do in another person's/someone else's situation.

He's the kind of person who's always telling others what to do.

173

Own

* *Each town has own traditions.*

* *I'd like to live in own flat.*

Před přídavným jménem *own* musí stát přivlastňovací zájmeno nebo přivlastňovací pád podstatného jména.

Each town has its own traditions.

I'd like to live in a flat of my own.

Mary's own mother thinks she's crazy.

It was the committee's own decision.

Samostatné *own* se vyskytuje jen v novinových titulcích.

174

Participles: used as adjectives

(Příčestí ve funkci přívlastku shodného)

* *What sort of animals did the interviewed vet specialize in?* (1)

* *The standing man is a well-known writer.* (1)

* *The removed liquid weighed 35 grams.* (1)

* *Now let us return to the mentioned/ discussed point.* (1, 2)

* This is a discussed question nowadays. (2)

Otázka, zdali se přídělné může používat jako přívlastek před podstatným jménem nebo ne, je složitá a doposud ne zcela probádaná a zodpovězená, a proto zde nelze podat vyčerpávající výklad. Zapamatujte si alespoň tyto dva pokyny:

1 Přídělné stojící před podstatným jménem obvykle vyjadřuje stálejší vlastnost a má spíše funkci přídavného jména než slovesného přídělné: *an interesting story, a broken promise*. Kde tomu tak není, je třeba užít vedlejší větu vztaznou nebo umístit přídělné až za podstatné jméno jako zkrácenou vztaznou větu.

What sort of animals did the vet who was interviewed specialize in?

The man who is standing is a well-known writer.

The liquid (that was) removed weighed 35 grams.

Now let us return to the point mentioned above/under discussion.

2 Před podstatným jménem mohou stát minulá přídělné, pouze jsou-li určena příslovci.

Now let us return to the above-mentioned point.

This is a widely/often discussed question nowadays.

It was a well thought out plan.

175

Participles: present and past

(Přítomné a minulé přídělné)

* I'm boring, because there's nothing to do.

U sloves typu *interest, bore* atd. česká angličtina nezřídka zaměňuje přídělné minulé s přídělným přítomným. Zapamatujte si dvě jednoduchá pravidla: Chcete-li říci, jaký dojem na vás něco udělalo nebo jaký názor na něco máte, použijte přídělné minulé (-ed).

I'm bored, because there's nothing to do.

They're no longer very interested in experimental theatre.

Hovoříte-li o někom nebo o něčem, co je zajímavé, nudné, atd., použijte přídělné přítomné (-ing).

The play was very boring.

They don't think experimental theatre is very interesting any more.

Další běžné dvojice přídělné jsou:

Well, even if you weren't surprised by the ending of the story, I found it surprising.

Why are you so excited? – Because I just heard some very exciting news.

Try not to be so depressed – though I agree it's certainly depressing to fail one's final exams.

Of course I'm annoyed. You would be too, if you experienced such annoying behaviour.

Why are you so amused? I certainly didn't find John's story amusing.

176

Pass an exam

* I'm going to pass my German exam on Friday.

Pass an exam znamená “obstát u zkoušky”. Předem sice můžete doufat, že u zkoušky projdete, ale s jistotou nikdy nemůžete říct, že se vám to podaří. “Dělat zkoušku” se do angličtiny překládá frází *take/sit an exam*, hovorově *do an exam*.

I'm going to take/sit/do my German exam on Friday.

177

Pay

* Have you paid your new TV set yet?

* Who's going to pay for the bill?

Pay for se používá, když předmětem je věc, za niž platíte.

Have you paid for your new TV set yet?

You'll have to pay for whatever you break.

Let's leave. – But I haven't paid for my lunch yet.

Pay (bez předložky) se používá, když předmětem je osoba nebo peněžní obnos.

Who's going to pay the bill (for lunch)?

Could you pay the waiter, please?

You paid far too much (for that suit).

Zapamatujte si, že v nabídce, že za někoho zaplatíte jídlo nebo pití, se běžně používá sloveso *buy* nebo *get*.

Let's go to a restaurant for a change – I'll buy you lunch.

Can I buy/get you a drink?

178

Per cent

* *About 60 per cent children are unplanned.* (1)

* *The drink consists of 50 per cent of juice and 50 per cent of vodka.* (1)

* *How many per cent(s) of the specimens were defective?* (2)

* *A large per cent of the population was in favour of the treaty.* (2)

1 Hovoříme-li o procentech stejnorodého celku, je nutné připojit předložku *of*.

About 60 per cent of children are unplanned.

Když mluvíme o procentu různých látek, lidí atd. tvořících dohromady různorodý celek, předložka *of* se nepoužívá.

The drink consists of 50 per cent juice and 50 per cent vodka.

2 Výraz *per cent* se objevuje jen po číslovkách, jinak je vhodné použít *percentage*.

What percentage of the specimens was defective? – About 5 per cent.

A large percentage of the population was in favour of the treaty.

179

Piece

* *I'd like some envelopes, please. – How many? – Ten pieces.*

* *They've set aside some money for buying videos. There's enough for three pieces.*

* *It's a very exclusive shop. They make about five pieces of a certain dress, and no more.*

Jsou-li předměty (např. kupované) vyjádřeny počítatelnými podstatnými jmény, nenahrazuje je angličtina po číslovkách udávajících jejich množství výrazem *piece(s)*. Počet sám dostačuje.

I'd like some envelopes, please. – How many? – Ten, please.

They've set aside some money for buying videos. There's enough for three of them.

Bližší určené předměty po číslovkách různým způsobem opisujeme.

It's a very exclusive shop. They make about five dresses in a certain style/model, and no more.

U nepočítatelných podstatných jmen lze samozřejmě slovo *piece* použít.

I'd like some toast – two pieces, please.

Viz též 58.

180

Place

* *I'll have to find a larger flat – I don't have enough place here.*

Place je část prostoru vhodná pro umístění něčeho/někoho nebo vyhrazená něčemu/někomu. .

Where's the best place to put the desk?

Get back to your place (in the queue).

Room nebo *space* je prostor, který lze nějak zaplnit; také může znamenat prostor postačující někomu/něčemu.

I'll have to find a larger flat – I don't have enough room/space here.

*Leave more room/space between you and the car in front.
There isn't enough/much room/space for my books here.
The piano takes up a lot of space/room.*

181

Play

- * *Chess is a play that has never interested me.* (1)
- * *Where did you learn to play piano?* (2)
- * *Jane wants to play in our Christmas revue.* (2)
- * *His main interest is playing theatre.* (2)
- * *We decided to play a drama by Wilde.* (2)
- * *I thought the actors played very well last night.* (2)

1 Podstatné jméno

Podstatné jméno *play* znamená “divadelní hra”: *Shakespeare's plays, a play by Beckett*. “Hra” (sportovní, karetní, dětská ap.) se anglicky řekne *game*: *baseball, poker, hopscotch* (nebe, peklo, ráj) jsou *games*.

Chess is a game that has never interested me.

2 Sloveso

Play vyjadřuje činnost sportovců, hráčů, dětí nebo hudebníků: *to play football, bridge, hide and seek* (na schovávanou), *Smetana's piano pieces*. Mluvíte-li o hře na nějaký nástroj, nezapomínejte, že je nutné užít určitý člen.

Where did you learn to play the piano?

Činnost herců vyjadřuje sloveso *act*.

Jane wants to act in our Christmas revue.

His main interest is (in) acting.

V souvislosti s divadlem se *play* používá v případě, že hovoříme o roli, kterou herec hraje. Je však možné použít i *act*.

His ambition is to play/act (the role/part of) Lear.

“Hrát” ve smyslu “uvést hru” vyjadřuje anglický výraz *put on*.

We decided to put on a drama/play by Wilde.

Místo stylisticky nepřilíš vhodného *act* po výrazech *actor* nebo *actress* používejte sloveso *be*.

I thought the actors were very good last night.

182

Please

- * *Could you pass the salt?* (1)
- * *Please will you pass these out.* (1)
- * *Can I ask you something? – Please.* (2)

Češi si většinou neuvědomují, že jejich angličtina má občas nádech nezdvořilosti. Zapomínají totiž, že rodilý Angličan někdy používá zdvořilostní slůvko *please* – “prosím” – v jiných situacích a častěji, než je zvykem v češtině, a jindy je nahrazuje výrazy odlišnými.

1 *Please* se vyskytuje zvláště ve třech případech.

a) Když zdvořilou žádost vyjádříme otázkou nebo větou oznamovací, na konec obvykle dodáme slovo *please*.

Could you pass (me) the salt, please?

Will you pass these out, please?

(I'd like) A cup of tea, please.

b) Když chceme, aby náš rozkaz působil zdvořile, můžeme umístit slovo *please* nejen na konec, ale také na začátek věty.

Ask him to come at nine, please.

Please tell your mother to come and see me.

c) Když přijímáme nabídku, obvykle odpovídáme *Yes, please* nebo *Please. Would you like another beer?*
– *Please/Yes, please.*

Zapamatujte si, že *Thank you* se používá ve stejném významu.

Would you care for a second helping? – *Thank you.* .

2 Slovo “prosím” má v češtině velmi široké uplatnění. Objevuje se často, když Čech kladně reaguje na požádání o pomoc, radu nebo informaci, když něco nabízí nebo něčemu nerozumí. V angličtině však takové univerzální slovo neexistuje. Následující příklady ukazují situace, ve kterých se slovo “prosím” objevuje nejčastěji, a uvádějí možné anglické ekvivalenty.

Of course (žádá-li nás někdo o dovození na něco se zeptat nebo chce-li po nás něco).

Can I ask you something? – *Of course.*

Could you spare me another cigarette, please? – *Of course.*

Here/There you are; americká angličtina též *There you go* (když někomu něco podáváme).

Could I borrow your pencil for a moment, please? – *Here you are.*

After you (když někoho pouštíme před sebe při vstupu do místnosti ap.).

Sorry? Pardon? I beg your pardon? (obřadnější), *What?* (hovorové); americká angličtina též *Pardon me?*

Please? (když neslyšíme nebo nerozumíme).

See you at Jim's party. – *Sorry/What?* – *I said, "See you at Jim's party."*

His field is heuristics. – *Pardon?*

Na poděkování za malé služby a drobnosti obvykle reagujeme jen úsměvem. Jde-li o něco důležitějšího, můžeme říct *Not at all* nebo *It's a pleasure* (obřadnější) nebo *That's (quite) all right* (hovorové); Američané říkají *You're welcome.*

Here's the book I promised you. – *Thanks.* – (žádná odpověď)

Thanks so much for doing the shopping for me – it was a great help. – *That's all right. Glad I could help.*

A konečně situace, kdy někoho přímo vyzýváme, aby něco udělal.

(Please) Have/Take a seat.

(Please) Come in.

183

Police

* *The police is looking for him in connection with the robbery.*

Police znamená “policejní sbor” a užívá se se slovesem v množném čísle.

The police are looking for him in connection with the robbery.

Jednotliví členové sboru jsou *policemen*, pouze v některých spojeních *police*.

Three policemen were injured in the riots.

They turned the corner and found themselves facing two mounted police. (policisty na koni)

184

Policy, politics

* *I'm not very interested in policy.*

Nezaměňujte výrazy *politics* a *policy*.

Slovo *politics* znamená způsob správy státu, určení formy a obsahu činnosti státu a často také účast na státních záležitostech nebo i práci v místních správních orgánech.

I'm not very interested in politics.

He plans to do a course in politics.

John wants to go into politics.

Policy je politická linie, diplomacie, taktika v nějaké sféře činnosti, např. politické nebo hospodářské.

I don't like the government's educational policies/foreign policy.

It's company policy to move managers every three years.

Může také označovat způsob chování jednotlivce.

It's not my policy to lend large sums of money to people I work with.

185

Possessive pronouns (Přivlastňovací zájmena)

* *He kicked me in my leg.* (1)

* *What drives me crazy is her way in which she laughs.* (2)

Ve dvou případech se používají v české angličtině přivlastňovací zájmena nadbytečně.

1 Učebnice zdůrazňují, že přivlastňovací zájmena je třeba použít, mluví-li se o částech těla (*My tooth aches.* – “Bolí mě zub.”); asi proto je Češi často používají i tam, kde přímý předmět zřetelně naznačuje, o čí tělo jde.

He kicked me in the leg.

2 Ani v případech, kdy podmět jasně vyjadřuje, o čí způsoby, řeč, vtipy atd. jde, se přivlastňovací zájmena nemají užívat.

What drives me crazy is the way (in which) she laughs.

186

Possibility, opportunity, chance

* *Is there any possibility to control Nature?* (1)

* *My husband had to stay home and look after the children, because we had no other possibilities.* (2)

* *We had the possibility to go to England.* (3)

* *They're discussing the possibilities how to spend Saturday evening.* (5)

* *They had the possibility to arrange accommodation for us.* (6)

Především je třeba objasnit dvě skutečnosti.

Za prvé – anglické *possibility* se na rozdíl od českého “možnost” nepojí s infinitivem, nýbrž s předložkou *of* + gerundiem.

Za druhé – *possibility* má mnohem užší uplatnění než “možnost” a vyskytuje se mnohem méně než další anglické výrazy podobného významu, *chance* a *opportunity*.

Následující přehled vás seznámí s přijatelnými i nepřijatelnými způsoby překládání výrazu “možnost”.

1 Máte-li na mysli situaci, kdy něco je/není proveditelné/reálné, lze použít *possibility*.

Is there any possibility of controlling Nature?

2 Ve významu “něco, co je/není možné” můžete použít slovo *possibility* (obvykle v jednotném čísle), ale nezapomínejte, že vazba *to have a possibility* je velice neobvyklá a že byste se jí raději měli vyhýbat.

My husband had to stay home and look after the children, because there was no other possibility.

3 V případě, že jde o něco “naštěstí proveditelné/možné” (= příležitost), použijte *opportunity* nebo *chance* + infinitiv nebo + *of* + gerundium.

We had the opportunity to go/of going to England.

I didn't get any chance to speak to him.

It was our last opportunity to buy/of buying petrol before the frontier.

I wish I had your opportunities/chances in life.

4 Jde-li o “stupeň pravděpodobnosti”, použijte slova *chance* nebo *possibility* (běžně ve vazbě *there is*). V obou případech následuje buď předložka *of* + gerundium, nebo vedlejší věta s *that*.

There's no chance/possibility of that happening.

Is there any chance/possibility that you'll be able to see him?

V přítomném čase je tato vazba neutrální; nijak totiž nenaznačuje, jestli k události došlo/dojde nebo ne.

There's a strong possibility that he wasn't there.

There's a chance/possibility that I'll be getting a job in Prague.

Minulý čas většinou napovídá, že k události nedošlo.

There was a possibility of his going to France, but in the end he didn't get the necessary permission.

5 Když jde o “možný způsob, jak něco provést”, překládejte nejraději anglickým *possible way(s)* + gerundium nebo *how* + infinitiv.

They're discussing the possible ways of spending Saturday evening.

They're discussing how to spend Saturday evening.

6 A konečně “mít možnost” ve významu “moci” překládejte vazbou *be able to*.
They were able to arrange accommodation for us.

187

Practical, practically

* *There's no practical chance of our meeting him in Paris.*

* *I don't practically know anything about it.*

V hovorové češtině lze používat výrazy “praktický/prakticky” ve smyslu “faktický/fakticky”, “skutečný/skutečně”, “reálný”. V angličtině v podobném případě říkáme *real/really*.

There's no real chance of our meeting him in Paris.

I don't really know anything about it.

188

Prefer

* *Would you like to go to a film? – No, I (would) prefer watching television. (1)*

* *I prefer French than German. (2)*

1 Po slovese *prefer* se používá infinitiv i gerundium. Gerundiem vyjádříme skutečnost, že něčemu dáváme přednost stále.

I enjoy reading plays, but I prefer seeing them put on in a theatre.

Infinitiv použijeme, pouze chceme-li říci, že je nám něco milejší v daném okamžiku.

Would you like to go to a film? – No. I (would) prefer to watch television.

2 Při srovnání dvou osob, činností, věcí atd. používáme předložku *to*.

I prefer French to German.

He prefers talking about doing things to actually doing them.

Připojíme-li ke slovesu *prefer* infinitiv, můžeme další část věty uvést spojením *rather than*; lze v ní potom použít infinitiv bez *to* nebo gerundium.

She'd prefer to go to Bulgaria now rather than wait/waiting till summer.

I'd prefer to buy some books rather than spend/spending the money on records.

189

Prepositions with certain words

(Předložky pojící se s určitými slovy)

Ačkoli každá předložka má svůj význam, neexistují pravidla, která by určovala, jaké předložky se pojí s určitými slovy. Nezbyvá než učit se tato spojení tak, jako se učíte samostatná slovíčka. V následujícím seznamu najdete nejběžnější vazby, v nichž se chybuje.

admire in (nikoli ***on**)

What I admire in cats is their independence.

at the/this/that age (nikoli ***in**)

He got married at the age of sixteen.

At that age I was still very naive.

arrive at/in (nikoli ***to**)

We arrived at the station just as the train was leaving.

They'll arrive in Prague this evening.

characteristic of (nikoli ***for**)

Small whitewashed cottages are characteristic of this part of the country.

complain about (nikoli ***on**)

The teacher has been complaining about your behaviour again.

He complained about the treatment he was given.

condition

on . . . condition (nikoli ***under**)

I'll do it on (the) condition that you help me.

He agreed, on one condition: we'll have to double his pay.

in/under . . . conditions

It was impossible to work in/under those conditions.

consist

*consist of (nikoli ***in**) – skládat se, sestávat, být složen z*

His diet consists of nothing but rice and vegetables.

consist in – spočívat, záležet v

True freedom consists in the absence of force.

Democracy consists in the free participation of all people in public life.

*count on (nikoli ***with**)*

He says he'll come, but I wouldn't count on it.

Zapamatujte si, že tato fráze se v angličtině nepoužívá tak často jako její obdoba v češtině. Angličan považuje za značně nezdvořilé, slyší-li jako reakcí na svůj slib, že něco udělá, otázku *Now, can we count on that?* Domnívá se totiž, že slib, který dal, je dostatečnou zárukou, že svému slovu dostojí.

*critical of (nikoli ***to**)*

He's very critical of his friends.

deal

deal with – zabývat se čím, pojednávat o, vypořádat se s

This book deals with the Munich crisis.

How shall we deal with any troublemakers?

deal in – prodávat, obchodovat s

His uncle dealt in old books.

*decide on (nikoli ***for**)*

Which restaurant did you decide on?

die

*die of a disease (nikoli ***from**)*

Both his parents died of cancer.

die from wounds, injuries atd.

He died from injuries received in the accident.

direction

*in the direction of (nikoli ***for /to**) – směrem k, do*

She set out in the direction of the station.

the direction to/for – směr do, k

Is this the right direction to/for Prague?

*divide into (nikoli ***in**)*

The country can be divided into six geographical zones.

He divided the money into two equal parts.

Nezapomínejte však, že se říká *divide in two/half*.

They divided the melon in two/half.

end

*end in (nikoli ***by**) – skončit čím (o situacích)*

The marriage soon ended in (a) divorce.

end with – ukončit poslední částí (o programu ap.)

The meal ended with dessert.

The ball ended at midnight with a waltz.

*examination in/on (nikoli ***from**)*

examination in – zkouška z předmětu/oboru

He failed his exam in French/his French exam.

examination on – dílčí zkouška z předmětu

Tomorrow I have my examination on Chaucer/nineteenth-century political theory.

except (for) (nikoli ***of**)

Everyone has arrived except (for) Jane.

Viz též 84.

good at (nikoli ***in**)

I'm not very good at chess/singing.

Podobně *bad at, clever at, skilful at, terrible at* atd.

increase

increase in (nikoli ***of**) – zvýšení, růst čeho

There has been a steady increase in real incomes over the past ten years.

increase of(nikoli ***in**) – s údajem o velikosti přírůstku

They're demanding an increase of five per cent in the pay offer.

keen on (nikoli ***of**)

I'm not very keen on having visitors.

leave for (nikoli ***to**)

She left for work only a few minutes ago.

look

look in (nikoli ***into**) – hledat informaci ve slovníku, časopisu, atd.

I looked in the dictionary, but I couldn't find the word.

look in(to) a mirror – ale pozor: *look at oneself in a mirror*

Just look at yourself in the mirror – you're exhausted!

look at (nikoli ***on**) – zamířit pohledem kam, podívat se na

He looked quickly at his watch, and raced off.

look forward to (nikoli ***on**)

I'm really looking forward to Christmas.

Viz též 135.

love

lovefor (nikoli ***of**) – láska, přichylnost k jiné osobě

His love for his parents was astonishingly strong.

love of- láska k čemu, potěšení z čeho, zájem o co

Your love of comfort will be your undoing some day.

Some people never develop a love of music.

Jestliže je náklonnost velmi silná a člověk do jisté míry personifikuje neživý předmět své lásky, je možné říci také *for*.

His love of/for the countryside could be seen in all his paintings.

move

move to (nikoli ***into**) – přestěhovat se kam

We're moving to Karlovy Vary/the country/a new flat.

move in (*into*, následuje-li příslovečné určení místa) – nastěhovat se kam

As soon as the repairs are finished, we'll move in.

Someone has moved into the house next door.

near to (nikoli ***of** nebo ***from**)

Viz 153.

open

open to (nikoli ***for**) – když podstatné jméno po předložce označuje veřejnost

The chateau is now open to the public.

open for – s údajem časovým nebo s udáním účelu, cíle

We're open for business starting tomorrow.

The chateau is only open (for) three hours a day.

operate on (nikoli s přímým předmětem)

They're operating on him tomorrow for cancer.

opinion

have a good/bad/high/low opinion of (nikoli ***on**)

She doesn't have a very high opinion of him.

opinion of (nikoli ***on**) – celkový postoj ke komu/čemu

What's your opinion of him? – He's a fool.

I've changed my opinion of the history textbook. Now it seems pretty good to me.

opinions on/about (nikoli ***of** nebo ***to**) – názor na koho/co, podrobnější analýza

What are your opinions on/about the affair?

opposite

opposite (nikoli ***of**) – ležící, stojící naproti čemu

Our house is opposite the swimming pool.

opposite to – protikladný, zcela odlišný

His views are diametrically opposite to mine.

the opposite of

You're just the opposite of your brother.

participant/participate in (nikoli ***of** nebo ***from**)

He doesn't want to participate in the competition.

There were fifty participants in the tennis championship.

pay – viz 177.

per cent – viz 178.

possibility of (nikoli ***to**)

Viz 186.

prefer . . . to (nikoli ***than**)

Viz 188.

prevent sb from doing st (nikoli ***to do**)

They prevented me from asking that question.

reason for (nikoli ***of**)

What are the reasons for the team's defeat?

relation(s), relationship – viz 201.

remind sb of st/sb (nikoli ***remind sb st/ sb**)

Their house reminds me of a small chateau.

Viz též 203.

rise

rise in (nikoli ***of**) – růst, zvýšení čeho

There was a sudden rise in the temperature overnight.

rise of- zvýšení s údajem o velikosti přírůstku, kariéra, vzestup koho/čeho

Last month there was a rise of 2 per cent in inflation.

Few people foresaw the sudden rise of Hitler/Germany in the 1930's.

sense of (nikoli ***for**) – smysl, cit, pochopení pro

John has a strong sense of honour, but unfortunately no sense of humour.

shout at/to (nikoli ***on**)

shout at – křičet, rvát na někoho

They got angry, and started shouting at each other.

shout to – hlasitě zavolat na někoho

Mother shouted to us to come for dinner.

sight

sight of (nikoli ***on**)

The mere sight of it will shock you.

at first sight (nikoli ***on (the) first sight**)

At first sight the cottage seemed to be very small.

solution to (nikoli ***of**)

They're still searching for a solution to the problem.

Viz též 223.

spend

spend time/occasions/energy atd.

a) + gerundium – někdy se pojí s předložkou *in*, častěji však stojí bez předložky (nikdy s předložkou ***by**)

I spend a lot of time (in) studying.

b) + podstatné jméno vyjadřující činnost – pojí se s předložkou *in* (nikoli ***by**)

We spent the evening in conversation.

c) + jiná podstatná jména – pojí se s předložkou *on*

You'll have to spend a lot of time on that essay.

spend money on (nikoli ***for**)

He spends a lot of money on clothes.

surprised at/by (nikoli ***of** nebo ***from**)

I was very surprised at/by his behaviour.

think of (nikoli ***on**) – myslet na zájmy koho

I hate people who only think of themselves.

tolerant of (nikoli ***to**)

It is a mark of civilization to be tolerant of the views of others.

typical of (nikoli ***for**)

It's typical of him to tell a lie like that.

Slivovitz is typical of eastern Moravia.

visitor to (nikoli ***of**)

Visitors to Prague always admire the Charles Bridge.

190

Prepositions: misused

(Nesprávně používané předložky)

Pod vlivem mateřštiny používají Češi celou řadu předložek nesprávně. Nejobvyklejší chyby jsou tyto:

*according to

in my opinion (podle mě)

In my opinion, he's wrong.

Viz též 1.

*after – viz 8.

*against

for an illness (proti nemoci)

The doctor gave me some pills for my cough.

*at

in/about a person (na někom – líbit se něco; u někoho – cenit si něčeho)

What I like most in/about him is his complete honesty.

with a person (u někoho – dělat zkoušku, pohovor)

Tomorrow I have my French exam with Dr Šrámek.

*by

on foot (pěšky); je třeba poznamenat, že tento výraz není v angličtině zdaleka tak běžný jako sloveso *to walk*.

It's close enough for us to go on foot/to walk.

*from

by an author/composer, etc. (od autora, skladatele atd.)

My favourite play by Beckett is Waiting for Godot.

for some reason (z nějakého důvodu)

For some reason, I didn't believe him.

of a group of people/things (z lidí/věcí)

*Of those I met, the most intelligent was Patrick.
We spent the very worst of our holidays in Brno.*

*in

*on the radio/TV (v rozhlase/televizi)
He said he'd heard it on the radio.
There's an interesting programme on TV tonight.*

*on

*at a place (na nějakém místě – nikoli však na povrchu, vrcholu atd.)
John was waiting at the tram stop.
They spent every weekend at their cottage.
We had a terrible English teacher at grammar school.
Last summer I spent a lot of time at the lake.*

*in a picture (na obraze)
Tell me what you can see in the picture.*

*in a field (na poli)
The balloon came down in a field.*

*under

*below zero (pod nulou)
This morning it was five below (zero) outside.
below sea level (pod mořskou hladinou)
Death Valley is 84 metres below sea level.*

191

Prepositions: not used (Výrazy bez předložek)

1 Výrazy bez předložek

abroad (nikoli ***in/to abroad**)

Abroad se jako odpověď na otázky “Kde . . .?” nebo “Kam . . .?” (tj. v cizině, do ciziny) nepojí s předložkou; jako odpověď na otázku “Odkud . . .?” (tj. z ciziny) se však pojí s předložkou *from*.

*They've often been/gone abroad.
When's he coming home from abroad?*

believe (nikoli ***believe to**)

Believe se pojí s přímým předmětem.
Don't believe anyone over thirty. (heslo hnutí hippies v 60. letech)
You can never believe him.

continue (nikoli ***continue in**)

continue + gerundium nebo + infinitiv
Throughout the disturbance, he continued speaking/to speak.
continue (with) + podstatné jméno
Despite his illness, he continued (with) his studies.

help (nikoli ***help to**)

Help se pojí s přímým předmětem.
Everyone was eager to help the victims of the flood.

pick

pick (nikoli ***pick up**) – sbírat různé plody/houby, trhat ovoce atd.
Early in the morning we set off to pick mushrooms/raspberries.
pick up – zvednout, zdvihnout (co bylo na zemi nebo spadlo na zem)
Pick up your pen, Ted – someone will step on it.

stop

Ve smyslu “přestat s něčím” se *stop* pojí se jmenným předmětem nebo gerundiem, nikoli s předložkou *with*. Tam, kde čeština může vyjádřit konkrétní činnost pouhým podstatným jménem, angličtina obvykle užije gerundium.

Johnny! Stop that!
I stopped playing tennis when I was eighteen.
He's stopped going to school/attending classes.

Viz též 99.

suit (nikoli ***suit to**)

Neither of those ties suits you.

2 *At* se vynechává (obzvláště v ústním projevu) v otázce *at what time?*

What time does the train arrive?

3 *In* se obvykle vynechává (zvláště v ústním projevu, ne tak často v písemném) ve spojení (*in*) *the same way, (in) this way, (in) another way* atd.

Do it the same way he did it.

Why don't you try it another way?

It is possible in this way to reconstruct what life in ancient Pompeii was like.

4 V obratech jako *five times a day, 42 hours a week, 60 kilometres an hour* se místo předložky používá neurčitý člen.

We have 36 periods of lectures a week.

I read about three books a month.

She visits her grandmother four or five times a year.

192

Present perfect (Předpřítomný čas)

Naučit se správně používat předpřítomný čas není snadné. Hlavně je třeba mít na paměti, že rodilí mluvčí ho považují za čas přítomný a používají ho k vyjádření dějů nebo popisu situací, které podle jejich mínění nějak s přítomností souvisejí. Jde-li o děj započatý v minulosti a pokračující do přítomnosti nebo o situaci přetrvávající do současnosti, problémy většinou nevznikají. Často je však těžké rozpoznat, kdy lze použít předpřítomný čas k popisu dějů a situací už ukončených.

1 Děje a situace zasahující do přítomnosti

* *She's been living there all her life.*

Tady studenti mnoho potíží nemívají; příslovečná určení času jako *so far, lately, since, all my life, always* atd. jasně naznačují, že se jedná o období, které ještě neskončilo, a že je proto třeba použít čas předpřítomný. Stejně tak věty bez příslovečného určení času vyjadřující děje, jež doposud neskončily, bývají bez problémů.

I've read eight novels since last week.

She's been working on the project for two years.

I've always been a fan of his.

How often have you tried to speak to her?

I've read several articles on the subject.

Potíž však někdy spočívá v nejistotě, kdy zvolit průběhový a kdy neprůběhový tvar. Zapamatujte si, že průběhová forma vyjadřuje spíše přechodné situace a děje a forma prostá situace a děje trvalejšího rázu.

She's lived there all her life.

John's been living with his girlfriend for the past two months.

Jindy prostý tvar předpřítomného času naznačuje, že nějaký děj právě skončil, zatímco průběhový tvar zdůrazňuje pokračování činnosti.

I've done my homework, and now I have to practise the piano.

I've been doing my homework for three hours, and I still have my history revision to do.

2 Děje a situace ukončené v minulosti

* *Recently I've been involved in an accident.*

* *I've spoken to her about it today.*

* *I've seen an interesting play before Christmas.*

V této oblasti nastávají nesnáze; někdy je totiž nesnadné rozpoznat, kdy děj minulý zasahuje do přítomnosti. Předpřítomný čas se hojně používá při podávání zpráv v rozhlase, televizi a tisku, v dopisech

a rozhovorech – zde podtrhuje skutečnost, že nedávné události pro nás právě teď mají důležitost.

The Liberals have won the election.

Peter has had a nervous breakdown.

I can't go dancing because I've sprained my ankle.

Jane has given me a marvellous new recipe.

Předpřítomný čas také naznačuje, že něco, co se přihodilo v minulosti, se může opakovat v přítomnosti, a dokonce i v budoucnosti, nebo že to, co jsme zažili, v nás zůstalo jako zkušenost nebo znalost.

Have you seen that film? I've seen it seven times!

I've seen a lot of the world.

Blíže neurčené časové výrazy (znamenající kteroukoli dobu až do nynějška) jako *ever, yet, never, already, before, recently* obvykle rovněž vyžadují použití předpřítomného času.

I've been here before.

Have you spoken to him yet?

They've never met him.

She's already seen it.

No one has seen him recently.

Popisujeme-li však jednorázový ukončený děj, s příslovcem *recently* použijeme prostý čas minulý.

I was involved in an accident recently.

Ani s přesnými údaji časovými (např. *today, this week, this morning*) předpřítomný čas často nepoužíváme, hovoříme-li o jednorázových ukončených událostech. Srovnejte následující věty.

I've spoken to her about it several times.

I spoke to her about it today.

S příslovečným určením času pro minulost (*yesterday, when . . ., in 1965* atd.) se předpřítomný čas nepoužívá.

I saw an interesting play before Christmas.

Srovnejte:

I was in England twice as a young man.

I've been to England twice.

Nepoužívá se, ani když máme na mysli přesně vymezenou dobu v minulosti, kterou ve větě neuvědeme.

Have you been to Oxford? (tj. někdy)

Were you in Oxford? (např. při loňské návštěvě v Británii)

193

Programme

* *I have a full programme tomorrow.* (1)

* *Have you got the page with the TV programme?* (2)

* *Is there anything interesting on the cinema programme?* (2)

* *See what's on the other programme.* (3)

1 Jestliže slovo *programme* znamená předem stanovený rozvrh povinností nebo činností (např. seznam míst a osob, které je třeba navštívit), anglický mluvčí ho použije, hlavně jde-li o oficiální návštěvy, jednání, konference ap.

Here's the programme for the first day of your stay in Prague.

V každodenní konverzaci se v tomto významu slovo *programme* vyskytuje jen v otázce *What's on your/the programme today?* Naznačuje familiárnost a může mít i žertovně ironické zabarvení ("Copak máme dnes na pořadu?"); užívá se jen občas mezi přáteli. Proto je vhodnější vybrat jinou formulaci.

What are you doing/planning to do today?

What have you got to do today?

Have you got anything on/planned today?

I'm very busy tomorrow.

2 V oblasti kultury, sportu, atd. slovo *programme* znamená:

a) tištěný program (ve formě letáku nebo brožurky) s informacemi o představení, koncertu nebo

sportovním utkání;

I arrived at the theatre too late to buy a programme.

b) jednotlivá vysílání v rozhlasu nebo televizi;

What's your favourite radio programme?

I saw a fascinating programme about whales on TV last night.

c) koncert, estrádu ap. sestávající z několika částí;

There's quite an interesting programme of light music at the concert tonight.

She's giving a programme of songs by Schubert and Mahler.

České slovo “program” má ovšem ještě širší uplatnění: běžně se například užívá ve smyslu “přehled pořadu vysílání”, “odpolední/večerní televizní program” nebo “programy kin”. Odpovídající ekvivalent k němu v angličtině neexistuje; je třeba ho parafrázovat.

Do you have the page with the (list of) TV programmes?

Have you got the TV/radio guide?

Where's the (TV) programme guide?

There's nothing worth watching on TV tonight.

Are they showing any interesting films this week?

Are there any interesting films on tonight?

3 “Program” ve smyslu “televizní kanál” se překládá výrazem *channel*.

See what's on the other channel.

194

Promise

* *She promised me to check it.*

* *We were promised to see a lot of interesting museums.*

Sloveso *promise* lze použít s infinitivem.

She promised to check it.

Když je však ve větě zmínka o osobě, které bylo něco přislíbeno, neklade se zájmeno nebo podstatné jméno tuto osobu vyjadřující přímo za určitý slovesný tvar, ale až za infinitiv, a to s předložkou *for*. Také lze použít vedlejší větu s *that*.

She promised to check it for me.

She promised me that she would check it.

We were promised that we would see/be shown a lot of interesting museums.

195

Psychic(al)

* *The kinds of dreams you have at night depend on your psychical state.* (1)

1 Nejužívanější anglické slovo znamenající “duševní” jako opak “tělesného” je *mental*.

The kinds of dreams you have at night depend on your mental state.

Psychic se sice někdy používá ve stejném smyslu, ale jen v lékařském žargonu; to, co by psychiatr mohl označit jako *psychic disorders*, by většina lidí nazvala *mental disorders* nebo *mental problems*.

2 *Psychic(al)* se dnes v běžné angličtině používá spíše v souvislosti s nevysvětlými a pouze některým lidem vrozenými schopnostmi, jako předpovídání budoucnosti, čtení myšlenek ap.

That girl seems to have unusually well-developed psychic powers.

They're putting a lot of money into psychic(al) research these days.

196

Punctuation (Interpunkce)

O anglické interpunkci už toho bylo hodně napsáno, a proto se náš výklad omezí jen na případy, kdy se Češi dopouštějí chyb nejčastěji nebo kdy se anglická pravidla liší od českých. Někdy chybná interpunkce sice význam nezmění, ale na okamžik rodlého mluvčího uvede do rozpaků. Jindy však způsobuje zmatek

a nedorozumění.

1 Přístavek

* *Joan's aunt, Mrs Winter came to see us yesterday.*

* *All three of them – the doctor, the lawyer and the priest were killed.*

Přístavek musí být oddělen čárkou nebo pomlčkou z obou stran.

Joan's aunt, Mrs Winter, came to see us yesterday.

All three of them – the doctor, the lawyer and the priest – were killed.

2 Vsuvka

* *His boss I might add, was drunk.*

* *He had, surprisingly enough seen a lot of the world.*

* *No one unfortunately escaped.*

Vsuvky stojící mezi částmi slovesného tvaru, mezi podmětem a slovesem nebo mezi slovesem a doplňkem se oddělují čárkami.

His boss, I might add, was drunk.

He had, surprisingly enough, seen a lot of the world.

No one, unfortunately, escaped.

3 Vedlejší věta předmětná

Čárky se nepíší před vedlejšími větami předmětnými (tj. před *that, what, why, where, when, if* atd.).

They thought that it would be a good idea.

She says that you're wrong.

It's hard to know which one was the best.

Father forgot where he had put it.

Tell him what he should do next.

Anne wants to know if you're ready.

4 Vymezovací věta vztažná

Čárky se vynechávají u vztažných vět vymezovacích (tj. u vět, které nelze vynechat bez porušení smyslu hlavní věty). Srovnajte:

All the students who knew about it went there. (Šli tam jen někteří studenti – všichni ti, kteří o tom věděli.)

All the students, who knew about it, went there. (Šli tam všichni studenti; všichni o tom věděli.)

The President, who came in next, looked angry.

The man who came in next looked angry.

5 Souvětí souřadné

* *All westerns are very similar, however people still seem to like them.* (a, d)

* *It was very boring, I had to share the room with a man who slept all the time.* (b, d)

* *One of my friends has a peculiar hobby, he loves to quarrel with everybody.* (b)

* *At first I didn't like it, in fact I must confess I hated it.* (c)

* *I don't keep a diary, that's why I find it hard to deal with this subject.* (d)

* *The square is nothing special, it is like other squares.* (e)

* *One part of the courtyard is covered with a lawn, there are some trees and several benches.* (e)

Jedna z nejběžnějších chyb je spojování dvou gramaticky nezávislých vět čárkou. V češtině to možné je, v angličtině nikoli. Problému se vyhneme, když jednotlivé věty oddělíme tečkou.

It was very boring. I had to share the room with a man who slept all the time.

Výsledkem je však kostrbatý neelegantní styl. Je proto lépe vybrat si jiné možnosti.

a Věty lze spojit středníkem; především ty, které obsahují některé z následujících spojovacích výrazů:

first(ly), second(ly), third(ly), finally, last(ly)

in the first/second place, next

furthermore, moreover, in addition, what is more

similarly, in the same way, equally

therefore, thus, in conclusion

in other words, for example, for instance

consequently
rather
on the other hand, alternatively
on the contrary, in contrast, in comparison
besides
however, nevertheless, still, in spite of that
meanwhile

V angličtině se tyto výrazy nazývají *conjuncts*; Angličan je nepovažuje za spojky, zatímco Čech protějšky některých z nich zařazuje pod spojky souřadící. Nejlépe bude tyto výrazy si zapamatovat, a navíc mít dobrý slovník.

All Westerns are very similar; however, people still seem to like them.

b Věty mohou být spojeny dvojtečkou, jestliže druhá věta vysvětluje větu první.

It was very boring: I had to share the room with a man who slept all the time.

One of my friends has a peculiar hobby: he loves to quarrel with everybody.

c Chceme-li dosáhnout dojmu mluveného projevu, lze je spojit i pomlčkou.

At first I didn't like it – in fact, I must confess I hated it.

d Ještě vhodnější je spojit věty nějakou spojkou upřesňující vzájemný vztah těchto vět.

It was very boring, since I had to share a room with a man who slept all the time.

I don't keep a diary, and that's why I find it hard to deal with this subject.

Although all westerns are very similar, people still seem to like them.

e Konečně lze věty parafrázovat.

The square resembles other squares and is nothing special.

One part of the courtyard has a lawn dotted with trees and bushes, and several benches. .

6 Věta rozdělená na dva samostatně stojící celky, z nichž v jednom není vyjádřen přísudek.

* *The story was made into a film in 1927, not long after it was written. And again in 1985, by a French company.*

* *The background of the painting is very beautiful. Nothing specific, but a kind of mistiness.*

S větami tohoto typu se sice v angličtině občas setkáme, ale nejsou tak běžné jako podobné věty v češtině, jak se v posledních letech prosazují zvláště v české moderní próze. V angličtině si věty tohoto typu může dovolit používat jen ten, kdo má pro jazyk opravdový cit; jinak má čtenář dojem, že jazyk textu je neobratný a nepřirozený. Situace je jiná, jde-li o rozhovor – zde se mohou podobné věty používat v souladu s rytmem běžné mluvy.

Going my way? Anyone there?

V jiných případech by se takovéto věty neměly objevovat. Chybné použití se dá ve většině případů napravit spojením vět vhodným interpunkčním znaménkem.

The story was made into a film in 1927, not long after it was written, and again in 1985, by a French company.

The background of the painting is very beautiful: nothing specific, but a kind of mistiness.

197

Put a take

* *She tried to put down the pot from the shelf.*

* *Would you like to put off your shoes?*

Pamatujte si, že sloveso *put* znamená “dát” ve smyslu “klást, umístit” a *take* “vzít, brát” (odněkud).

She tried to take the pot down from the shelf.

Would you like to take off your shoes?

Let's take off all the old wallpaper and put a fresh coat of paint on the windows and doors.

České uživatele angličtiny mate, že v některých případech angličtina připouští obě slovesa. Výběr je určován hlediskem mluvčího.

Could you take the cat out, please? (Odněs ji odsud zvnitřku, kde teď je.)

Could you put the cat out, please? (Dej ji ven, kde zůstane po jistou dobu, třeba přes noc.)

198

Quarter

* *What quarter of Brno do you live in?*

Podstatné jméno *quarter* se ve významu “část (velkého) města” užívá pouze zřídka; označují se jím jen některé historické části nebo čtvrti měst mimo Británii, charakteristické výskytem určitých vrstev obyvatelstva (studentů, umělců ap.): *an artists' quarter, the Latin Quarter (in Paris)*. Jinak se užívá celá řada dalších výrazů. Běžně se používají slova *area* a *neighbourhood* (jež obvykle označují čtvrt', kde lidé bydlí – v rodinných domcích, vilách a činžovních domech – a často se pojí s výrazem udávajícím její charakter).

This is a working-class area.

I live in a very quiet neighbourhood, one made up mostly of detached houses.

Často se vyskytuje také slovo *district*.

The main shopping/business district isn't far from here.

Amsterdam is famous for its red-light district.

Velice obecně lze říci:

What part of (the) town do you live in?

Chcete-li uvést, jak se část českého města jmenuje, použijte jen české jméno čtvrti, a bude-li to nutné, podejte bližší vysvětlení.

I live in (the district/part of town known as) Černá Pole/Jiráskova čtvrt'.

199

Rather

* *He's rather hard-working than intelligent.* (2)

* *It was rather a hotel than a boarding house.* (2)

* *He's good at maths, but he's rather interested in physics.* (3)

* *Would you advise him to marry her? – I'd rather tell him not to.* (3)

* *She's not stupid. I'd rather say she's naive.* (3)

* *John would rather know it.* (3)

* *When I want to know what's going on in the world, I rather listen to the radio.* (3)

* *He's looking for a new job, but not because the pay is bad. It's rather because he doesn't get along with his boss.* (3)

* *Here the word means rather "request".* (3)

Anglické slovo *rather* působí Čechům značně obtíže; především proto, že je považují za univerzální ekvivalent českého “spíše”, které však v mnoha případech takto překládat není možné. Jsou zvláště dva případy, kdy se *rather* používá při srovnávání.

1 V platnosti příslovce vyjadřujícího přednost dávanou něčemu před něčím jiným se *rather* vyskytuje ve spojení *would rather*. Tato vazba se pojí s infinitivem bez *to* a znamená “raději bych/bys/by/bychom/byste”. Srovnávací *than* po ní nemusí následovat, když však následuje, nestojí bezprostředně za *rather*.

Would you rather go to the Tatras or to Hungary this year?

I'd rather go there by train than by bus.

Do you think Peter will lend you his bike? – I'd rather ask Mike.

Shall we go to Prague tomorrow? – I'd rather go on Friday.

Ve větách vyjadřujících, že někdo by byl raději, aby někdo jiný udělal to a ono, stojí jeden podmět před a druhý po *rather*. Sloveso následující po druhém podmětu je v minulém tvaru a vztahuje se na přítomnost nebo budoucnost.

I'd rather you rang her up yourself.

Shall we go to Prague tomorrow? – I'd rather we went on Friday.

2 V platnosti příslovce vyjadřujícího větší prospěšnost nebo pravděpodobnost se *rather* vyskytuje ve vazbě *rather than*. Toto spojení nacházíme ve větách obsahujících paralely (dvě podstatná nebo dvě

přídavná jména atd.). *Rather* a *than* v tomto případě musí stát vedle sebe.

Mike ought to speak to the head waiter rather than John.

I think I'll phone rather than write.

He's hard-working rather than intelligent.

It was a hotel rather than a boarding house.

V situacích vyjádřených dvěma posledními větami, v nichž jsou k sobě přirovnávány dvě věci, je též možné užít vazbu *more* (. . .) *than*.

He's more hard-working than intelligent.

It's more a hotel than a boarding house.

It was what he said more than what he did that bothered me.

3 V ostatních případech, kdy "spíše" má funkci spojovací, *rather* použít nelze. Podle kontextu je třeba hledat jiné způsoby vyjádření.

Někdy "spíše" vyjadřuje, že jde o osobní názor (hypotézu) – tady lze překládat spojením *I'd say*, *I think* atd. nebo vazbami s *more*.

He's good at maths, but I'd say he's more interested in physics.

He's good at maths, but he seems (to me) to be more interested in physics.

Would you advise him to marry her? – I think I'd tell him not to.

He's looking for a new job, but not because the pay is bad. It's more because he doesn't get along with his boss.

She's not stupid. I'd say she's more naive.

Jindy "spíše" znamená pravděpodobnost nebo větší míru přesnosti.

John would be more likely to know her.

Would you advise him to marry her? – I'd probably tell him not to.

When I want to know what's going on in the world, I'm more likely to listen to the radio.

Here the word means something more like "request".

200

Reflexive verbs (Zvratná slovesa)

* *They weren't able to concentrate themselves (on the exam).*

* *I'd like to apologize myself for being late.*

* *Many of the shops are specialized in Eastern imports.*

* *The shop is opened at 9 and is closed at 6.*

* *They planned three trips, but only one was realized.*

* *Imagine to yourself what might happen.*

Nikdy není jisté, že zvratnému slovesu v češtině odpovídá zvratné sloveso v angličtině nebo že je lze přeložit trpným tvarem. Nesprávně se používají hlavně slovesa *concentrate*, *apologize*, *specialize*, *open*, *realize* a *imagine*.

They weren't able to concentrate (on the exam).

I'd like to apologize for being late.

Many of the shops specialize in Eastern imports.

The shop opens at 9 and closes at 6.

They planned three trips, but only one was actually held/actually took place.

Imagine what might happen.

Viz též 17.

201

Relation

* *His relation to his father isn't good. (2)*

* *The relation between parents and children is very important. (2)*

* *John's relation to his studies has got worse. (3)*

* *She has no relation to maths. (3)*

* ***Almost everyone has some relation to culture.*** (3)

1 Jako “vzájemná spojitost/vztah” se výraz *relation* běžně používá, mluvíme-li o věcech nebo dějích; ve stejném smyslu je často možno užít i slovo *relationship*. Předložky s těmito výrazy běžně užívané jsou *to* a *between*.

His pay bears no relation to the amount of work he does.

Is there any relationship between these two words/events?

2 Když hovoříme o vztazích mezi lidmi nebo zeměmi, používáme výrazy *relations* nebo *relationship* a předložky *with* a *between*.

His relations with his father aren't good.

The relationship between parents and children/The parent-child relationship is very important.

Jim and Mary have a good/close relationship.

Our main aim is to improve (the) relations between the two blocs.

Ve stejném kontextu se také běžně vyskytují fráze *be on good/bad terms with somebody* a *(not) get along with somebody/each other*.

They're not on good terms with their boss.

She doesn't get along with her teachers.

My parents don't get along (with each other).

3 Když mluvíme o vztahu někoho k něčemu neživotnému, říkáme např.:

John's attitude to his studies/job has got worse.

She's not interested in maths.

Almost everyone has some interest in culture.

202

Relative clauses (Vztažné věty)

* ***Who wants to leave can go.*** (1)

* ***He who was caught smoking paid a fine.*** (1)

* ***I can get you everything what you want.*** (2)

* ***She gave him all what she had.*** (2)

1 Vztažné zájmeno musí zpravidla stát za podstatným jménem nebo zájmenem, k němuž se jím uváděná vedlejší věta vztahuje; proto nemůže věta začínat vztažným zájmenem *who*. *He* je sice zájmeno, ale vazba *he who* dnes působí archaicky; vyskytuje se jen v příslovcích, rčeních, apod. (*He who hasitates is lost.*) Místo nevhodných *who* a *he who* se běžně používá *whoever* nebo vazba *anyone/everyone/the people/those who*.

Anyone/Everyone who wants to leave can go.

Those who were caught smoking paid a fine.

Whoever was caught smoking paid a fine.

2 *What* může mít funkci vztažného zájmena jen v případě, že znamená “to, co”. Předchází-li ho však výrazy typu *everything, something, anything, nothing, all* atd., nesmí se jako vztažné zájmeno použít. Po těchto výrazech užívejte vztažné zájmeno *that* nebo je prostě vynechávejte.

I can get you everything (that) you want.

She gave him all (that) she had.

That's something (that) I've always wanted to know.

Viz též 196.

203

Remember

* ***The film remembers me of High Noon.*** (1)

* ***As I remember, you asked the same question yesterday.*** (2)

* ***As I remember, Peter left yesterday at four.*** (2)

1 Z nevysvětlitelného důvodu si Češi často pletou slovesa *remember* (vzpomínat si, pamatovat si) a

remind (připomínat).

The film reminds me of High Noon.

2 Frázi * *as I remember* angličtina nezná; snad zde dochází k záměně se správným *as far as I (can) remember* – “pokud si vzpomínám”. Když si Angličan vzpomíná na průběh něčeho, co se stalo, použije *I remember* + gerundium (viz 99).

I remember you/your asking the same question yesterday.

Vzpomíná-li na pouhou skutečnost, že se něco stalo, sloveso *remember* jednoduše vynechá.

Peter left yesterday at four.

204

Reported speech (Nepřímá řeč)

Nepřímá řeč působí nemalé potíže, zvláště proto, že vyžaduje použití souslednosti časů. Obecná pravidla jsou známá; zde se budeme zabývat jen několika případy, v nichž se chyby vyskytují nejčastěji.

1 Pamatujte si, že sloveso hlavní věty v minulém nebo předminulém čase zpravidla vyžaduje použití souslednosti časů ve vedlejší větě. Z gramatik a učebnic se dovídáte, že tvar slovesa ve vedlejší větě zůstává stejný, když se skutečnost doposud nezměnila.

Galileo showed that the earth goes round the sun.

Není to však docela pravda. Zrovna tak přirozená a přinejmenším stejně tak běžná je věta:

Galileo showed that the earth went round the sun.

Zvláště v hovorové angličtině se výrazně projevuje tendence pravidla souslednosti časové důsledně uplatňovat.

I'm only 18. – She told me that she was only 18.

My name's Doreen. – What did you say your name was?

2 Příslovce místa, času a ukazovací zájmeno *this*

* *Jim told me on Wednesday that he'd return the book tomorrow, and now it's Saturday.*

Jestliže se příslovce času a místa vztahují k okamžiku a místu promluvy, je nutné v nepřímé řeči je pozměnit. (Beze změny zůstávají, je-li sdělení reprodukováno na stejném místě nebo okamžitě nebo ve stejném časovém období – *this week/year* atd.)

Jim told me on Wednesday that he'd return the book the next day, and it's now Saturday.

Nejdůležitější výrazy podléhající změnám jsou:

<i>here</i>	<i>there</i>
<i>now</i>	<i>then</i>
<i>this</i>	<i>that</i>
<i>yesterday</i>	<i>the day before</i>
<i>tomorrow</i>	<i>the next/following day, the day after</i>
<i>last week</i>	<i>the week before</i>
<i>next week</i>	<i>the next/following week, the week after</i>
<i>ago</i>	<i>before</i>

"I'll meet you here, on this corner, tomorrow."

He said he'd meet me there, on that corner, the following day.

"I spoke to him last week, and I'll be seeing him again next week."

He claimed he'd spoken to him the week before, and would be seeing him again the next/following week.

"I saw him some time ago."

She told me she'd seen him some time before.

3 Věty bez uváděcího slovesa

* *He said it would be a very interesting tour. First, we will visit the National Gallery . . .*

* *And so we agreed to ask him. But who will do it?*

Při vyprávění o minulých událostech se často vyskytují výroky a otázky bez uváděcího slovesa. I v takových větách je potřeba dodržovat pravidla souslednosti časů.

He said it would be a very interesting tour. First, we would visit the National Gallery . . .

And so we agreed to ask him. But who would do it?

4 Nepřímé otázky

a Slovosled

* He wanted to know how long had I been there.

* I wonder what does he want to say .

* It's hard to realize why did he do it.

Nezapomínejte, že slovosled v nepřímých otázkách je jiný než v otázkách přímých a že se zde neužívá pomocné *do*. Platí totiž pravidlo, že k inverzi nedochází, stojí-li výrazy *how*, *what*, *why* atd. uprostřed věty ve funkci příslovčí vztahných.

He wanted to know how long I had been there.

I wonder what he wants to say.

It's hard to realize why he did it.

b Vypouštění předložek

* That was a perfect example how not to behave.

* We were faced with the problem when to go there.

* The question what to do is bothering me.

* Was there any decision how to proceed?

V nepřímých otázkách se často vynechávají předložky před výrazy *who*, *which*, *where*, *when*, *why*, *whether* a *how*, a to hlavně po běžných slovesech typu *tell*, *ask*, *say* atd. Srovnejte:

Tell me about the party.

Tell me what the party was like.

V jiných případech lze předložku použít i vynechat. Srovnejte:

It depends on the time.

It depends (on) whether you want us to come.

Po určitých výrazech však předložku vypustit nelze. Zapamatujte si alespoň tato podstatná jména: *example*, *problem*, *question*, *decision*.

That was a perfect example of how not to behave.

We were faced with the problem of when to go there.

The question of what to do is bothering me.

Was there any decision on how to proceed?

Pravidla, kterými byste se mohli řídit ve všech případech, však bohužel neexistují. Pomůže vám jen dobrý slovník a dobrá znalost angličtiny.

205

Represent

* The Roman coins represent an important part of the collection.

* This represents a further example of waste in industry .

* Exports represent a large share of the total production.

* This change has represented a great saving in time and labour.

* This building represents 2 million crowns.

Rozvažujte, než použijete sloveso *represent*. V angličtině znamená “znázorňovat”, “představovat”, “zastupovat”.

This painting represents the Church triumphant.

Each dot on the map represents 10,000 inhabitants.

He's going to represent us at the staff meeting.

Ve smyslu “být něčím”, “tvořit”, “znamenat”, (nikoli však “mít hodnotu”) se sloveso *represent* občas vyskytuje, hlavně ale v novinářském žargonu. Proto je vhodnější užívat jiná slovesa nebo různá frazeologická spojení.

The Roman coins form an important part of the collection.

This is a further example of waste in industry.

Exports account for/make up a large share of the total production.

*This change has meant a great saving in time and labour.
The building cost/is worth 2 million crowns.*

206

Representative

1 Podstatné jméno

* *He's one of our best hockey representatives.*

V angličtině znamená podstatné jméno *representative* “zástupce” nebo “představitel”.

Representatives from thirty countries came to the conference.

Allen Ginsberg was one of the leading representatives of the Beat generation.

Ve sportu je třeba vyjadřovat se přesněji.

He's one of the best players on our Olympic/national hockey team.

He played (tennis) for Czechoslovakia (in the Davis Cup).

She represented her country at the Olympics in gymnastics.

2 Přídavné jméno

* *It used to be a representative restaurant.*

* *They've turned it into a representative square.*

Přídavné jméno *representative (of)* znamená “úměrně, dostatečně reprezentující různé složky”, “reprezentativní”. “příznačný”.

His views aren't representative of those of the students as a whole.

This is a representative selection of Seifert's poems.

Ve smyslu “vhodný k reprezentaci” používá rodilý mluvčí jiné výrazy.

It used to be a very good/really first-class restaurant.

They've turned the square into a real showcase.

They welcomed him in the official/reception rooms of Prague Castle.

207

*Rests (Zbytky)

* *Over there you can see the rests of the fortifications.* (1)

* *The rests of the supplies were taken to the barracks.* (2)

* *On the wall there were the rests/remnants of old wallpaper.* (3)

* *Where are the rests of the cheese?* (3)

* *Put the rests of the food in the fridge; we can use them to make lunch tomorrow.* (3)

Nejběžnější význam slova *rest* je “zbytek” nebo “zbývající”: *the rest of the house, the rest of the time, the rest of the people*. “Zbytek” se však nedá vždycky anglicky vyjádřit slovem *rest* a tvar ***rests**, kterým se tak často překládá české slovo “zbytky”, v angličtině v tomto významu neexistuje.

1 Hovoříme-li o zbytcích něčeho, co se částečně rozpadlo nebo bylo zničeno, říkáme *remains* nebo *remnants*.

Over there you can see the remains of the fortifications.

On the table there were the remnants of a huge dinner.

Výraz *remnant* lze použít i při překladu “zbytek látky”.

She's very clever – she makes all her dresses out of remnants.

2 České “zbytky” jsou někdy prostě jen “zbytek” – *the rest*.

The rest of the supplies were taken to the barracks.

3 Slovo “zbytky” se však nedá vždy překládat pouze výše uvedenými způsoby. Mnohdy je nutné použít jiné výrazy.

On the wall there were bits/scraps of old wallpaper.

Where's the cheese that was left over?

Put the leftovers (zbytky jídla) in the fridge; we can use them to make lunch tomorrow.

208

Retirement

* *My uncle's in retirement (for two months).*

Podstatné jméno *retirement* znamená “odchod do důchodu” nebo “období po odchodu do důchodu”.

The firm organized a big celebration for Tom on the occasion of his retirement.

I'm looking forward to doing a lot of fishing during my retirement.

České “být v důchodu” nebo “jít do důchodu/penze” se do angličtiny překládá vazbou *to be retired* nebo *to retire*.

My uncle is retired/has retired.

My uncle has been retired for two months.

I'm looking forward to doing a lot of fishing after I retire/have retired/when I'm retired.

209

Right

* *He was corrupt in the right sense of the word.*

* *He was the right cause of the difficulties.*

Right znamená “pravý”, ve smyslu “správný”, “příčinný”, “vhodný”, “náležitý”: *come at the right time, the right man for the job, to use a word in its right sense*. V případě, že “pravý” znamená “skutečný”, tj. “jaký v podstatě je”, použijte anglické výrazy *real* nebo *true*.

He was corrupt in the real/true sense of the word.

He was the real cause of the difficulties.

That is the real/true state of things.

You should call his behaviour by its true name – cowardice.

210

Salary

* *The evening at the restaurant cost me my whole salary . (1)*

1 Významově je třeba rozlišovat výrazy *salary* a *wages*. Fyzicky pracující dostávají *wages*, duševní pracovníci (úředníci, lékaři, právníci, učitelé, vědci ap.) – *salaries*. Systém mezd však není jednotný: *wages* mohou být hodinové, denní, týdenní (nejběžnější) nebo úkolové – obvykle se vyplácejí v hotovosti; *salaries* (týdenní, měsíční, a někdy i roční) se obvykle poukazují přímo na bankovní konto zaměstnanců. Proto když mluvíte o svém platu, vyjadřujte se přesně.

The evening cost me a/my whole month's salary/two weeks' wages.

The evening cost me as much as I make in a month.

2 Nejobecnější a také nejběžnější výraz označující peníze, které člověk za svou práci dostane, je *pay*.

The evening cost me a whole month's pay.

What's the pay like on a job like that?

I'm going to ask for a rise/amer. raise in my pay.

They've gone on strike for higher pay.

3 Angličané jsou, pokud se týče jejich platů, diskrétnější a bude tedy nejlépe přímo se neptat, kolik vydělávají. Někteří z nich by se totiž mohli cítit dotazem nemile zaskočení.

211

Say a tell

* *Can you say us something about the course? (1)*

* *I was said that it would be possible. (1)*

* *It seems to me that he wasn't saying the truth. (2)*

* *She said him hello. (3)*

1 Češi většinou znají základní rozdíl mezi *say* a *tell*: po *tell* obvykle následuje nepřímý předmět (osobní), zatímco *say* se používá obvykle bez osobního předmětu.

Can you tell us something about the course?

Can you say something about the course?

Často však zapomínají, že ve větách s osobním předmětem, které byly převedeny do trpného rodu, sloveso *tell* zůstává.

I was told that it would be possible.

2 V angličtině se ovšem vyskytuje i několik zvláštních obrátů, ve kterých se sloveso *tell* může použít bez osobního předmětu. Nejběžnější jsou *tell (sb) the truth/a lie; tell (sb) a joke/a story; tell the time.*

It seems to me that he wasn't telling the truth.

3 Existuje i několik výjimečných obrátů, ve kterých se sloveso *say* může používat s osobním předmětem (pozor: vždy před ním stojí předložka *to*). Nejobvyklejší jsou *say hello/goodbye/good morning* atd. a *say something*.

She said hello to him.

That name doesn't say anything to me.

4 Po slovese *say* mohou následovat výrazy jako *a word, a sentence, an idea, a phrase, a name* atd.; nikoli však po slovese *tell*.

We'd like you to say a word or two (to us) about your visit to England.

We'd like you to tell us something about your visit to England.

5 V přímé řeči je možné použít sloveso *tell* jen tehdy, je-li pronášen pokyn nebo informace. *Say* se dá použít ve všech případech; to znamená, že se někdy objevuje s osobním předmětem (především u krátkých pozdravů a otázek, kde nelze použít *tell*).

I said to/told my wife, "Go and see who's at the door."

She said to/told me, "This is what it looks like"

She said "Happy birthday!" to her husband, and kissed him on the cheek.

I said to her, "Where on earth have you been?"

212

Science, scientist, scientific

* *Our English professor is an internationally famous scientist.* (1)

* *He teaches in the Department of the Science of Art.* (1)

* *We're holding a scientific conference on modern heart surgery techniques next year.* (2)

* *The scientific research of the department centres on the development of economic models.* (2)

1 Podstatné jméno *science* a jeho odvozeniny *scientific* a *scientist* nemají tak široké uplatnění jako české výrazy "věda", "vědec", "vědecký"; používají se totiž především ve sféře věd přírodních (chemie, fyziky, biologie, matematiky atd.), někdy také ve sféře věd společenských, např. psychologie, sociologie a občas lingvistiky; ne však v oborech jako filologie, literatura, dějiny, umění, hudba. Tady používáme výrazy *scholar* a *scholarly*.

Our English professor is an internationally famous scholar.

We get a few scientific journals such as the Scientific American, but no scholarly journals.

V angličtině není abstraktum, které by odpovídalo českému "humanitní věda" ve spojeních jako "hudební věda", "věda o umění" atd. V podobných případech vynechávejte *science*.

He teaches in the Department of Fine Arts.

2 Zapamatujte si, že v mnoha případech, kdy kontext jasně naznačuje, že jde o vědecký výzkum, zasedání ap., není třeba slovo *scientific* vůbec používat.

We're holding a conference on modern heart surgery techniques next year.

The research of the department centres on the development of economic models.

213

Self-conscious

* *He's sure to succeed – he's very self-conscious.*

Nezaměňujte výrazy *self-confident* (sebejistý, sebevědomý) a *self-conscious* (nejistý, mající nepříjemný

pocit, že je středem pozornosti, zaražený, nesvůj).

He's sure to succeed – he's very self-confident.

He'll never make a good actor – he's too self-conscious in public.

214

Several

* *Only several people were willing to go.*

* *I only saw him several times.*

Vazbu * **only several** angličtina nezná. Angličan totiž výrazem *several* rozumí spíše více než méně do počtu. Slovo *only* tomuto chápání odporuje. Správná vazba je *only a few*.

Only a few people were willing to go.

I only saw him a few times.

Rozdíl mezi oběma výrazy je patrný z tohoto příkladu:

Several of my friends know English, but only a few of them speak it well.

215

She/he

Je pravda, že některé neživé předměty mohou být v angličtině ženského rodu (lodě, země, měsíc, atd.), ale s tímto jevem se setkáváme jen v oficiálních politických projevech a novinových článcích – i v nich dnes působí poněkud archaicky a rétoricky. V hovorové angličtině může být ženského rodu vlastní auto nebo loď: u domácích zvířat rozhoduje pohlaví (*she/he*). Celkově jde o velice idiomatickou a osobní záležitost. V žádném z vyjmenovaných případů však není nutné ženský (popř. mužský) rod používat, a proto bude nejlépe držet se osvědčeného *it*, s výjimkou psů, koček a jiných zvířat chovaných pro potěšení.

216

Shortly

* *He spoke shortly about what he had seen.* (1)

* *I spend a lot of time jogging, swimming, playing tennis – shortly, doing some kind of physical activity.* (2)

1 Příslovce *shortly* znamená “brzy”, “nedaleko/kousek (za)” nebo “stroze/úsečně”.

I'll see him shortly.

Turn to the left shortly beyond the hospital.

She replied shortly that there was no time for such nonsense.

Také může znamenat “krátce/stručně”, ale jen když se pojí s nějakým jiným příslovcem, např. *clearly*, *succinctly*, atd.

I want you to explain your plan shortly and succinctly.

Jinak ve stejném smyslu běžně užíváme výraz *briefly*.

He spoke briefly about what he had seen.

2 Chystáme-li se něco shrnout několika slovy, řekneme *in short* (“zkrátka/krátce řečeno”).

I spend a lot of time jogging, swimming, playing tennis – in short, doing some kind of physical activity.

217

Side: On the other side

* *It's rather expensive, but on the other side it should last along time.*

Obrat *on the other side* použijeme, jen když chceme vyjádřit, že jde o nějaké skutečné místo na zemi nebo v prostoru, protilehlé k jinému místu.

He caught sight of her standing on the other side of the room.

Toto spojení lze také použít v přeneseném smyslu.

On the other side of the issue stood the property owners and tax-payers.

Jinak, když uvádíme jiné, odlišné hledisko, řekneme *on the other hand*.

It's rather expensive, but on the other hand it should last a long time.

218

Significant

* *This is one of the most significant museums in the country.*

* *He is one of the most significant contemporary film directors.*

Přídavné jméno *significant* má tři hlavní významy:

a) mající určitý význam, výmluvný: *a significant smile/look;*

b) značný (co do velikosti, účinku) – obvykle v souvislosti se změnami vzhledem k předchozímu stavu: *a significant rise in crime/the population;*

c) důležitý, významný: *a significant contribution to knowledge, a significant study on some subject.*

V třetím významu se téměř nikdy nepoužívá při charakterizaci lidí nebo institucí. Běžné jsou výrazy *important, leading, great* atd.

This is one of the most important museums in the country.

He is one of the leading/greatest contemporary film directors.

219

* Similar as

* *My husband should have similar interests as I have.*

* *These ceremonies have similar functions as folk traditions.*

Anglicky sice říkáme *the same . . . as*, ale * *similar . . . as* nepoužíváme. Správná vazba je *similar to*.

Zapamatujte si, že *similar* může stát před podstatným jménem i za ním.

My husband should have interests similar to mine.

These ceremonies have similar functions to those of folk traditions.

220

Since when

* *Since when has he been Prime Minister?*

Since when sice znamená “odkdy”, ale vyskytuje se zejména v otázkách sarkasticky zabarvených.

Since when have you been such an expert on grammar?

Je proto vhodnější ptát se *how long* nebo nějakým jiným způsobem.

How long has he been Prime Minister? – About five years/Since 1980.

How long is it since he became Prime Minister? – About five years.

When was he made/When did he become Prime Minister? – In 1980.

221

So

* *Our maths teacher is so nice a man. (1)*

* *How is it possible for so stupid people to have good jobs? (1)*

* *He's not so intelligent to understand it. (2)*

* *I haven't got so much money to go to Yugoslavia. (2)*

* *I was so lucky to get the kind of boots I was looking for. (2)*

* *If you work four hours, so you get 100 crowns. (3)*

* *When I was in Prague, so I visited the National Museum. (3)*

* *I'm hungry. – So eat something. (4)*

* *Whoever is so stupid and steals must be punished. (5)*

* *Anyone who is so clever and guesses the answer will get a prize. (5)*

1a *So* se vyskytuje před přídavným jménem, které stojí samostatně nebo po kterém následuje vedlejší věta *s that*.

I've never met anyone who was so nice.

He was so clever that he won a scholarship.

b Pojí-li se přídavné jméno s podstatným, je možné v knižní angličtině použít spojení *so* + přídavné jméno + *a/an* + podstatné jméno + vedlejší věta *s that*.

He was so good an athlete that he won the university pentathlon.

Mnohem běžnější je však v daném případě vazba *such* + *a/an* + přídavné jméno + podstatné jméno, a když nenásleduje vedlejší věta *s that*, pak používáme výhradně tuto vazbu (viz 233).

He was such a good athlete that he won the university pentathlon.

Our maths teacher is such a nice man!

S podstatnými jmény v množném čísle se používá *such*.

How is it possible for such stupid people to have good jobs?

2 Ve vazbě přídavné jméno + infinitiv zdůrazňuje *so* v hovorové angličtině přídavné jméno. Jeho neutrálnějším protějškem ve stejné vazbě je *very*. Čeština v tomto případě používá zájmenné ukazovací příslovce “tak” nebo ukazovací zájmena “takový” a “ten”.

I was very/so lucky to get them! Měl jsem to/takové štěstí, že jsem je sehnal!

Ve významu “natolik”, “tolik”, “dost . . . aby” se však *so* nevyskytuje. Tady se jako zesilující výraz používá příslovce *enough*.

He's not intelligent enough to understand it.

I haven't got enough money to go to Yugoslavia.

I was lucky enough to get the kind of boots I was looking for.

3 *So* jako spojka důsledková znamená “a proto”, “tedy”. “tudíž”, “takže”.

He didn't do his homework, so he couldn't answer the question.

I had no money, so I had to walk.

Pod vlivem mateřštiny používají Češi *so* stejně jako české navazovací “tak”. Tato chyba se objevuje velmi často a uniká pozornosti i těch, kteří jinak mluví anglicky velmi dobře. V angličtině v podobných situacích vůbec necítíme potřebu navazovací částice používat.

If you work four hours, you get 100 crowns.

When I was in Prague, I visited the National Museum.

Jen v souvětích se spojkou *if* občas klademe pro zdůraznění na začátek řídicí věty navazovací *then*.

If you want it, then get it yourself.

4 *So* ve funkci navazovací částice před rozkazovací větou se vyskytuje v angličtině amerických Židů (vlivem jidiš).

You're feeling sad? So go to a movie or something!

Z vašich úst by ovšem znělo v podobném kontextu nepřirozeně; místo něj používejte *well, well then a then*.

I'm hungry. – Well (then), eat something.

You're feeling sad? Then go to a film or something.

5 Vazbu **so* + **přídavné jméno** + *and* + **sloveso** angličtina nezná; používá spojení přídavné jméno + *enough* + infinitiv.

Whoever is stupid enough to steal must be punished.

Anyone who is clever enough to guess the answer will get a prize.

222

So-called

* The pace of the so-called scientific and technological revolution is speeding up. (2)

* He comes from so-called Slovakia. (2)

1 *So-called* se vyskytuje ve dvou významech.

a Nejčastěji se používá pejorativně; naznačuje totiž, že mluvčí je přesvědčen o nesprávnosti uváděného jména nebo označení. Když tedy říkáte, že nějaký politik je *a so-called friend of democracy*, říkáte vlastně, že podle vašeho mínění je nepřítelem demokracie. *A so-called communications expert* je někdo, o kom jste přesvědčeni, že ve svém oboru nijak nevyniká, atd.

b Mnohem řídicěji se používá s výrazy, o nichž se mluvčí domnívá, že čtenáři nebo posluchači nejsou

známé; jde zvláště o novotvary. V psaném projevu jsou tyto výrazy často v uvozovkách.

The guerillas belonged to the so-called "Shining Path" movement.

The government have decided to introduce a so-called "family bonus".

Všimněte si, že výraz *so-called* není v uvedených větách nutný; raději ho vynechejte.

2 "Takzvaný" se v češtině běžně objevuje i před známými pojmenováními a znamená "to, co je obecně nazýváno". V angličtině se *so-called* v tomto "neutrálním" smyslu neužívá; není-li z pojmenování jasné, oč jde, lze připojit stručné vysvětlení.

The pace of the scientific and technological revolution is speeding up.

He comes from the region of (southern) Moravia known as Slovácko.

223

Solve, solution

* In his latest book he solves the problem of family relationships.

* We've been solving this problem for twenty years.

* They spent the evening solving some of their problems.

* We cannot solve this difficulty in any other way.

Angličané mají mnohdy dojem, že ve složitých životních situacích si Češi počínají daleko obratněji než Angličané sami. Tuto klamnou představu vyvolává častý výskyt slovesa *solve* v české angličtině. *Solve* znamená "vyřešit", nikoli "řešit" a pojí se s podstatnými jmény *problems* (problémy), *crises* (krize), *puzzles* (rébusy, hlavolamy), *riddles* (hádky), *enigmas* (záhady), *equations* (rovnice v matematice). S výrazy *questions* (otázky), *difficulties* (potíže, obtíže) a *situations* (situace) se obvykle nepoužívá. Téměř ve všech případech lze použít výraz *deal with*; existují však i jiné prostředky.

In his latest book he deals with/is concerned with the problem of family relationships.

We've been trying to solve/working on this problem for twenty years.

They spent the evening discussing/trying to solve/trying to find a solution to some of their problems.

We cannot resolve/settle this difficulty in any other way.

224

*Somebody . . . somebody

* Somebody is interested in sports, somebody in cultural activities.

Vazba ** somebody . . . somebody* v angličtině neexistuje. Obvykle se používá srovnávací spojení *some + podstatné jméno + . . . others*.

Some people are interested in sports, others in cultural activities.

Je-li převedeno do jednotného čísla (pozor na změnu slovesa!), získává hypotetický charakter.

One person may be interested in sports, another in cultural activities.

One person may be able to survive, while another would be helpless in such a situation.

225

Sometimes

* I must visit the National Gallery sometimes when I'm in Prague.

Nezaměňujte *sometimes* a *sometime*.

Sometimes znamená "občas" a naznačuje opakování (nepříliš časté) v minulosti, přítomnosti nebo (řidčeji) v budoucnosti.

They used to go to the circus sometimes when they were kids.

He sometimes enjoys smoking a cigar.

We hope you'll come back to see us sometimes after you've moved away.

Sometime znamená "někdy/jednou" v blíže neurčené době v budoucnosti nebo minulosti.

I must visit the National Gallery sometime when I'm in Prague.

He must have been born sometime in the 1920's.

226

Soon

* ***People with part-time jobs can get home soon in the afternoon.***

Když “brzo” znamená “za krátkou dobu”, je jeho anglickým protějškem *soon*: *See you soon*. “Brzo” ve významu “časně” překládejte výrazem *early*.

People with part-time jobs can get home early in the afternoon.

227

Sort/type/kind of

* ***I don't enjoy this sort of activities/ people.***

Po spojení *sort/kind/type of* musí následovat podstatné jméno v jednotném čísle. Výše uvedenou chybnou vazbu by rodilý mluvčí nepoužil, a hovorová vazba *these/those sort of* + podstatné jméno v množném čísle se obvykle nepokládá za správnou.

I don't enjoy this sort of activity/that sort of person.

Trváte-li však na množném čísle, pozměňte slovosled nebo použijte vazbu *like this/that*.

I don't enjoy activities of that/this sort.

I don't enjoy people like that.

228

Specific

* ***This mushroom has a specific smell.***

* ***We had a history teacher who used some very specific teaching methods.***

Přídavné jméno *specific* znamená “přesný”, “podrobný” nebo “zvláštní”.

I'd like a specific answer: yes or no!

There is a specific procedure to be followed in case of emergency.

V češtině používané přídavné jméno “specifický” (“osobitý”, “charakteristický”, “svěrázný”) překládejte anglickým *distinctive* nebo méně běžným a jen v určitých situacích se vyskytujícím *personal* nebo *individual* (příznačný pro určitou osobu).

This mushroom has a distinctive smell.

We had a history teacher who used some highly personal/individual teaching methods.

229

Sport

1 Vybrat sloveso hodící se k podstatnému jménu sport je poněkud svízelné. *Go in for* je zastaralé a v současné angličtině se často nevyskytuje. Někteří lidé používají sloveso *play* nebo méně hovorové *practise*; jiní je zase nepovazují za vhodné. Nejlépe asi bude vyhovovat sloveso *do*; ve spojení s nepočitatelným podstatným jménem sport po výrazech *some, any, much, a little* atd. působí zcela idiomatically, ale jako sloveso s velmi širokým významovým uplatněním se objevuje i v případech, kdy se *sport* používá jako podstatné jméno počitatelné.

Do you do any sport?

We did quite a lot of sport at my school.

What sports do you do?

2 Pokud jde o jednotlivé sporty, je několik možností.

Play se hodí k míčovým hrám – *play tennis/cricket*.

Do se používá v souvislosti s gymnastikou, různými méně běžnými typy zápasu, některými disciplínami, jako je skok o tyči, skok vysoký atd., a také s lyžařskými disciplínami – *do gymnastics; do judo; do pole vaulting/high jumping; do cross-country skiing*.

Některé méně obvyklé disciplíny lehké atletiky se pojí spíše s *to be* nebo nějakým jiným vhodným slovesem – *I'm a shot-putter; I throw the javelin*.

A konečně: říkáme *I run, I swim, I ski, I wrestle/box*.

230

Stay

* *I had to stay in the queue for three hours.*

* *When you work in a shop, you have to stay all day.*

Z nějakého neznámého důvodu zaměňují se občas v české angličtině slovesa *stand* (stát) a *stay* (zůstat).

I had to stand in the queue for three hours.

When you work in a shop, you have to stand all day.

231

Still

* *When it's cold, you have to still move.* (1)

* *The police still asked me if I had seen her.* (1)

* *Wenceslas Square is still full of people.* (2)

* *When you live in the country you still have a lot to do.* (2)

Je překvapující, jak často Češi překládají výraz "stále" anglickým *still*. Možná proto, že v některých situacích *still* znamená "stále ještě".

He's still working. Stále ještě pracuje.

He's still not at home. Stále ještě není doma.

V dalších případech je však třeba najít jiný způsob vyjádření.

1 Když "stále" znamená "ustavičně", "znovu a znovu", používáme výrazy *keep (on)*, *go on*, *continue* nebo méně často *again and again*.

When it's cold, you have to keep (on) moving.

The police asked me again and again/kept on asking me if I had seen her.

We continued to insist/insisting that he was right.

2 Když "stále" znamená "pořád", "vždycky", používáme výrazy *always*, *all the time*.

Wenceslas Square is always full of people.

When you live in the country, you have a lot to do all the time.

232

Succeed

* *After several hours of bombardment, they succeeded to capture the fort.*

* *I wonder if we'll succeed to get tickets for the film?*

Sloveso *succeed* se nepojí s infinitivem, nýbrž s gerundiem. Je však třeba podotknout, že ve spisovné angličtině se vyskytuje ve stejném významu a stejně tak často *manage* + infinitiv. V hovorové angličtině je toto sloveso mnohem běžnější než *succeed*.

After several hours of bombardment, they succeeded in capturing/managed to capture the fort.

I wonder if we'll manage to get tickets for the film?

233

Such

* *Outside the cottage there was such a strange light.* (1)

* *They always quarrel when discussing such questions.* (2)

* *I don't like such ice cream.* (2)

* *Such a man should know better than to drive while drunk.* (2)

* *I have such a question.* (2)

* *I keep having such a dream.* (2)

* *We can't put on such plays which require a lot of money.* (3)

* *They're able to create such an atmosphere in which everyone feels at home.* (3)

* *He's such a person who would rob his own mother.* (3)

1 Chceme-li v hovorové angličtině zesílit význam přídavného jména ve spojení přídavné jméno + podstatné jméno, klademe před něj *such*. Velmi také záleží na intonaci (zdůrazníme přídavné jméno).

He's such a stupid man!

V písemném projevu se tato vazba vyskytuje jen vzácně; obvykle je potřeba doplnit ji vysvětlující vedlejší větou s *that*.

He's such a stupid man that he thinks they speak Swiss in Switzerland.

Jinak *such* běžně vynecháváme nebo používáme ve významu "takový" příslovce *very*.

Outside the cottage there was a (very) strange light.

2 Zesilující *such* (*a*) se vyskytuje také před podstatným jménem stojícím bez přídavného jména, ale jen v hovorové angličtině, a lze ho použít pouze s podstatnými jmény, která vyjadřují dojmy, pocity, chválu, kritiku ap. *Such* v tomto případě znamená "takový", "velký", "obrovský", "nesmírný" atd.

John is such an idiot!

We had such fun at the party!

I've got such a headache!

Jinak působí *such* (*a*) blíže určující podstatné jméno velmi knižně.

Místo něj se používají spojení *like this/that* nebo *this/sort/kind of* (viz 227).

They always quarrel when discussing questions like that.

I don't like this kind of ice cream.

V případě, že podstatné jméno označuje osobu, je možné nahradit *this/that* stojící za *like* příslušným osobním zájmenem.

A man like him should know better than to drive while drunk.

V jiném smyslu než "veliký", "nesmírný" ap. se *such* před podstatnými jmény nevyskytuje. Podstatné jméno se v takovém případě pojí jen se členem nebo s blíže určujícím přídavným jménem.

I have a question.

I keep having a strange/weird/funny dream.

3 *Such* může jen velmi zřídka kvalifikovat podstatné jméno, po němž následuje vztažná věta. Takové použití nacházíme jen v některých oficiálních sděleních, kde po podstatném jméně následuje *as*.

Such applicants as wish to enrol for a longer period must state their reasons in writing.

V běžném mluveném i písemném projevu se výrazu *such* v této funkci vyhýbejte. "Tak" prostě nepřekládejte.

We can't put on plays which require a lot of money.

They're able to create an atmosphere in which everyone feels at home.

Pro zesílení významu můžete užít také spojení *the kind/sort/type of* (viz 227).

He's the kind of person who'd rob his own mother.

234

Suggest

* *He suggested the students to work harder.* (1)

* *George suggests you to go and see a doctor.* (1)

* *David suggested to go to the theatre.* (2)

Vazba "předmět + infinitiv" se po slovese *suggest* nepoužívá.

1 *Suggest* se nejčastěji pojí s nepřímým předmětem + vedlejší větou s *that . . . should*.

He suggested to the students that they should work harder.

V americké angličtině a ve spisovné britské angličtině se může *should* vynechat – zůstává tzv. konjunktiv.

The bank manager suggested to the couple that they take out another loan.

Nepřímý předmět ve formě osobního zájmena lze rovněž vynechat.

George suggests (that) you (should) go and see a doctor.

I suggest we (should) leave right now.

2 Po slovese *suggest* může stát také gerundium (méně běžné); hlavně ve větách s nevyjádřeným osobním předmětem (z kontextu vysvítá, komu je návrh určen).

David suggested going to the theatre.

235

Suppose

* ***There's no point in ringing up John. I suppose he's not at home.***

Suppose a think se někdy mohou významově krýt, zvláště ve spojení I suppose/think so.

Will Mary be going to the concert? – Yes, I think/suppose so.

Suppose však většinou bývá nějak emocionálně podbarveno. Často třeba vyjadřuje neochotu ze strany mluvčího.

Are you going to the film? – Yes, I suppose so; there doesn't seem to be anything else to do.

Can I stay out till midnight tonight, Dad? – Well, I suppose it'll be all right.

I think you should start studying for that exam now. — Yes, I suppose I should.

Jindy je zase míněno kriticky nebo sarkasticky (odpovídá českému “předpokládat” pronášenému stejným tónem).

And what about George? I suppose he was late again.

I saw you talking to Fred. I suppose he told you how sorry he was for ruining your party last night.

Až tedy budete chtít použít sloveso *suppose* v neutrálním významu, raději ho nahrad'te slovesem *think*.

There's no point in ringing up John. I don't think he's at home.

236

*-Technic(s), technique, technical

* ***There have been great developments in technics/technique(s) in the twentieth century.***

Slovo * ***technic(s)*** angličtina nezná.

A technique je metoda, postup – ve vědě, umění, sportu atd., při provádění, tvoření něčeho určitého.

He has developed a new technique for transplanting kidneys.

The use of flashbacks is an old technique in the novel.

Becker's backhand technique is formidable.

The government has found a new technique for squeezing money out of the taxpayers.

Technology je celá řada vědeckotechnických metod a postupů, z nichž sestává výrobní proces. Tento výraz lze použít jak obecně, tak i v užším významu.

There have been great developments in technology in the twentieth century.

They're introducing completely new technology in the factory.

Zapamatujte si spojení *the scientific and technological revolution*.

237

Telling the time (Udávání času)

* ***I'll meet you at eight o'clock p.m.*** (1)

* ***It's eight to four.*** (2)

* ***What's the time? – It will be nine.*** (3)

1 Když použijeme ve větě výraz *o'clock* (pouze s celou hodinou), *a.m.* a *p.m.* už nedodáváme. Odděleně se vyskytují, společně nikoli. Tyto dvě zkratky se, popravdě řečeno, v mluvené angličtině často nepoužívají; většinou se s nimi setkáváme jen v písemném projevu.

I'll meet you at eight o'clock.

The rocket will be launched tomorrow at 5.38 p.m.

Je-li zřejmé, o jakou denní dobu se jedná, udáváme jen čas.

Lectures begin at 10.

Je-li třeba vyjádřit přesně, o kterou denní dobu jde, říkáme *in the morning*, *in the afternoon*, *in the evening* a *at night*. Mluvíme-li o dnešku, *in the* nahradíme zájmenem *this*.

I'll meet you at five (o'clock) this afternoon.

Johnny wakes up every day at four (o'clock) in the morning!

The last news bulletin is at eleven (o'clock) at night.

2 V případě, že počet uváděných minut není dělitelný pěti, slovo *minutes* nelze vynechat. Jinak to záleží na mluvčím.

It's eight minutes to four.

The train arrives at ten (minutes) past six.

Místo fifteen, thirty a forty-five minutes používáme výrazy *(a) quarter past, halfpast* a *(a) quarter to*. Člen *a* se v hovorové angličtině často vypouští.

He came at about a quarter past six.

It's halfpast three.

The film starts at quarter to eight.

Pozor – výraz *past* se dnes v hovorové britské angličtině ve spojení *halfpast* běžně vynechává, což může vést k nedorozumění: *I'll pick you up at half six* (tj. v půl sedmé).

Často je také slyšet *It's 8.15 (eight fifteen), 8.30 (eight thirty) a 8.45 (eight forty-five)* a v poslední době, kdy se téměř všude běžně užívají digitální hodiny a hodinky, se prosazuje stejný způsob při udávání jakéhokoli času: *It's 9.47 (nine forty-seven)*.

3 Když chceme říct, že už je skoro sedm ap., použijeme příslovce *almost*.

What's the time? – It's almost nine (o'clock).

Minulo-li právě sedm ap., použijeme výraz *(just) after*.

It's after seven – we're going to be late.

The time? It's just after 9.10.

4 V anglosaských zemích není zvykem vyjadřovat hodiny po poledni číslovkami 13-24; v hovorové angličtině se s těmito případy nesetkáváme. Vyskytují se pouze v oficiálních hlášeních, v jízdních řádech atd. Většinou se uvádí napřed hodina a potom minuty – bez jakékoli předložky.

The time now is 18.23 (eighteen twenty-three) and here is the British news.

You'll have to change at Reading to the 15.25 (fifteen twenty-five) for Oxford.

Na BBC a jiných stanicích je také možno slyšet *It is six hours (Greenwich Mean Time)*; důvodem je pravděpodobně snaha o jasnost a přesnost. V jiných situacích se však tento jev nevyskytuje.

238

Temperatures (Teploty)

* *He had 39 last night.* (1)

* *There were 20 degrees this morning.* (2)

1 Lidé

Mluvíme-li o teplotě pacienta, nestačí jako v češtině uvést jen stupně; je třeba použít i slovo *temperature*. Pouze v odpovědi na otázku obsahující slovo *temperature* lze uvést jen stupně.

His temperature was 39 last night.

He had a temperature of 39 last night.

What's his temperature? – 39.6 (thirty-nine point six).

2 Počasí

Hovoříme-li o teplotě venku, používáme jako podmět *it* nebo *the temperature* a slovo *degrees* často vynecháváme.

The temperature this morning was 20 (degrees).

It's 35 in the shade.

U teplot, které se pohybují blízko nuly, často vynecháváme slovo *zero*.

It's 5 above/below (zero) outside.

Viz též 110.

239

Tens

* *There were tens of cars in front of the theatre.*

Českou číslovku “desítky” (lidí, knížek atd.) překládejte do angličtiny idiomatickým výrazem *dozens*.

There were dozens of cars in front of the theatre.

Tens se používá s číslovkami *thousands, millions* atd.

Tens of millions of pounds have been wasted on that project.

240

Territory

* ***There are 44 museums in the territory of Slovakia.***

* ***Rain is expected tomorrow in the whole territory of Moravia.***

* ***He is doing research into the history of money in the territory of present-day Czechoslovakia.***

Slovo *territory* se nevyskytuje v angličtině tak často jako jeho ekvivalent (území) v češtině. Obvykle označuje státní území nebo neznámé území a většinou se pojí s přídatným jménem.

That island lies within Canadian territory.

Ahead of them lay undiscovered/unexplored territory.

Tam, kde slovo *territory* není významově nijak důležité, vynechte je.

There are 44 museums in Slovakia.

Rain is expected tomorrow in/over the whole of Moravia.

Rain is expected tomorrow throughout Moravia.

Chcete-li naznačit, že dotyčné území dříve neexistovalo nebo že bylo pojmenováno jinak, použijte frázi *what is now*.

He is doing research into the history of money in/within what is now Czechoslovakia.

241

Thanks

1 *Thanks* (poděkování)

* ***Would you like some more potatoes? – Thanks, yes.***

* ***Another beer? – Thank you, no.***

* ***How's your leg? – Thanks, fine.***

Výrazy *Thank you* a hovorovější *Thanks* se mohou použít ve stejném smyslu jako *(Yes) Please* – tedy přijímáte-li nabídku.

Would you like some more potatoes? – Thank you/Thanks.

Když nabídku odmítáte, řekněte *No, thank you/thanks*.

Another beer? – No, thank you/thanks.

V odpovědi na zdvořilý dotaz (obvykle na zdraví) umístěte *thank you* nebo *thanks* až na konec.

How's your leg? – Fine, thanks.

Is your husband any better? – Yes, quite a bit better, thank you.

2 * **Thanks God**

* ***Thanks God you got here in time.***

Thanks je podstatné jméno v množném čísle a jako takové se nepojí s přímým předmětem. Lze však po něm použít předložku – např. ve vazbě *thanks to* (často v ironickém tónu).

Thanks to Paul, we arrived half an hour late.

Chybné * **Thanks God** tedy nahraďte správným *Thank God*.

Thank God you got here in time.

242

Theatre

* ***I go to the theatre at least twice a month. I'm very fond of opera.***

Je pravda, že do divadla se chodí na činohry, opery, balet, operety i muzikály, avšak *theatre* spojuje anglický mluvčí především s činohrou. Tato asociace je u něho tak silná, že z věty *I was at the theatre last night* okamžitě usoudí, že šlo o nějakou hru. Proto bude asi nejlépe hned zpočátku říci, o jaké představení šlo.

I go to the opera/ballet twice a month.

I usually go to see two or three operettas a year.

Last night we went to the Janáček Opera House.

Theatregoer je tedy člověk, který se zajímá o činohru; milovníka jiných forem zábavy označujeme jako *-lover*, hovorově *fan* nebo, je-li i znalec, *buff*.

He's a great opera-lover.

I'm a ballet fan/opera buff.

243

There

* *In London are many interesting sights.* (1)

* *When I got to the swimming pool, there were already a lot of kids.* (2)

* *The only disadvantage was that we were too many.* (3)

* *There are being built more new housing estates than ever before.* (4)

* *I looked out of the window' and there was passing by a car.* (4)

Češi často zápolí s vazbou *there is/are*. Kromě chyb způsobených nedostatečnou informovaností o základních situacích, v nichž angličtina používá *it is* nebo *there is/are*, se často vyskytují čtyři případy nesprávně vynechaného nebo špatně užitého *there*.

1 Je pravda, že *there* se v některých případech vynechat může.

At the top of the hill (there) stood a lookout.

S tímto jevem se setkáváme hlavně v literatuře – tam, kde příslovečné určení místa stojí před slovesem.

Použití této vazby však vyžaduje jisté zkušenosti, a proto se raději držte osvědčeného *there*.

In London there are many interesting sights.

2 Situaci ztěžuje skutečnost, že vedle uváděcího *there* existuje také příslovce *there* (tam); dvojí *there* ve větě cizince mate, a proto se často stane, že druhé *there* nesprávně vynechají.

When I got to the swimming pool, there were already a lot of kids there.

3 Uvádíme-li počet lidí ve skupině, musíme také použít vazbu *there are* (viz 159).

The only disadvantage was that there were too many of us.

4 Vazba *there + be + přičestí + podstatné jméno* není v angličtině přijatelná; místo ní používejte spojení *there + be + podstatné jméno + přičestí* nebo větu bez uváděcího *there*.

There are more new housing estates being built now than ever before.

More new housing estates are being built now than ever before.

I looked out of the window, and there was a car passing by.

I looked out of the window, and a car was passing by.

244

Think

* *Is Mary coming to the party tomorrow? – I think (that) yes.* (1)

* *Will Alan be there? – Yes – at least I think.* (1)

* *Do you feel like going to the pub? – No, I think not.* (2)

1 Zapamatujte si, že kladná odpověď “Myslím, že ano” v angličtině zní *I think so*.

Is Mary coming to the party tomorrow? – I think so.

Will Alan be there? – Yes – at least I think so.

2 Běžná záporná odpověď je *I don't think so*; *I think not* je knižní a dnes už působí zastarale.

Do you feel like going to the pub? – No, I don't think so.

245

Time

* *It isn't available in this time.* (1)

* *In that time she was still a very pretty girl.* (1)

* *I didn't like him in that time, and I don't like him now.* (1)

* *I wasn't eating very well, for I had no job in this time.* (1)

* *It was for the first time I ate an avocado.* (2)

1 Obrat * *in this time* se v angličtině nepoužívá.

Máme-li na mysli současnost (v současné/této době), naskýtají se tyto možnosti: *at present, at the present time* a *nowadays* (stavíme-li proti sobě přítomnost a minulost).

It isn't available at present/at the present time.

It's hard to find an honest man nowadays.

Když vypovídáme o minulosti, používáme výrazy *at that time* a *then* (stavíme-li proti sobě minulost a přítomnost) nebo *at the time* (když se naše výpověď omezuje pouze na minulost).

At that time she was still a very pretty girl.

I didn't like him then, and I don't like him now.

I wasn't eating very well, for I had no job at the time.

2 Chceme-li říci, že někdo něco udělal poprvé, podruhé atd., můžeme začít větu buď podmětem, nebo zájmeny *it/this/that* (v tomto případě nepoužijeme předložku *for* a čas v druhé části souvětí posouváme o jeden stupeň do minulosti).

I ate an avocado for the first time then.

That was the first time (that) I had eaten an avocado.

Srovnejte dvojice vět:

He's in Brno for the first time.

This is the first time (that) he has been to Brno.

I'll be seeing Postřižiny for the fifth time tonight.

Tonight it'll be the fifth time I'll have seen Postřižiny.

Průběhový čas se ve větách začínajících zájmeny *it/this* mění na prostý.

He's taking a girl to a dance for the first time.

This is the first time he's taken a girl to a dance.

Předpřítomný čas se nemění; věty s obratem *the last time* také ne.

He has just announced his engagement for the third time.

This is the third time that he has announced his engagement.

I went there for the last time in 1982.

Nineteen eighty-two was the last time I went there.

246

To

* *She wanted to go to the Kokoschka exhibition to Prague/ to the National Gallery.*

* *He went to meet them to the station.*

Ve větách vypovídajících o cestě někam se vedle sebe občas vyskytnou dvě příslovečná určení, a to příslovečné určení místa a účelu: Chtěla jet na výstavu O. Kokoschky (účel) do Prahy/do Národní galérie (místo). S předložkami *to* se příslovečné určení místa pojí, jen stojí-li před příslovečným určením účelu.

V opačném případě se používá s předložkami *at/in*.

She wanted to go to Prague/to the National Gallery to the Kokoschka exhibition.

She wanted to go to the Kokoschka exhibition in Prague/at the National Gallery.

Stejným způsobem se řídí i používání předložek před příslovečným určením místa v souvětích, kde příslovečné určení účelu nahrazuje vedlejší účelová věta infinitivní.

He went to the station to meet them. .

He went to meet them at the station.

Druhá věta z uvedených dvojic je idiomatictější.

247

Tourism, tourist

* *The Tatras are ideal for tourism.*

* *They spent their holiday clearing old tourist paths.*

V angličtině, tak jako v nejširším slova smyslu v češtině, označuje *tourist* (turista) někoho, kdo o dovolené navštíví určitá místa za účelem poznání přírodních krás, uměleckých a historických památek a mnohdy i kvůli osvěžení a zábavě. Tato činnost se nazývá *tourism*. Stejný výraz se používá i pro "průmysl", který turistům umožňuje a usnadňuje cestování a vše s ním spojené.

Prague is full of tourists in the summer.

In some countries tourism is one of the main sources of income.

V užším slova smyslu označuje český výraz “turista” někoho, kdo pěstuje pěší turistiku. Takový turista je *hiker* a činnost, které se věnuje, je *hiking* nebo *going for hikes*.

The Tatras are ideal for hiking/going for hikes.

They spent their holidays clearing old hiking paths/trails.

He's a real hiker – he has no trouble doing forty kilometres a day.

Méně náročnou formu pěší turistiky lze nazvat *rambling/going for rambles* a člověka, jenž se jí zabývá, *rambler*.

Why don't you join the Ramblers' Association?

I don't take very much exercise, but I do enjoy rambling/going for a ramble in the woods near Brno.

248

True, truth

* To tell (the) true, I don't like him.

* He asked me whether it was really truth that John was dead.

Nezaměňujte podstatné jméno *truth* (obvykle s určitým členem *the*) s přídavným jménem *true*.

To tell the truth, I don't like him.

He asked me whether it was really true that John was dead.

249

Try

* I'd like to try this blouse, please.

“Zkusit si něco” (na sebe) se překládá anglickým *try something on*.

I'd like to try on this blouse, please.

250

Turn of the century

* A new style in clothes came into fashion at the turn of the 18th and 19th centuries.

Zapamatujte si, že anglické spojení *at the turn of the . . . th century* se na rozdíl od českého “na přelomu . . . tého a . . . tého století” užívá pouze s jedním stoletím a znamená vlastně “na začátku . . . tého století”.

A new style in clothes came into fashion at the turn of the 19th century.

Many old buildings were demolished at/around the turn of the century (tj. kolem roku 1900).

251

Understanding

* Our teacher had an understanding for our problems.

* I hope my husband will have an understanding for my weaknesses.

* Do non-smokers ever have any understanding for smokers?

Fráze *to have an understanding* ve smyslu “mít porozumění” v angličtině neexistuje.

Znát dobře podstatu něčeho nebo povahu někoho je možné vyjádřit slovesem *understand*.

Our teacher understood our problems.

“Mít porozumění” ve smyslu “tolerovat” překládejte vazbou *to be tolerant of* nebo slovesem *to tolerate*.

I hope my husband will tolerate/be tolerant of my weaknesses.

“Mít pochopení” ve smyslu “mít kladný postoj, částečně schvalovat” lze nejlépe přeložit spojením *to have sympathy for*.

Do non-smokers ever have any sympathy for smokers?

252

Unlike

* Unlike D. H. Lawrence, Virginia Woolf's novels employ the stream of consciousness technique. (1)

* Unlike in the 19th century, Britain in the 20th century has been a declining power. (2)

1 Pamatujte si, že předmět po předložce *unlike* musí být paralelou podmětu v další části věty.
Unlike D. H. Lawrence, Virginia Woolf employs the stream of consciousness technique in her novels. Virginia Woolf's novels/The novels of Virginia Woolf, unlike those of D. H. Lawrence, employ the stream of consciousness technique.

2 Použití další předložky po *unlike* se nepokládá za správné. Sdělení se obvykle vyjadřuje jinak.
Britain's position in the twentieth century is unlike that in the nineteenth, for it has become a declining power.
In the twentieth century, Britain has lost the position it held in the nineteenth century, and become a declining power.

253

Until a by

* *I have to have it finished until the end of the week.*

Mnozí čeští mluvčí přesně nevědí, jaký je rozdíl mezi *by* a *until*.

Until použijeme, když hovoříme o probíhajícím ději nebo současném stavu, který bude pokračovat do jistého okamžiku v budoucnosti.

I'm staying in Prague until Saturday.

By se objevuje ve větách vypovídajících o činnosti, která skončí, nebo o události, která proběhne v určitém okamžiku v budoucnosti nebo v období před tímto okamžikem.

I have to have it finished by the end of the week.

V kladné větě lze v dané situaci použít jen jednu z obou eventualit, kdežto v záporné větě je možné použít obě – ovšem s podstatným významovým rozdílem.

The translation won't be ready until the end of the month. Ten překlad bude hotov až koncem měsíce.

The translation won't be ready by the end of the month. Ten překlad nebude hotov do konce měsíce.

254

Use

* *It's no use of being angry.*

* *Is there any use to try the exam tomorrow?*

V této vazbě se *use* pojí s gerundiem bez předložky. Vedle tradičního *it* se dnes v britské angličtině prosazuje *there*.

It's no use being angry.

Is there any use trying the exam tomorrow?

255

Used to (+ infinitiv)

* *I use to get up early.* (1)

* *She was used to keep a diary.* (1)

* *I would know an old gypsy woman who lived near us.* (2a)

* *I used to take piano lessons for five years.* (2b)

* *That reminds me of something that happened when I was younger. I would get up every morning at six to go fish-ing . . .* (2c)

1 Pamatujte si, že vazba *used to* + infinitiv se používá pouze pro vyjádření opakovaných dějů v minulosti (nikoli v přítomnosti) a že před ní nestojí sloveso *to be*. Nedodržování tohoto pravidla vede často k záměně s vazbou *be/get used to* + gerundium (viz 256).

I get up early.

She used to keep a diary.

Otázka se v hovorové angličtině tvoří pomocí slovesného tvaru *did/didn't*.

Didn't you use to live in Olomouc?

Forma *used/usedn't* to se také vyskytuje, ale působí dnes zastarale a knižně.

2 Mluvíme-li o dřívějších zvycích a návycích, můžeme použít výrazy *used to* i *would*. Je však třeba pamatovat si toto:

a Vazba *used to* se pojí se slovesy vyjadřujícími situaci (*know, like, understand* atd.), stav (*to be ill*) i činnost (*work, walk* atd.). *Would* se používá jen se slovesy činnosti.

When I was a student I used to/would cram for every exam.

I used to know an old gypsy woman who lived near us.

b Je-li ve větě uvedena doba, po kterou něco probíhalo nebo trvalo (*for . . . years/days* atd.), nebo říká-li se, kolikrát se něco stalo, nepoužíváme ani *used to*, ani *would*.

I took piano lessons for five years.

I used to see her three times a month, and I saw her about twenty times altogether.

c Výčet minulých opakovaných dějů nezačínáme větou s *would*, nýbrž s *used to*.

That reminds me of something that happened when I was younger. I used to get up every morning at six to go fishing. I would/used to creep quietly out of the house . . .

256

Be/Get used to (+ podstatné jméno nebo gerundium)

* *Foreigners aren't used to drinking beer like Czechs.* (1)

* *I wasn't used to eat dinner so late.* (1)

* *Bill? Oh, he's used to smoking everywhere.* (3)

1 Po spojení *be/get used to* (být zvyklý, zvyknout si) musí stát podstatné jméno nebo gerundium; spojení se používá ve všech časech.

Foreigners aren't used to drinking beer like Czechs.

I wasn't used to eating dinner so late.

You'll soon get used to your new job.

V minulosti, kdy opakovaná činnost občas znamená i něco, co jsme byli zvyklí dělat, je možná záměna s vazbou *used to*.

In the past I was used to reading a novel a day/I used to read a novel a day, but nowadays they no longer seem to interest me.

Někdy se ovšem stává, že něco opakovaně děláme, a přesto si na to nezvykneme. Posuďte následující větu.

After the accident his face was a mess, and even though I used to see him every day, I never got used to it.

2 Vazba *be used to* označuje stav, který je výsledkem činnosti vyjádřené vazbou *get used to*.

She was used to (hearing) the noise from the pub next door.

She had got used to (hearing) the noise from the pub next door.

3 Češi občas nesprávně používají vazbu *be used to doing* v přítomném čase. K vyjádření opakovaného děje v přítomnosti stačí prostý čas přítomný.

Bill? Oh, he smokes everywhere.

Když chcete zdůraznit, že jste na něco zvyklí, poslouží vám příslovce *usually*.

I don't know about you, but I usually go to bed early.

Vazba *be used to doing* (v kladných větách) se v přítomném čase může užít, ale bývá jistým způsobem podbarvena. Obvykle ji použijeme v situaci, když návyk je nějak ohrožen.

They're introducing new regulations concerning places where you can smoke cigarettes. Bill will be furious – he's used to smoking everywhere.

Would you like coffee with your meal? – Well, I'm used to having tea, actually.

We're used to going to a lot of concerts, but now that the ticket prices have been doubled, I don't know what we're going to do.

Také se používá (často v záporu) při omluvách nebo odmítnutí nabízeného.

Would you like another whisky? – No thanks, I'm just not used to drinking.

I don't think I could guide them round Brno. I'm not used to speaking English with foreigners.

Touto vazbou lze rovněž naznačit, že jste zvyklí dělat něco nepříjemného nebo obtížného.

I'm used to getting up early.

All my life I've been used to working on night shifts.

257

Usually, * *as/than usually*

* *As usually, he arrived late.*

* *She came later than usually.*

Evergreenem mezi čechismy je * *as/than usually*. Pozor – angličtina v tomto spojení používá přídavné jméno, nikoli příslovce (jde vlastně o zkrácené *as/than is/was usual*).

As usual, he arrived late.

She came later than usual.

258

Verbs + adjectives (Slovesa pojící se s přídavnými jmény)

* *She looked very beautifully.*

* *The next morning I felt horribly.*

S některými slovesy vyjadřujícími stav (a nikoli děj) – slovesy sponovými – používáme místo příslovcí přídavná jména; charakterizujeme jimi totiž podmět, ne jeho činnost. Nejběžnější slovesa tohoto typu jsou *look, feel, sound, taste* a *smell*.

She looked very beautiful.

The next morning I felt horrible.

That proposal sounds ridiculous.

I was surprised to find that it tasted so sweet.

After being closed for a year, the flat smelled awful.

Zapamatujte si, že spojení *look well* a *feel well* používáme, když hovoříme o zdravotním stavu.

He's looking well after his operation.

I don't feel well. Je mi špatně.

259

Verbs after direct speech (Uváděcí slovesa po přímé řeči)

* *"But he really loves you," I tried to persuade her.*

* *"I forgot to do something," wondered the professor.*

* *"This is no time for joking," he raised his voice.*

* *"You did it?" I was surprised.*

Přímá řeč podává něčí projev tak, jak byl pronesen. Nejběžnější uváděcí slovesa po přímé řeči jsou *say* a *think*. V literatuře se často vyskytují synonyma těchto sloves, která dodávají větám různé zabarvení: *ask, shout, snarl, whisper, reply* atd. Čeština je bohatější: kromě výrazů pro různé způsoby promluvy používá celou řadu dalších sloves (např. mračit se, usmívat se, chlubit se, bránit se, zlobit se). Angličtina vyjadřuje informace, jež česká slovesa tohoto typu poskytují, jinak.

"But he really loves you," I said, trying to persuade her.

"I forgot to do something," thought the professor to himself.

"This is no time for joking," he said, raising his voice.

"You did it?" I asked in surprise.

260

Very

* *He was corrupt in the very sense of the word.* (2)

* *He was the very cause of the difficulties.* (2)

1 Ve funkci přídavného jména se *very* klade před podstatné jméno, jehož význam zesiluje; používá se takto v mnoha situacích, ale běžně se vyskytuje pouze ve dvou:

a) Když někdo (něco), koho hledáte nebo o kom hovoříte, se náhle objeví na scéně nebo se stane po nějaké době opět předmětem konverzace.

Ah! (You're) The very man I wanted to speak to. Právě/Zrovna s tebou . . .

That's the very record I've been trying to find for weeks.

We were discussing that very subject only five minutes ago.

Ve stejném smyslu lze použít i *just*.

You're just the man . . . ; That's just the record/subject . . .

b) Chcete-li vyjádřit mez, hranici – “až přímo u/na” apod. (na samém kraji, v samém srdci atd.).

Their cottage is at the very end of the road.

He was at the very peak of his career when he was assassinated.

The hotel is in the very centre of the town.

Užití přídavného jména *very* v ostatních případech je čistě idiomatičké a těžko zvládnutelné; bude proto asi nejlépe používat *very* jen ve výše uvedených situacích.

2 Záměna českého příslovce “právě” s přídavným jménem “pravý” vede někdy k nesprávnému překladu přídavného jména “pravý” anglickým příslovcem *very*. Správný překlad výše uvedených chybných vět viz 209.

261

Visit

* *My mother visited primary school in Slovakia.* (1)

* *I enjoy visiting cinemas and theatres.* (1)

* *Last week we had a visit from Greece.* (2)

1 Sloveso

Sloveso *to visit* znamená strávit nějakou dobu na jistém místě za účelem něco si prohlédnout (jako turista) nebo u někoho krátce pobýt (jako host).

They visited seven countries in six days.

Make sure you visit the brewery when you're in Plzeň.

We're going to visit my cousin at Easter.

Hovoříte-li o instituci, do které pravidelně chodíte, použijte sloveso *to attend* nebo hovorovější *to go to*;

to go to použijte i v souvislosti s místy, která navštěvujete jen občas.

My mother attended/went to primary school in Slovakia.

I enjoy going to cinemas and theatres.

He's got enough money to be able to go to a restaurant every day.

Zapamatujte si, že návštěvníci divadla nejsou *visitors*, ale *the audience* nebo *the public*.

The audience are requested not to leave the theatre before the end of the performance.

Tickets are available to the public/The public can buy tickets two weeks in advance.

Návštěvníky výstavy, muzea, veletrhu a různých atrakcí můžete nazvat *visitors*.

There were 100, 000 visitors to the "Chinese Art" exhibition.

2 Podstatné jméno

A visit znamená příchod k někomu s cílem krátce u něj pobýt nebo příchod někam za účelem něco si prohlédnout.

We should pay Uncle Mark a visit.

They had a visit from the police.

How did you like your visit to France?

Osoba, která vás přijde navštívit, není *a visit*, ale *a visitor*.

Last week we had a visitor from Greece.

262

Voluntary work

* *Everyone is expected to do some voluntary work in the course of the year.* (1)

* *The swimming pool was constructed through the voluntary work of the citizens of Polička.* (1)

* *People can earn money either from their regular job or from some voluntary work.* (2)

1 *Voluntary work* označuje neplacenou práci vykonávanou lidmi ze svobodné vůle; používá se však jen v souvislosti s dobročinnými organizacemi, vykonávajícími obecně prospěšnou činnost (péče o přestárlé, chudé, sirotky atd.).

She does a lot of voluntary work for the Red Cross and Oxfam.

Práce pro jiné instituce, přátele ap. je *volunteer work* nebo *voluntary labour*; tyto výrazy lze parafrázovat pomocí slovesa *to volunteer* nebo užitím podstatného jména *a volunteer*.

Everyone is expected to volunteer for some work in the course of the year.

Everyone is expected to do some volunteer work in the course of the year.

We need some volunteers to help finish the football field.

The swimming pool was constructed with the help of the voluntary labour of the citizens of Polička.

2 Další vysvětlení k nesprávnému použití *voluntary work* jako ekvivalentu českého výrazu “brigáda” viz 39.

263

Way, travel, journey

* *Our way to England was filled with adventure.* (2)

* *He was very tired after his long travel by sea to Europe.* (2)

* *What kind of journey did you have?* (2)

* *How long does the way to Prague take?* (2)

* *We set out on our return way at six.* (4)

* *Our way to India went through Afghanistan.* (5)

* *His way to school hadn't been easy.* (6)

* *The way here took two hours.* (6)

Pokud jde o cestování, angličtina má k dispozici několik výrazů podobného významu, jež většinou odpovídají českému slovu “cesta”. V různých situacích mají proto Češi s volbou správného výrazu potíže. Následující výklad vám poslouží jako vodítko k pochopení základních významových rozdílů.

1 Nejabstraktnější a nejobecnější ze všech výrazů je asi *travel*; překládá se jím české “cestování/cesty”, především do zahraničí.

After several years of travel abroad, he returned to England.

We hope to visit Syria during our travels.

2 *Journey* znamená konkrétní delší cestu z místa na místo (většinou po souši); často bývá nějak blíže kvalifikována.

Our journey to England was filled with adventure.

It was a tiring journey (from Prague to Bratislava).

What was the/your journey like?

Voyage označuje cestu po moři, *cruise* zábavní plavbu a *flight* cestu vzduchem.

He was very tired after his long voyage to Europe.

We're going on a cruise in the Caribbean this year.

The flight to Montreal took us about eight hours.

Mluvíte-li o kratších vzdálenostech, můžete použít slovo *trip* anebo být přesnější a vybrat si podle situace výraz *drive* (cesta/jízda autem), *train-ride*, *bus-ride* atd.

What was the drive/flight/trip like?

How was the trip? – Well, it's a long drive, and I'm pretty tired.

How long does the bus-ride to Prague take?

It's a three-hour train ride/It's three hours by train to Ostrava.

3 *Trip* velice často označuje cestu jako celek, tj. nejen cestu na místo určení, ale i pobyt tam a návrat, zvláště cestu rekreační (určenou především pro turisty). V první z následujících vět si všimněte významového rozdílu mezi výrazy *journey* a *trip*.

Our trip to Greece was wonderful – except for the journey there, when the train was packed and we had to stand for two nights.

For/On his birthday they made a day-trip to the seaside.

On their trip to Europe they plan to visit ten countries.

V některých případech *trip* znamená i cestu za určitým cílem.

One of my teeth is beginning to hurt. I suppose I'll have to make a trip to the dentist's.

My husband's away for three days on a business trip.

4 *Way* má několik významů.

a) *the* (. . .) *way* znamená správnou silnici, stezku atd., kterou je potřeba jet/jít, máme-li se dostat tam, kam chceme:

Where's the way out?

I think we've lost our way.

Is this the (right) way to the station?

b) označuje vzdálenost, kterou je třeba urazit:

The museum is a long way from here.

c) ve frázi *on one's/the way (to)* vyjadřuje pohyb směrem někam:

I'm on my way to the shops.

We set out on our/the way back at six.

d) používá se ve spojení *all the way*:

We sang songs all the way to Prague.

5 *Route* je plánovaná nebo známá trasa.

Our route to India went through Afghanistan.

6 Jde-li o krátké vzdálenosti (např. ve městě) a mluvíme-li obecně, často užíváme místo podstatných jmen tvary slovesa *get*.

It hadn't been easy for him to get to school.

It took two hours to get here./Getting here took two hours.

264

* *Way how*

* *This is the way how to do it.* (1)

* *They simply don't know the way how to organize anything so complicated.* (1)

* *There's no way how to prove that he stole the money.* (2)

* *Listening to tapes is the best way how to improve your English.* (2)

* *Here are the ways how to get there.* (2)

* *I don't like the ways how he does it.* (3)

* *This is her way of how to convey the character of her hero.* (3)

Obrat * *way how* se stal už téměř neodmyslitelnou součástí české angličtiny a je slyšet z úst kdekoho – od univerzitních profesorů až po úplné začátečníky. V angličtině však bohužel neexistuje. Oba výrazy, *how* i *way*, se běžně používají odděleně; dohromady nikoli.

Výběr vhodného výrazu nebo vazby závisí na okolnostech. *Way(s)* se nejčastěji vyskytuje ve třech situacích:

1 V případě, že způsob není nijak blíže určen, lze použít spojení *how* + infinitiv (běžnější) nebo *the way* + infinitiv.

This is how/the way to do it.

They simply don't know how/the way to organize anything so complicated.

2 Předcházejí-li *way(s)* výrazy *a*, *no*, *any*, *only*, *best*, *last* atd. nebo číslovky nebo stojí-li tvar množného čísla *the ways* samostatně, používáme vazbu *way(s)* + infinitiv nebo *way(s)* + *of* + gerundium.

There's no way to prove/of proving that he stole the money.

Listening to tapes is the best way to improve/of improving your English.

I've discovered three ways to solve/of solving the puzzle.

Here are the ways to get/of getting there.

3 Když hovoříme o způsobu, jakým si počíná určitá osoba, máme tři možnosti: *the way* + *that* + vedlejší věta; *how* + vedlejší věta; přivlastňovací zájmeno + *way(s)* + *of* + gerundium.

I don't like the way (that) he does it.

I don't like how he does it.

I don't like his way of doing it.

This is her way of conveying the character of her hero.

This is the way (that) she conveys the character of her hero.

This is how she conveys the character of her hero.

265

What about, how about

* *What about to take a shower?*

Obraty *what about* a *how about* se nepojí s infinitivem, ale s podstatným jménem nebo gerundiem.

What about (taking) a shower?

How about trying it on?

What about John? Do you think he'd be interested?

266

When

* *When you want to go to the theatre this evening, you'll have to do your homework now.*

* *Don't forget to put on coal. When the fire goes out you'll have to relight it.*

V hovorové češtině se “když” používá i ve významu podmínkovém (ve smyslu spojky “jestliže”); toto “když” nepřekládejte anglickým *when*, ale *if*.

If you want to go to the theatre this evening, you'll have to do your homework now.

Don't forget to put on coal. If the fire goes out you'll have to re-light it.

267

Whole

* *We toured the whole Italy.*

* *They're spending the whole August in the country.*

Whole nelze použít před vlastními jmény. Vhodné výrazy jsou *all/the whole of*.

We toured the whole of Italy.

They're spending all of August in the country.

268

Why (not) + infinitive

* *Why to put it there?*

* *Why not to go to Poland this summer?*

Cizinci často zapominají, že po tázacím příslovci *why* stojí v uvedených větách infinitiv bez *to*.

Z kladné otázky vyplývá, že zmíněné počínání není nutné, někdy dokonce, že nemá smysl.

Why put it there?

Záporná otázka vyjadřuje návrh.

Why not go to Poland this summer?

Zápornou otázku lze formulovat i jinak.

Why don't you/we go to Poland this summer?

Zapamatujte si, že oba typy záporných otázek se mohou použít jako zdvořilá výzva, a jsou vlastně obdobou běžného *Would you like to . . . ?*

Why not come to my place for dinner tonight?

Why don't you come to my place for dinner tonight?

Why don't we go for/have a drink?.

269

Word order (Slovosled)

1 Anglická věta má poměrně ustálený slovosled – podmět, přísudek, předmět a příslovečná určení, která jsou někdy vkládaná do věty podle značně komplikovaných pravidel. Zdůrazňuje-li Angličan některou část věty, nemění slovosled tak často jako Čech. Tím není třeba se znepokojovat. Žádaný účinek vyvolá v mluvené angličtině většinou jen patřičný přízvuk a intonace; v písemném projevu je z kontextu obvykle zřejmé, na který člen ve větě je kladen důraz.

Angličtina přirozeně disponuje různými jinými prostředky, jimiž může zdůrazňovat určité části věty. Nejdůležitější jsou patrně vazby *It is/was . . . that* a *What . . . is/was*.

I saw Harry at the cinema last week.

It was Harry that I saw at the cinema last week.

It was last week that I saw Harry at the cinema.

It was at the cinema that I saw Harry last week.

I want to know who did it.

What I want to know is who did it.

Příliš časté používání těchto spojení by však neprospělo přirozenosti anglického projevu: běžný slovosled obvykle úplně postačuje.

2 Inverze

* *I want to know who is he.*

* *In no case you are to answer the phone.*

* *Only then I began to understand.*

* *"And that's final," stated he.*

* *From around the corner the sound of a guitar came.*

Někdy je však nutné slovosled anglické věty pozměnit; většinou se to děje inverzí – tj. umístěním slovesa před podmět. Některé případy inverze jsou v hovorové angličtině zcela běžné, a to v otázkách, po výrazech *neither, nor* a *so* (*Neither did I; Nor could he; So is my mother*), po *here* a *there* (inverze se omezuje na věty s jmenným podmětem: *Here comes your father – and there goes your brother!*). Nejčastěji se však inverze vyskytuje v psaném projevu. Češi zápolí s potížemi především v těchto případech:

Nepřímé otázky (viz 204.4).

I want to know who he is.

Příslovečná určení záporného významu.

Jsou-li na začátku věty, je třeba změnit slovosled.

Under no circumstances will there be a tax increase this year.

Hardly had she begun to speak when he interrupted her.

Only + příslovečná určení

Stojí-li na začátku věty, mění slovosled.

Only then did I begin to understand.

Only after some time had passed did he open his eyes.

Věty uvádějící přímou řeč

Jestliže uváděcí věta stojí za přímou řečí, je možné umístit sloveso před podmět (pokud je vyjádřený podstatným jménem; jinak je to možné pouze u slovesa *say*).

"Get out of here!" screamed John/John screamed.

"And that's final," he stated.

"I'm not giving it to anyone," he said/said he.

Příslovečná určení místa

Jsou-li na začátku věty, mění se její slovosled tak, že se přesune sloveso před podmět bez použití pomocného *do/did*.

From around the corner came the sound of a guitar.

On the floor lay a man of about forty, obviously dead.

3 Přídavné jméno na začátku věty

* *Important is that everyone should be present.*

* *Interesting is also his autobiography.*

V češtině se zcela běžně vyskytuje přídavné jméno na začátku věty. Jde především o přídavná jména "zajímavý" a "důležitý"; ale i mnohá jiná mohou mít stejné postavení. V angličtině lze rovněž začít větu přídavným jménem; taková věta je však zpravidla pouze součástí delšího větného celku.

Interesting in this connection is the fact that he was not originally trained as an actor.

Umět odhadnout, kdy je předsazení přídavného jména vhodné, vyžaduje zkušenost a opravdový cit pro jazyk; jinak zní celá věta nepřirozeně. Bezpečnější je držet se starých osvědčených metod.

*It is important that everyone should be present.
The important thing is for everyone to be present.
Another interesting work is his autobiography.*

4 *A good example of this we can find in Chapter 2.*

Tento typ věty se objevuje jen v psaném projevu; je však obvyklejší použít trpnou vazbu a takto přirozeně umístit předmět na začátek věty.

A good example of this can/is to be found in Chapter 2.

270

Workplace

* My workplace is very pleasant.

Workplace a place of work jsou spisovné, úřední výrazy: *The government wishes to increase the use of French in the workplace.* V hovorové angličtině se však užívá celá řada jiných prostředků.

The place where I work is very pleasant.

I don't like (it) where I work.

"Safety on the job/at work" is a slogan you often see.

I don't like the atmosphere at work any more.

271

Worth

* It's worth to visit the National Museum. (1)

* I think that book is worth reading it. (1)

1 Po slově *worth* může následovat sloveso ve formě gerundia (nikoli infinitivu) nebo podstatné jméno a zájmeno.

V obou případech je možné použít dva typy podmětu:

a) přípravné *it*

It's worth visiting the National Museum.

It's not worth trying to convince her.

It's worth doing it.

I think it's worth reading that book.

He says it's worth the effort.

b) podstatné jméno nebo zájmeno

Všimněte si, že v následujících větách se podmětem stává vlastně předmět gerundia.

The National Museum is worth visiting.

She's not worth trying to convince.

It's worth doing.

I think that book is worth reading.

This essay's not worth the paper it's written on.

2 Fráze *It's (not) worth it* se vztahuje k celé předcházející větě.

Aren't you going to repair your veranda? – It's not worth it – the wood is completely rotten.

I'd like to buy a video, but I don't know if it's worth it.

Povšimněte si, kolika způsoby lze odpovědět na následující otázku (v prvních dvou příkladech je podmětem přípravné *it*, ve třetím zastupuje zájmeno *it* podmět "Limonádový Joe").

Do you think I should go and see Limonádový Joe?

Oh yes, it's definitely worth it.

Oh yes, it's definitely worth seeing it.

Oh yes, it's definitely worth seeing.

272

Written: It is/was written

* *In the textbook it's written that you have to use a infinitive here.*

* *In the newspaper there was written that the terrorists came from Lebanon.*

Uvedené překlady českého “píše/psalo se” jsou zcela neanglické. Věty tohoto typu začínají obvykle zájmenem *it* a užívá se v nich místo slovesa *write* v trpném rodě sloveso *say* v rodě činném.

It says in the textbook that you have to use an infinitive here.

It said in the newspaper that the terrorists came from Lebanon.

273

Years (léta)

The refurbishing of the building was completed in the year 1956.

He attended university in the years 1966-1971.

Many social changes took place in the 80's of the 19th century.

Výše uvedené věty jsou sice “správné”, ale často se nepoužívají. Spojení *in the year* před letopočtem působí velmi formálně a zastarale.

The refurbishing of the building was completed in 1956.

He attended university from 1966 to 1971/between 1966 and 1971.

Hovoří-li se o určitých letech nějakého století, je v angličtině běžné uvést století před příslušnými léty.

Many social changes took place in the 1880's.

274

Youth

* *Youth doesn't know how to behave today.* (1)

* *That film isn't suitable for youth.* (1)

1 Jako podstatné jméno hromadné se *youth* pojí se slovesem v jednotném i množném čísle a označuje mladé lidi – v tomto významu se však vyskytuje jen s určitým členem a s bližším vymezením s předložkou *of*.

The youth of today doesn't/don't know how to behave.

Dnes však *youth* v podobných spojeních působí knižně a poněkud pompézně; v běžné angličtině používáme výraz *young people*.

Young people today don't know how to behave.

That film isn't suitable for young people.

2 Jako podstatné jméno počítatelné znamená *youth* “mladík”. Jeho výskyt se omezuje na úřední a novinové zprávy a často má hanlivé zabarvení: *The police have arrested two youths in connection with the robbery.* V hovorové angličtině bychom řekli *young man*.

3 Běžně se podstatné jméno *youth* používá jen ve smyslu “mládí”. Jako takové je nepočítatelné a často se pojí s přivlastňovacím zájmenem.

In my youth I was often very ill.

CVIČENÍ

I. Podstatná jména

1. Vyberte správný výraz:

- a) 1. Do you really think this is a good (place, room) for the bookcase? There doesn't seem to be much (place, room) here, does there? 2. Have you met my new (boss, chief)? 3. Are there many out-of-school (actions, activities) planned for this week? 4. (Actions, activities) are more important than words. 5. Why (are, is) the police looking for him? 6. You're wet, John: you should change your (clothes, dress). 7. Write your address on the (backside, back) of the envelope. 8. The eggs fell on the (floor, ground) when I was putting them in the fridge. 9. Walking isn't easy when there is two feet of snow on the (floor, ground). 10. The police (are, is) under the Ministry of the Interior. 11. Pull yourself together and be a (man, person). 12. My friend Sarah has finally been allotted a flat; it's in a (block of flats, house) in a quiet (quarter, neighbourhood). 13. Engineering is one of the basic (branches, fields) of industry. 14. If you're interested in literary (documents, monuments), you should visit the local museum. 15. If the weather's fine tomorrow, we're hoping to go out into the (country, nature). 16. Let's have a (game, play) of cards now. - No, we'd better study: you know what a lot of (faults, mistakes) you made in yesterday's test. 17. In the (game, play) last night, the actors wore the (clothes, dress) of a hundred years ago.
- b) 1. His son plans to go into (policy, politics). 2. It's the firm's (policy, politics) to accept only qualified experts in the (branch, field). 3. There's a strong (chance, opportunity, possibility) that he won't come. 4. The man who compiled the dictionary was an accomplished (scientist, scholar). 5. It's vital for every (scientist, scholar) to keep up with the latest advances in (technique, technology). 6. The (relation, relationship) (between, of) wages and prices is not very good at present. 7. The (level, standard) of living has risen thanks to modern (technique, technology). 8. I've been there (dozens, tens) of times. 9. (Dozens, tens) of thousands of people still suffer from starvation. 10. My wife and I went to the (opera house, theatre) last night: we saw a superb performance of *Don Giovanni*. 11. Did you have many (visits, visitors) on Boxing Day? 12. (Hiking, tourism) is one of the main sources of income in Austria, with the number of (hikers, tourists) increasing year by year. 13. I went for a short (hike, ramble) in the large park on the outskirts of town. 14. There's a cheap (hiking, tourist) hotel near the harbour. 15. There are so many (hikers, ramblers, tourists) on the (hiking, tourist, rambling) paths in the High Tatras that they look like Prague streets. 16. Is this the (journey, way) out? 17. Did you go to Venice on your (journeys, travels, trips)? 18. The shortest (journey, route, travel) from Brno to Olomouc is via Prostějov. 19. He likes to take his kids for car (drives, journeys, rides).

2 Vyberte správné doplnění vět:

1. Don't forget to take an umbrella (a/ for the case; b/ in case) it should rain. 2. They painted the room (a/ beige; b/ in beige colour). 3. (a/ The most of; b/ Most) people earn more money than me. 4. There's nothing like spending a weekend (a/ in nature; b/ outdoors; c/ out of doors). 5. She spends (a/ most of; b/ most) her time gossiping. 6. I was interested in (a/ the most; b/ most of the) problems discussed there. 7. He never (a/ makes order in; b/ tidies up) his room. 8. Would you like some melons too? - Yes, give me (a/ two, please; b/ two pieces, please). 9. I'm afraid I won't (a/ have the possibility; b/ be able) to get that book for you. 10. The fridge isn't (a/ in order; b/ working); you should call the maintenance man. 11. Is there any possibility (a/ of finding; b/ to find) a cure for cancer? 12. I wish I had (a/ the possibility; b/ the opportunity) to study in Oxford. 13. Where does your father work? - My father? He's been (a/ in pension; b/ retired) for two years now. 14. Why do you want to do that? - (a/ There's; b/ I have) no other possibility. 15. The disease has spread over (a/ the whole territory; b/ the whole) of Czechoslovakia. 16. (a/ Young people are; b/ Youth is) always full of enthusiasm. 17. (a/ My relation to my parents is; b/ My relations with my parents are; c/ My relationship with my parents is) very important for me.

3 Doplněte do vět tyto výrazy ve správném tvaru:

a) *college, couple, director, hall, head, hostel, manager, pair, principal*:

1. Living in a . . . is more fun for students than living with their parents. 2. Mr and Mrs Parker are a happy

... 3. The ... of the school decided against his deputy's proposal. 4. My son studies at the ... of Agriculture. 5. Look at that ... dancing: aren't they incredible! 6. Mr Jones was appointed ... of the language school. 7. The ... ordered an extra rehearsal of the play. 8. If your students work in ... , they get more opportunity to speak. 9. Only the ... of the firm can decide that. 10. Soon after moving to the USA, he became the ... of a small elementary school.

b) environs, environment, fantasy, idea, imagination, nature, scenery, surroundings:

1. I don't like zoos; the animals aren't in their natural ... there. 2. You'll find a solution if you use a little ... 3. Each of us is responsible for bettering the quality of the ... 4. Keep to reality and forget those ... of yours! 5. You've no ... how worried Mother was about you. 6. If you have to concentrate, you need quiet ... 7. They know everything about the ... of London. 8. Never underestimate the powers of ... 9. I love the beautiful ... of the English Lake District.

c) brand, class, custom, form, grade, habit, hour, lesson, make, period:

1. American children start attending the first ... of elementary school when they're six or seven. 2. Tom has a ... of biting his nails when he's trying to concentrate. 3. How long are you working ... ? 4. Mike and I have known each other since the first ... of grammar school - or did we meet in the last ... of primary school? 5. He travelled to Africa to study tribal ... 6. This term I teach twenty five ... a week. - That's quite a lot, but as a university student, I have nearly forty ... a week. 7. A new ... of beer has come onto the market. 8. It was her ... to drink a cup of coffee first thing after coming to her office. 9. This watch never keeps good time; I wish I'd bought a different ... 10. I liked my biology ... at secondary school.

d) area, district, leftovers, neighbourhood, office, pay, position, post, quarter, remains, rest, salary, wages:

1. My parents live in a pleasant ... 2. Did you obtain the ... you applied for? 3. Did you also go to see the ... of the Gothic castle? 4. The US President enters ... in January. He holds a very important ... 5. There's a new shopping ... in the town, and even an artists' ... - it used to be a working-class ... 6. What are your weekly ... ? 7. John's English and the ... of them are Welsh. 8. I've bought a cookery book with recipes for dishes prepared from ... 9. Teachers aren't satisfied with their ... 10. Clear away the ... of dinner, would you?

e) drive, journey, ride, technique, technology, travel, trip, true, the truth, voluntary labour/work, volunteer work, voyage, way:

1. You must always tell ... 2. ... was needed to clear the heaps of snow from the streets. 3. That actress is incredibly beautiful. - ... , but can she act? 4. Is it ... that most of us will be put out of work by the new ... ? 5. Can you show me the ... to the station, please? 6. He's developed a new ... for blowing glass. 7. I don't like long train ... , but I quite enjoy long sea ... 8. She doesn't go out to work, so she has lots of time to devote to ... for various charities. 9. He came home after years of foreign ... 10. What're you doing tomorrow? - I'm going to make a day ... to the country, and I think John's planning to go for a ... in his new car.

4 Přeložte:

a) 1. Jeden můj spolužák dostal k vánocům kolo, mami! 2. Byl tam jeden můj kolega z ročníku a jedna kolegyně mé sestry z kanceláře. 3. Tohle je Jana; bydlím s ní na koleji. 4. Ví, že jí sluší modrá barva; proto obvykle nosí šaty modré barvy. 5. Dovolte, abych vám představil svého kolegu, doktora Millse. 6. Byli jsme s Danem nerozlučná dvojice. 7. V případě požáru rozbijte sklo a použijte hasicí přístroj. 8. Pojd'me si zaplavat na přehradu. 9. Nemůžeš jít na večírek v těchto šatech, Tome. 10. Chtěl bych ti představit jednoho svého známého. Je to můj známý z vojny. 11. Na slovenských řekách je mnoho přehrad, ale Šírava je největší přehradní jezero v ČSSR. 12. Byl jsem v létě na žnové brigádě. - Naše škola jela na chmelovou brigádu. - A já jsem byl na brigádě na státním statku v naší vesnici. 13. Myslím, že to není jenom jeho chyba, že dělá v překladech tolik chyb. 14. Autora té písně neznám, ale vím, kdo je autorem toho článku. 15. Je to nadějný mladík, že?

b) 1. Bude nám stačit půl bochníku chleba? 2. K mým koníčkům patří návštěvy divadla a tanec. 3. Anglie

zvítězila nad Francií v polovině 18. století. 4. V polovině zápasu bylo skóre 6:1. 5. Jeho přednáška o vývoji druhů měla vysokou úroveň. 6. Tys právě ten člověk, kterého potřebuji, Jano! 7. Tady v okolí je spousta rodinných domků - jsou to samostatné domky a dvojdomky; nejsou tu však žádné řadové domy. 8. V té rodině něco není v pořádku. 9. Miluje přírodu: rád v přírodě tráví dovolenou a věří, že přírodu je třeba chránit. 10. Není v pořádku, měl by jít k doktorovi. 11. Kolik zavazadel jsi měla s sebou? - Dvě, jako obvykle. 12. Kolik nových strojů nám poslali? - Pět kusů. 13. Zajímáš se o historické památky? - Ano; už jsem viděl Mendlův pomník, několik zajímavých architektonických památek a nějaké památky z Velké Moravy v muzeu. 14. Návštěvníci veletrhu mají k dispozici řadu restaurací a bufetů. 15. Návštěvníci divadel a koncertů si mohou zakoupit lístky v předprodeji.

c) 1. Sporty vždycky měly v mém životě důležité místo. Hraješ nějaké sportovní hry i ty? 2. Máš něco na programu na dnešní večer? 3. Místní kino má na programu zajímavý film. 4. Zítřka mám nabitý program. 5. Najdi, prosím tě, program televize. 6. Bydli v městské čtvrti, které se říká Fifejdy. 7. Těšíš se do penze? - Ano; doufám, že si přečtu všechny knihy, na které jsem nikdy neměl čas, až budu v penzi. 8. Kolik univerzit je na území Čech a Moravy? 9. Takový druh mixérů se u nás neprodává. 10. Jezdíš často na služební cesty? 11. Na celém území státu je nedostatek vody. 12. Marie nemá dobrý vztah ke své tchyni. 13. Mluvil o tom celou cestu do práce. 14. Římské legie nikdy nedobýly území dnešního Skotska. 15. Jak se ti líbilo na cestách a kde jsi všude byl? - Udělal jsem si se známými cestu lodí po Středomoří a cestou do Itálie jsme se zastavili v Rakousku, abychom si prohlédli přírodu na úpatí Alp.

II. Přídavná jména

1 Vyberte správný výraz:

a) 1. This book is something completely (else, different) - and it's written much better than (usual, usually). 2. I live near the place where I work, which is very (comfortable, convenient). 3. I like this armchair: it's really (comfortable, convenient). 4. It's very (comfortable, convenient) to have the larder next to the kitchen. 5. Poor Jack comes from a (drunk, drunken) home: both his parents were (drunks, drunkards, alcoholics). 6. She says she hates (drunk, drunken, alcoholic) parties - but I saw her at one yesterday, and she seemed a little (drunk, drunken) herself.

b) 1. (economic, economical) theory 2. (electric, electrical) appliances 3. (economic, economical) wife 4. (electric, electrical) current 5. (classic, classical) example of something 6. (historic, historical) events 7. (classic, classical) education 8. (electric, electrical) clock 9. (historic, historical) building 10. (economic, economical) car 11. (classic, classical) music 12. (electric, electrical) industry

c) 1. Edmund Halley was a (known, well-known) astronomer. 2. She's (known, well-known) as an interpreter of Brecht. 3. It was such a (happy, lucky) moment when I saw my daughter being married. 4. We were (happy, lucky) to escape injury in that accident. 5. Judy's (much, much more) prettier and (much, much more) intelligent than her sister. 6. Are there any forests (near, near of) your town? 7. Where did you put the letter? - In a (near, nearby) letterbox. 8. Don't go (near, near to) the edge! Just as far as the tree (nearest, nearest to) it. 9. They hope to find a cure for leukemia in the (near, nearby) future. 10. Taking a taxi is our only (practical, real) chance of getting there on time. 11. A technique is a method for doing some (distinctive, specific) thing. 12. He uses some highly (personal, specific) idioms. 13. They caught sight of the (distinctive, specific) stripes of a zebra behind the tree.

2 Doplňte:

a) výrazy označující světové strany s příponou *-ern* nebo bez ní:

1. Finland lies in . . . Europe. 2. Did you enjoy your holiday in . . . Germany? 3. . . . Virginia is one of the US states. 4. . . . England is not as attractive as . . . England. 5. Ostrava is the administrative centre of the . . . Moravian Region.

b) přídavné jméno *mutual*, kde je to nutné:

1. The . . . exchange of ideas was fruitful for both sides. 2. The Council for . . . Economic Assistance is an organization of socialist countries. 3. Brno University and the University of Leeds have carried out . . . exchanges of students for years. 4. The two countries agreed on . . . cooperation in the field of astrophysics.

c) přídavné jméno *scientific*, kde je to nutné:

1. He had a good . . . education, specializing in biology and chemistry. 2. The thermometer and the microscope are . . . instruments. 3. Are you taking part in that . . . conference on the use of lasers in surgery? 4. It is no longer possible to embrace all . . . knowledge nowadays: you can only be an expert in your own . . . field. 5. He's involved in a . . . research project into the causes of AIDS.

d) *actual, common, current, favourite, ordinary, popular, pressing, topical, usual*:

1. What do you like about Patty? She seems quite . . . to me. 2. Shall we meet at the . . . time? 3. The question of improvements in teaching methods has become very . . . 4. Do you like his last play? - No, it's very . . . , nothing special. 5. It was an interesting discussion about some . . . problems. 6. Football is very . . . in this country, but my . . . game is tennis. 7. English is the . . . language of the British, Americans and Australians. 8. That's only theory: things are different in . . . practice. 9. My brother's very . . . with girls. 10. Apple trees are very . . . in many parts of the world.

e) *actual, mental, real, right, psychic(al), self-confident, self-conscious, true*:

1. . . . patients are treated in . . . hospitals. 2. Why don't you call things by their . . . names? 3. . . . research deals with such phenomena as reading other people's thoughts. 4. I'd like to know what the . . . state of things is. 5. I wonder what the . . . reason for her absence is? 6. It's an . . . fact - I haven't invented it. 7. This is the . . . moment to tell him. 8. He's always sure he's . . . , sure he'll succeed - a very . . . chap. 9. I don't like speaking in public - I'm rather . . .

f) určitý člen, kde je to nutné:

1. Could you come and see me . . . next week? 2. If I miss . . . next train, I'll have to spend the night here. 3. I finished my studies in 1966: . . . next year I started teaching at the language school. 4. Where shall we go . . . next year? To Bulgaria again? 5. I won't be in town for . . . next month.

3 Zdůrazněte výrazy tištěné kurzívou pomocí správného ekvivalentu českého „takový“:

1. Do you like *music*? 2. It's a *nuisance*. 3. I'd never buy a *car*. 4. It's a *beautiful* day today. 5. She's a *conceited* girl, and thinks everybody adores her. 6. He has *strange* ideas. 7. You can't use *words*!

4 Přeložte:

1. Bydlí v takovém malinkém domečku. 2. Na cestě domů potkala několik opilých námořníků vracejících se na loď. 3. Tohle auto je něco jiného, něco docela jiného! 4. Tvůj syn je prý velice nadaný na jazyky. - Ano, ale je líný se učit. 5. Tom je nadaný fyzik, ale nemá bohužel velké nadání pro organizaci práce. 6. Posledních pár let pracuje v mém oddělení. 7. Manžel si o sobě myslí, že dovede zručně zacházet se všemi nástroji, ale ve skutečnosti není moc šikovný; doufám, že syn bude šikovnější na domácí práce. 8. Je to autobiografie - obsahuje autorův životní příběh. 9. Nepotřebuji tvoje rady - s mými životními zkušenostmi si s tím problémem poradím sám. 10. Jestli tu knihu dočtu do konce, tak to bude můj celoživotní úspěch. 11. Není to skvělé bydlet ve vlastním bytě? 12. Tohle je beznadějná situace. - Takže je prakticky konec, že? 13. Je to významný československý vědec-lingvista. 14. Tom je ten pravý člověk pro tu funkci. 15. Právě s tebou jsem chtěla mluvit, Anno. 16. Einstein byl jedním z nejvýznamnějších vědců 20. století. 17. Ta restaurace je přímo v centru města. 18. Tohle je právě ten dopis, který jsem celý minulý týden hledal!

III. Příslovce

1 Vyberte správné doplnění vět:

1. Would you rather (a/ have; b/ to have; c/ we had) lunch now or (a/ wait; b/ to wait; c/ waited) for the others? 2. I'd call her eyes (a/ rather greenish; b/ greenish rather) than blue. 3. She (a/ keeps asking; b/ still asks) me to sell that picture to her. 4. (a/ How many are you; b/ How many of you are there) in one office? 5. (a/ In Prague are; b/ In Prague there are) plenty of cinemas and theatres.

2 Vyberte správný výraz:

1. She jumped when he (at once, suddenly) called out her name. 2. He explained the problem, and (at once, all at once) everything seemed clear. 3. Dan can speak Russian and Polish; (besides, in addition),

he's able to make himself understood in Hungarian. 4. Her house stands (alone, lonely) on a hill, (a long way, far) from the town, - Isn't she rather (alone, lonely) there? 5. I'm too busy to go out tonight; and (besides, in addition), I'm not fond of musicals. 6. Susan says she isn't very pretty, but I think she's (enough, rather, quite) attractive. 7. You'll have to work (hard, hardly) if you want to keep your job. And come to work (earlier, sooner): you're (hard, hardly) ever here by eight. 8. He (once, sometimes) knew her, but they're (no longer, no more) friends. 9. Tell me (briefly, shortly) what happened. 10. Mr Biggs will be back (in short, shortly) - you can wait for him here. 11. They were shouting, singing, clapping their hands - (in short, shortly), behaving like a lot of fools. 12. The postman came (earlier, sooner) than (usual, usually), and I was still in bed.

3 Doplňte do vět tyto výrazy:

a) *aloud, away, especially, gone, hard, hardly, loudly, particularly, in particular:*

1. Is there any brandy in the bottle? - No, it's all . . . 2. Don't laugh so . . . 3. I'm sorry I was . . . when you phoned yesterday. 4. I . . . noticed the colour of her hair. 5. Read Mike's letter . . . so that we can all hear it. 6. Someone knocked . . . at the door. 7. Even though he tries . . . I don't think he'll succeed. - It's . . . to say, isn't it? 8. John? He's . . . the person to ask. 9. Students . . . will welcome the new reference book of English usage.

b) správné anglické ekvivalenty českého „vůbec“:

1. Do you know anything . . . about that accident? 2. What . . . can he mean? 3. I'm interested in painting and in the arts . . . 4. Last night I hardly slept . . . 5. It's . . . the most thrilling crime story I've ever read. 6. What . . . use can that machine have? 7. I don't know anything . . . *about physics.*

c) *a long way, distant, far, away, kde je to možné:*

1. My house is a ten-minute walk . . . from here. 2. How . . . is it to the National Theatre? - It's . . . from here: too . . . to walk. 3. Those two girls are . . . relatives. 4. She was . . . from pleased when she saw him. 5. The railway station? It's about a kilometre . . . 6. It's so . . . that we'll have to take a taxi to get there. 7. We live . . . from the centre of the town: it's about 10 km . . . from here to our house.

d) *first, firstly, at first, first of all:*

1 . . . everybody was against my proposal, but later they came to support it. 2 . . . I'd like to thank you for your kind help. 3. He thought . . . it was nothing serious, but suddenly the machine stopped working. 4 . . . , you'll have to tell Father; second, you'll have to return the money. 5 . . . I prepared a cup of tea and then I sat down and rested.

e) *so na začátek druhé věty, kde je to možné:*

1. When she told me about it, . . . I got angry. 2. I was tired and worried at the time, . . . I got angry very easily. 3. She asked me to arrange it, . . . I did. 4. If it's really necessary, . . . I'll do it. 5. He neglected his studies, . . . he failed all his exams. 6. Everybody was busy, . . . I had to go there myself. 7. If you like it so much, . . . you can keep it. 8. If you insist, . . . I'll go there.

f) *early, once, one day, so, so much, someday, sometimes, sometime, soon, such, such a:*

1. We should meet and have a good chat . . . 2 . . . he used to come on Saturdays, . . . on Sundays. 3. Millie's . . . sweet little baby! And she's . . . good! 4. The palace was built . . . around 1700. 5. Do you know Peter? - Yes, I met him . . . in Prague. 6. It seems to me . . . that he's mad. 7. When will you take your holiday? - . . . in September. 8. The train was a few minutes . . . , wasn't it? 9. He loved her . . . that he lost interest in everything else. 10. I . . . realized what he was like. 11. I'm afraid I'll have to be going. . . - Really? Why are you leaving so . . . ?

4 Přeložte:

a) 1. Mluvte prosím nahlas, špatně slyším. 2. Konečně mí pověz, co se stalo! 3. Najednou si uvědomil všechny důsledky toho, co udělal. 4. Je to hluchý člověk: hlasitě mluví a hlasitě se směje a někdy dokonce nahlas myslí. 5. Univerzita má tři budovy; kromě toho má ještě knihovnu a tělocvičnu. 6. Pochybuji, že

ten dům dostaví do konce měsíce. 7. Nemůžeš mě nutit! Neudělám to! Zkrátka - ne! 8. Měli bychom si o tom podiskutovat: je to dost zajímavý problém. 9. Tato práce je vhodná obzvláště pro studenty. 10. Je nás na tu práci příliš málo.

b) 1. Jen ty mi můžeš pomoci! 2. Raději si beru dovolenou v zimě než v létě. 3. Stihla jsem napsat jenom dva dopisy. 4. Ty lyže budou spíš ve sklepě než na půdě. 5. Jenom jsem se na to chtěl podívat! 6. Jenom já jsem se na to chtěl podívat. 7. Tom má sice dobré výsledky ve fyzice a matematice, ale spíše ho přitahuje hudba. 8. Radil bys mu, aby to místo vzal? - No, spíše bych mu řekl, aby si hledal něco jiného. 9. Jestli jsi tak chytrý a víš, jak to udělat, tak to udělej sám. 10. Stále ještě pracuješ? - Ano, protože mě lidé stále vyrušují.

IV. Zájmena

1 Vyberte správné výrazy:

1. (All, everybody) (are, is) here: we can start. 2. (All, everything) you've said is true, but... 3. You needn't hurry – there (are, is) lots of time. 4. There (was, were) a lot of problems to discuss. 5. (Somebody, one person) may like to read poems, (another, somebody) may prefer adventure stories. 6. I hear you've bought a new house. (How, what) does it look like? 7. Not (all, everybody) of them are willing to help. 8. Call (one, someone) of them in. 9. (Nobody, none) of the students failed the exam. 10. (Any, anybody) of them should be able to do it. 11. I don't know what I'd do in (another person's, the other's) place, but I know what I'll do now.

2 Doplňte:

a) *a few, a little, only a few/little, not many, not much, several:*

1... cities are as beautiful as Prague. 2. You can have another cup of tea if you want - there's still... left in the pot. 3. I know what to expect from him - I've dealt with him... times before. 4. We won't starve: there're... eggs in the fridge, and... milk. 5. There's... time left. 6. He made... trips to London last year, but only... of them were successful.

b) *a great deal of, a large number of, a lot/lots of, plenty of, many, much, very:*

1. There was... food at the party -... more than the... guests could eat. 2. I don't like to take... things with me when I travel, but my wife always takes... - so... that I have to put some of them in my suitcase. 3. She says she was... disappointed by the performance. 4... more visitors came than we'd expected. 5. His boy has been giving him... trouble. - That's because he gives him too... money.

c) příslušné osobní nebo přivlastňovací zájmeno:

1. Throughout... history, France has been a centre of culture. 2. My husband's crazy about his new car: he's forever talking about... 3. Tim's bought a yacht, and he says... is lovely. 4. What a pretty cat. What's... name? - Well, I wanted to call... Minnie, but in the end we decided on Princess. 5. Don't be afraid of Rover;... won't bite *you*.

d) *it, that, this:*

1. Mother gave me a little dog for my birthday... was the most beautiful present I ever got. 2. He didn't return the book in time... made me angry. 3. My wife wants to invite all the kids -... means John, Susan, Jane and Tim – to the party. - Oh, ... will make them happy. 4. I've fallen ill, and because of... I can't join them for the trip.

3 Přeložte:

1. Všichni jsme tam nešli, ačkoli nás všechny pozvali. 2. Řekl jsi to všem ženám, které pracují ve vašem oddělení? 3. Skoro žádní studenti v naší skupině nekouří. 4. Jaký je ten film, co dávají v Odeonu? 5. Letos se festivalu zúčastnilo mnoho zahraničních souborů; byly to např. soubory z Itálie, Francie a Portugalska. 6. Mám mnoho koníčků. Je to např. pěší turistika a sporty. 7. Co potřebuješ, to je důkladný od-počinek. 8. Jenom několik lidí tomu problému rozumí.

V. Slovesa

1 Doplňte *to*, kde je třeba:

1. Shall we let her . . . buy it? 2. Allow me . . . introduce myself. 3. She made her husband . . . give her all the money he earned. 4. We were made . . . learn the poem by heart. 5. I'll force him . . . continue his studies! 6. Nobody made you . . . buy it.

2 Vyberte správný výraz:

a) 1. She (comes, goes) every week to give me a hand with the washing. It takes a long time to (come, get) here, so I really (appreciate, respect) her help. 2. I (consulted, discussed) your offer with my husband and he advised (me to, to) accept it. 3. (Consult, discuss) an encyclopedia – you're sure to find it there. 4. (Give, put) the coat in the wardrobe. 5. Why do you (give, put) so much salt in everything? 6. The performance (had, was) a great success. 7. My garden (has, is) 80 metres by 60 metres. 8. You (are, have) right. 9. Mark started to (learn, study) at university last year and he seems to be (doing, learning) well there. 10. I'm going to (pass, sit) that exam, but I'll have to (learn, study, work) very hard indeed. 11. Their research project (deals with, solves) methodological problems. 12. I've (dealt with, solved) the puzzle!

b) 1. You look (charming, charmingly) in that hat. 2. Isn't she lucky! She's married (to, with) such a handsome man. - Oh? When did she (become, get) married? 3. When will he (pass, sit, take) that exam? 4. Can I (buy, pay) you a drink, Bob? 5. Who's going to (act, play) the role of Claudius? 6. They're going to (play, put on) a comedy by Shaw. 7. Do you think he'll be willing to (act, play) in my new comedy? 8. I'd prefer (discussing, to discuss) the problem at once. 9. (As, as far as) I can remember, Fred returned the book on Friday. 10. Royalties (account for, represent) a large share of his income. 11. His latest novel (is, represents) the climax of his creative work.

3 Vyberte správné doplnění vět:

a) 1. His mother advised (a/that he should; b/ him to; c/ him that he should) hand in his notice. 2. I advise (a/ waiting a day or two; b/ to wait). 3. Do you enjoy (a/ dancing; b/ to dance) with him? 4. a/ I very like it. b/ I like it very much. 5. (a/ I'd better; b/ I'd rather) listen to some music than watch that silly TV show. 6. (a/ I'd better; b/ I'd rather) read that article: the teacher might ask us about it tomorrow. 7. How long (a/ are you; b/ have you been) here? 8. How long (a/ is your aunt; b/ is your aunt going to be) in Prague? 9. Did she (a/ marry; b/ get married) Jack in the end? - She did, but she (a/ was soon divorced from; b/ soon divorced with) him. 10. Do they really want to (a/ divorce; b/ get a divorce; c/ get divorced)?

b) 1. I promise (a/ you to return the car; b/ to return your car) in good condition. 2. You promised me (a/ to tell; b/ that you'd tell) her. 3. He promised (a/ to repair; b/ that he'd repair) the TV set as soon as possible. 4. Jane (a/ said; b/ told me), "What a fine day!" 5. The chairman suggested (a/ discussing; b/ to discuss) the problem immediately. 6. Her boss suggested (a/ her to; b/ that she) start to prepare for her PhD. 7. Is everything ready? - I think (a/ that yes; b/ so). 8. Do you think the Todds will come? - I (a/ think not; b/ don't think so).

4 Doplňte do vět tato slovesa ve správném tvaru:

a) *admire, appreciate, award, become, come, respect, reward:*

1. I greatly . . . everything you've done for me. 2. I . . . his sense of humour. 3. You can't . . . the work of that composer if you don't understand modern music. 4. We should . . . him for working so hard. 5. Who was . . . the Nobel Peace Prize this year? 6. He . . . rich and famous. 7. The new teacher soon . . . to be popular with his students.

b) *can, could, might, may:*

1. Somebody's coming: it . . . be your brother. 2. That . . . and . . . not be true. 3. Winter . . . be very severe in this region. 4. I wonder where the boys are? - They . . . be out playing tennis. 5. Our teacher . . . get very angry when we don't do our homework. 6. Oh, don't worry - something like that . . . happen to anybody.

c) *come, get, go, mean, think:*

1. Wait a minute - I'm . . . as soon as I tie my shoelace. 2. You leave at eleven. When will you . . . to London? 3. I should be . . . now, or I won't . . . back home before midnight. 4. I . . . he was right. 5. I'm not sure what you . . . by that. 6. Do you . . . he'll manage to . . . there in time?

d) *cry, cry out, shout:*

1. I . . . with pain when I burnt my finger. 2. There's no need to . . .: I'm not deaf. 3. Don't start . . . at me. 4. The woman . . . for help. 5. Stop . . . and tell me what happened. 6. "Mother!" she . . . , but could say no more.

e) *expect, wait (for), let, leave:*

1. We're . . . him at any moment. 2. I had to . . . at the doctor's for an hour. 3. Ann's going on maternity . . .: she's . . . a baby. 4. I'll . . . you at 7. 5. I'm . . . you to finish your talk. 6. The door was . . . open. 7. Why don't you . . . me alone? 8. You shouldn't . . . your children play in the street.

f) *must, can, can't, have to:*

1. . . . you really go there? - I'm afraid I . . .: I promised to come and help them with the packing. 2. She . . . know all about it - but who . . . have told her? 3. I . . . stop smoking and drinking so much. 4. All children . . . start going to school at the age of six. 5. You . . . have been shocked when you saw him. 6. Tell me it's not true - it . . . be true! He . . . have been killed, he . . . be alive!

g) *put, remember, remind, take:*

1. . . . your chair and . . . it near the fire. 2. What does this picture . . . you of? 3. He . . . off his shoes and . . . on his slippers. 4. Did you see his cottage? It . . . me of a small chateau! 5. Please . . . to switch off the light when you leave.

h) *say, stand, stay, tell:*

1. Why are you . . .? Do sit down. 2. Does the name . . . anything to you? 3. I was . . . to wait here. 4. Where's that blue vase? It used to . . . in the corner. 5. Are you . . . at a hotel or with friends?

5 Spojte podstatná jména se slovesy do a make:

1. a noise 2. one's best 3. one's/the shopping 4. a mistake 5. exercises 6. trouble 7. progress 8. homework 9. up one's mind 10. one's hair 11. money 12. tea 13. one's bed 14. sb a favour 15. a summary

6 Přeložte:

a) 1. Radím, aby se to zkusilo ještě jednou. - A já vám radím, abyste toho nechali. 2. Já k té straně nepatřím. 3. Tato kniha patří k mým oblíbeným. 4. Na schůzi se vysoce hodnotil tvůj organizační talent. 5. Ten nový film byl vysoce hodnocen doma i v zahraničí. 6. Mohu říci, že už tomu rozumím. 7. Co způsobilo, že se choval tak pošetile? 8. Únava působí to, že se lidé nedokáží soustředit na práci. 9. Jeho nezdvořilé chování způsobilo, že se mu lidé vyhýbali. 10. Když se probudil, cítil se jako znovuzrozený. 11. Cos ještě měla udělat?

b) 1. Dnes máme 12. ledna. - Ano, otec má narozeniny. 2. Jak dlouho už jsou tu ty knihy? Měl bys je dát do knihovny. 3. Velmi se mi líbil ten kostým, který měla včera Eva na sobě. 4. On vždycky vypadá, jako by byl nasydlý. 5. Zaplatil už číšníkovi? - Ne; ještě jsme se nerozhodli, kdo ten oběd zaplatí. 6. Hraje nejen na klavír, ale i na housle. 7. Včerejší představení bylo dost slabé: herci nehráli dobře. 8. Ten mrak mně připomíná letícího draka. 9. Díval ses už na televizní program? V 8 hodin je zajímavý program o Anglii. 10. Těžký průmysl představuje základ národního hospodářství. 11. Jak se ti ho podařilo přesvědčit? 12. Podařilo se jim získat tu půjčku? 13. Jakými sporty se zabýváš? 14. Navrhl nám, abychom s ním spolupracovali na jeho výzkumném úkolu. 15. Tehdy jsem navrhl, aby se schůze odložila na příští týden. 16. Kdo zastupuje vaši katedru na tom kongresu?

VI. Předložky

1 Vyberte správný výraz:

1. He inherited the house (after, from) his father. 2. (As, like) me, you have opinions similar (as, to) John's. 3. It's an exam (as, like) the old GCE A level. 4. What can you see (in, on) the picture? 5. (For, from) some reason, he didn't want to meet me. 6. (According to, in) my opinion, these are the best pills (against, for) a cough like that. 7. What do you see (at, in) her, I wonder? 8. It's too far to go there (by, on) foot: wait for me (at, on) the bus stop. 9. There was an excellent film (in, on) TV last night - a film version of a novel (from, by) Graham Greene. 10. Paul's the youngest (from, of) them, isn't he? 11. The temperature dropped to 25 degrees (below, under) zero last night.

2 Doplňte:

a) *at, in*, kde je to nutné či možné:

1. . . . the moment she heard the news she fainted. 2. They'll be here . . . any moment. 3. I'll give it back to you . . . the end of the week. 4. . . . the end, she decided to accept the offer. 5. . . . the end of her stay there she was completely bored.

b) *as, like*:

1. I still speak . . . a foreigner, I'm afraid. 2. Speaking . . . your teacher, I should warn you not to miss so many classes. 3. Tom is good at mathematics, . . . his elder brother used to be. 4. You shouldn't use your knife . . . a tin-opener. 5. This novel, . . . all his books, is a crime story. 6. The tale is a comic one, . . . are all his stories. 7. Do it . . . this.

c) *by, until*:

1. I usually work . . . 4 in the afternoon. As a rule I'm back home . . . half past four. 2. Do you think you'll be able to repair the camera . . . next Tuesday? 3. I'll be working on this project . . . the end of the summer. I hope to have it finished . . . the beginning of September. 4. Can I keep the book . . . Monday? - Of course: I won't need it . . . Tuesday noon. 5. Everything has to be tidied up . . . the time they come back.

d) *besides, except, except for*:

1. I answered all the questions . . . the last one. 2. Sam and Ed have promised to come, but who'll come . . . them? 3. The street was empty . . . a few pedestrians. 4. There were some books lying on the table; . . . the books, there were also some little boxes there. 5. All of us passed the exam . . . Charles. 6. He told us everything about the concert . . . where it would be.

e) *of*, kde je to nutné:

1. About 10 percent . . . the workers were unqualified. 2. The alloy consists . . . 30 per cent . . . copper and 70 per cent . . . zinc. 3. I'm going to buy some . . . those apples. 4. Have you visited the castle . . . Karlštejn? And the capital . . . Prague? 5. My English pen friend lives in the city . . . Exeter. 6. Have you heard from any . . . your cousins? 7. There are some . . . people standing over there; let's go and ask one . . . them. 8. I've been working on it the whole . . . May. 9. I've seen the whole . . . Europe.

f) *about, for, of, with*, kde je to nutné:

1. Have you paid . . . the electricity bill? 2. Who took care . . . the children while she was in hospital? 3. He doesn't care . . . that sort of music. 4. I have to pay . . . the plumber . . . the work he's done. 5. Do I pay . . . the goods here? 6. You should care . . . what other people think, you know. 7. Be careful . . . that knife! 8. Would you care . . . a drop of brandy?

g) *at, in, for, of, on, to*, kde je to možné:

1. arrive . . . the station 2. arrive . . . London 3. be critical . . . one's husband 4. be good . . . tennis 5. an increase . . . taxes 6. an increase . . . 10 per cent 7. . . . condition (that) 8. be keen . . . playing golf 9. his love . . . his wife, . . . his country, and . . . his profession 10. be open . . . the public . . . eight hours a day 11. views opposite . . . mine 12. participate . . . the discussion 13. a rise . . . wages 14. the sudden rise . . .

a movie star 15. . . first sight 16. spend a lot of time . . . housework 17. be tolerant . . . other people 18. consist . . . several parts 19. features characteristic . . . a painter's technique 20. a visit . . . Italy

h) for, in, into, from, of, on, to:

1. go in the direction . . . the park 2. the right direction . . . Wenceslas Square 3. divide the cake . . . six equal parts 4. divide the cake . . . two 5. end . . . a fiasco 6. exam . . . geography 7. exam . . . the US economy 8. leave . . . Paris 9. look . . . a reference book 10. look . . . a mirror 11. his opinion . . . that film 12. reasons . . . her failure 13. participants . . . the competition 14. prefer vegetables . . . meat 15. sense . . . humour 16. the first sight . . . land 17. spend money . . . food 18. a possible solution . . . the puzzle 19. think . . . sb's work 20. typical . . . her to do that 21. die . . . tuberculosis 22. die . . . injuries

3 Spojte tyto věty v souvětí:

Vzor: I went to Prague. I went to a conference.

I went to a conference in Prague.

1. They went to the gallery. They went to a Mánes exhibition. 2. He came to London airport. He came to meet them last week. 3. They went to the Grand Hotel. They went to a ball. 4. Did you go to southern Moravia? Did you go to any wine cellars?

4 Přeložte:

1. Doufám, že Bill už má po zkoušce. 2. Jedí tam podobná jídla jako u nás. 3. Když jsem si na to po týdnech vzpomněl, už bylo pozdě něco s tím dělat. 4. Když jsem tam přišel, byli už po večeři. 5. Co na něm obdivuješ? 6. O čem ten článek pojednává? 7. Mohu s tím počítat, že přijde? 8. Pro co ses rozhodla? 9. S čím obchodují? 10. Rozděl to jablko napůl. 11. Podívej se na sebe do zrcadla. 12. Gravesovi se přestěhovali do Exeteru; nastěhuji se do jejich bývalého bytu. - Kdy se nastěhuješ? 13. Náš dům je naproti kostelu. 14. Učitel by neměl na žáky křičet. 15. Vyzkoušej si ty boty.

VII. Spojky

1 Doplňte do vět tyto spojky:

a) if, in case, whether:

1. You'll soon collapse . . . you work so late every night. 2. He asked . . . you'd manage to finish it by Friday. 3. I repeated the instructions once more . . . they hadn't understood me. 4. They discussed . . . to accept his offer or not. 5. Take some money with you . . . you have to pay for the dinner. 6. I'll do my best. . . . I succeed or fail is another question.

b) as, as if/though, though, when, if:

1. I dropped the glass . . . I was standing up. 2. I'd have helped them even . . . they hadn't asked me to. 3. Even . . . he didn't know anybody at the party, he was enjoying himself. 4. I told him about it. . . I met him last night. 5. She was lovely . . . she was fifteen. 6. It looks . . . we'll miss our train. - You'll certainly miss it . . . you don't hurry up. 7. . . . you finish the test, you can go home.

2 Přeložte:

1. O dovolené jsme se chodili koupat, hráli volejbal nebo pracovali v lese. 2. Když zapomenete doma pas, nepustí vás přes hranice. 3. Dejte nám laskavě vědět, zda se zúčastníte konference. 4. Vypadáš, jako bys tři noci nespal. 5. Prodávali různé ovoce, jako jablka, pomeranče, banány.

VIII. Vazby

1 Vyberte správný výraz:

1. I'm looking forward to seeing Uncle John and Aunt Mary, but as (for, regards, to) Cousin Jim, I'd rather he stayed at home. 2. You're better prepared than (usual, usually). 3. I (must, should) say first that there may be some trouble with the transport. 4. What (per cent, percentage) of English people speak Czech, I wonder? 5. The package tour seems very attractive; on the other (hand, side), it's rather expensive. 6. I have a lot of (sympathy, understanding) for his views, but I don't share them. 7. (Thank, thanks) God you're finally here! 8. He (used, was used) to come and see us every weekend. 9. I (used to, would) have two dogs when I lived in a house. 10. When I studied at university, I (used to, would) go to the reading room very often. I (used to, would) sit near the fountain that (used to, would) stand in the

middle of the room and . . . 11. When I was in Britain, I couldn't (be, get) used to (sleep, sleeping) under blankets instead of duvets.

2 Vyberte správné doplnění vět:

1. The suitcase is too heavy for you (a/ to carry; b/ to carry it). 2. I'm sure he didn't refuse out of laziness (a/ or anything; b/ or so). 3. (a/ According to me; b/ In my opinion), you should quit. 4. (a/ Since when; b/ How long) has he been waiting? 5. (a/ According to her opinion; b/ According to her), (a/ they're all lying; b/ they all are lying). 6. There's no use (a/ to worry; b/ worrying) about things you can't do anything about. 7. I must find a way (a/ how to convince; b/ to convince; c/ of convincing) him. 8. He says he doesn't like (a/ his wife's way of preparing beef; b/ the way how his wife prepares beef; c/ the way that his wife prepares beef). 9. Phone him (a/ whether; b/ and ask whether) he knows about it. 10. (a/ Why not give; b/ Why not to give; c/ Why don't you give) your wife some perfume? 11. (a/ What about to have; b/ How about having; c/ What about) a nice cup of tea? 12. Is the car worth (a/ to repair? b/ repairing; c/ repairing it)?

3 Doplněte do vět *a bit, a bit of, no/any longer, no/any more, rather*:

1. He's . . . a fool; I don't like him . . . 2. That's a . . . complicated problem. 3. I don't wear that dress . . . 4. I've got . . . questions. 5. I can't wait . . . 6. He's . . . able to read it than I am. 7. His novels don't appeal to readers . . .

4 Přeložte:

a) 1. Podle mého názoru nemáš pravdu. 2. Zase není hotový oběd - jako obvykle! 3. Jeho sestra je hezká, nebo lépe řečeno zajímavá. 4. Je zvláštní: ani trochu se nepodobá jiným. 5. Je příliš starý, než aby se za něho provdala. 6. Smířili se a zkusili spolu zase žít, ale nebylo to k ničemu; nakonec se rozvedli. 7. Není to k ničemu pořád se jenom

hádat. 8. Ten nůž je k ničemu. 9. Nebylo to bez příčiny, že dostal největší prémie. 10. Zatelefonovala mi, jestli přijdu. 11. Proč to odkládat? Proč to neprodiskutovat hned? 12. Stojí to město za návštěvu?

b) 1. Dává přednost příběhům se šťastným koncem. 2. Proč sis vybrala právě tenhle klobouk? 3. Právě v létě se tu nejlépe bydlí. 4. Byl byste tak hodný a pomohl mi s tím kufrem? 5. Právě on to má nejméně zapotřebí. 6. Nezajímají ho sporty ani tance. 7. Neposlal telegram ani nenapsal. 8. Ještě jsem ten film neviděl. - Já také ne. 9. Natáhl budík na šestou, aby nezaspal. 10. Koupil jsem tu chatu od jednoho známého. 11. Člověk nikdy neví, kdy to může potřebovat. 12. Neudělala to z hlouposti nebo tak, ale z nepozornosti.

c) 1. Nevím, jak se mám rozhodnout: na jedné straně by se mi ta práce líbila, ale na druhé straně bych dostával méně peněz než teď. 2. Obraz takzvaného ducha byl ve skutečnosti jenom trikový snímek. 3. Prodává ovoce na takzvaném Zelném rynku. 4. Město začalo růst na přelomu 18. a 19. století. 5. Pro takové lidi nemám žádné pochopení. 6. Je výborný učitel: má porozumění pro nesnáze svých žáků. 7. Na rozdíl od Sněmovny lordů zasedají v Dolní sněmovně volení zástupci lidu. 8. Nemá smysl něco mu vysvětlovat. 9. Jezdával jsi hodně autostopem? 10. Existuje mnoho způsobů, jak si zlepšit znalosti angličtiny. 11. Což abychom se vrátili?

IX.

1 Vyberte správný výraz:

a) 1. Can you come at four (hours, o'clock) (in the afternoon, p.m.)? 2. It was in (the Shakespeare, Shakespeare's) Theatre in Stratford that I saw *Hamlet* for the first time. 3. Fred says he's invited a friend of (him, his) for dinner. 4. I've got (an, some) important information for you. 5. (What're, what's) the news? 6. His proposal sounds (sensible, sensibly), doesn't it? 7. The meat smells (terrible, terribly) - throw it away! 8. I don't feel (good, well) this morning - in fact I feel (horrible, horribly). I shouldn't have drunk that wine last night - but it tasted so (delicious, deliciously).

b) 1. He took me by (my, the) arm. 2. What I admire is (his, the) way he's able to explain things. 3. Ten pounds (don't, doesn't) buy as much as (it, they) used to. 4. All raised their (hand, hands) to show they agreed. 5. An important condition for getting a good job (is, are) good recommendations. 6. His father died (at, in) the age of ninety-one. 7. (Pick, pick up) that cigarette packet. 8. The strawberries should be (picked, picked up) as soon as possible. 9. There's nothing (that, what) I can refuse you.

2 Vyberte správné doplnění vět:

a) 1. (a/ It's two to; b/ It's two minutes to; c/ It's almost; d/ It will be) five. 2. That's (a/ the handbag of the lady who was sitting next to me; b/ the lady who was sitting next to me's handbag). 3. I've seen many (a/ of Shaw's plays; b/ Shaw's plays). 4. What can (a/ you; b/ we) see in Picture One? - (a/ I; b/ We; c/ You) can see a living room. 5. They've been going out together for (a/ a longer period of time; b/ a rather long time). 6. Has he informed you about his decision (a/ what university; b/ on what university) he's going to study at? 7. How many (a/ of you were there; b/ were you) at the party last night? - (a/ We were ten; b/ There were ten of us).

b) 1. She (a/ apologized; b/ excused herself; c/ said she was sorry) for not being able to come. 2. Bob (a/ excused his coming late; b/ excused himself; c/ apologized his coming late) by saying he'd missed his usual train. 3. I'm sorry (a/ not to bring; b/ for not bringing; c/ that I haven't brought; d/ not to have brought) you the book last week. 4. (a/ Sorry to disturb; b/ Sorry for disturbing; c/ Excuse my disturbing) you, Mr Chapman, but could you spare me a minute? 5. John (a/ apologized; b/ excused; c/ excused himself) to his friends and opened the letters. 6. I wonder if I could (a/ be excused; b/ excuse myself; c/ apologize) from attending that class? 7. Please (a/ excuse me to the teacher; b/ apologize me to the teacher; c/ tell the teacher I'm sorry) I can't come.

c) 1. Can you describe (a/ me the building; b/ the building to me)? 2. Will you explain (a/ me, b/ to me) how to handle the machine? 3. When did they operate (a/ her; b/ on her)? 4. I was prevented (a/ from giving; b/ to give) my opinion (a/ of; b/ on) how to deal with the problem. 5. She spends a great deal of her time at work (a/ by telephoning; b/ in telephoning; c/ telephoning). 6. (a/ Who; b/ Whoever; c/ Anyone who) witnessed the accident is asked to get in touch with the police.

d) 1. I (a/ didn't want; b/ wanted) him (a/ not to do it; b/ to do it). 2. (a/ Everybody; b/ Not everybody) (a/ doesn't like; b/ likes) pop music. 3. (a/ Do; b/ Don't) you know if we can go there now? - (a/ Now not; b/ No, not now). 4. You (a/ seem not; b/ don't seem) to realize what's going on. 5. There's no cream left, is there? - (a/ No; b/ Yes), it's all gone. 6. Yoga teaches you how to (a/ concentrate; b/ concentrate yourself). 7. What field (a/ is she specialized in; b/ does she specialize in)?

3 Doplněte členy, kde je to nutné:

1. That was . . . experience I'll remember till my dying day. 2. The evening was . . . great fun. 3. I need . . . new equipment for my office. 4. I was surprised to find that Sally had . . . good knowledge of maths. 5. I met Joan yesterday and we had . . . good gossip. 6. What you're saying is . . . nonsense, I'm afraid. 7. Wasn't that . . . extremely good luck! 8. And now . . . toast to Grandfather. 9. Is it . . . hard work to mow the grass?

4 Doplněte tyto výrazy:

a) *course, dinner, dish, food, lunch, meal*:

1. Are you sure you've bought all the . . . we'll need over the week-end? 2. How many . . . does Christmas . . . consist of in your family? 3. We have our main . . . , . . . , at about 12.30. 4. Could you give me the recipe for that . . . you prepared yesterday? 5. Did you enjoy your . . . ?

b) 1. *annoyed, annoying, surprised, surprising*: Isn't it . . . to have to wait for such a long time. You can hardly be . . . I'm . . . - But it's . . . the manager isn't here yet. 2. *bored, boring, interested, interesting*:

Are you . . . in cybernetics? - Yes, it's a very . . . subject. - Well, I'm . . . with it. In fact I can't think of anything more . . . 3. *depressed, depressing*: What are you so . . . about? - I've just received some very . . . news. 4. *amused, amusing*: It was . . . to watch him, sitting there with an . . . smile on his lips. 5.

excited, exciting: Wasn't it an . . . situation! I was so . . . I could hardly say a word!

5 Doplněte chybějící interpunkční znaménka:

1. I never know where my spectacles are. 2. Doctor Smith the head of the department is a very nice man. 3. Mrs Blake who lives next door is rather fond of gossip. 4. The woman who was sitting in front of me turned round and said something. 5. He believes that he knows everything he is however very badly informed. 6. They had oddly enough earned quite a lot of money. 7. His first novel *The Flat* be-came a best-seller. 8. Mother wants to know if you'll come back be-fore twelve. 9. The Greens will be here in ten minutes meanwhile we can have some coffee. 10. He'd like to visit France above all he wants to see the

chateaus of the Loire.

6 Použijte gerundium, popřípadě gerundium s předložkou, infinitiv nebo oba tvary:

1. Are you afraid (swim) in deep water? 2. I once tried (learn) Japanese. 3. I dislike (drink) alcohol of all sorts. 4. She went on (work) though the other clerks had already left. 5. Do you like (go) to balls? 6. She's terribly afraid (slip) and (break) her leg. 7. I'd like (try) (get) up earlier. 8. I still remember (read) that poem for the first time. 9. Mrs Sawyer stopped (speak) about her daughter and went on (talk) about her son. 10. She likes (wash) up before going to bed. 11. Remember (buy) some bread on your way home. 12. I heard my parents (talk) as I passed their bedroom. 13. Stop (tease) your brother, Billy! 14. Have you ever watched our basketball team (play)? 15. I stopped (adjust) the mirror on my motorbike.

7 Dejte slovesa v závorkách do správného tvaru:

1. I (meet) Jane last week and I (not see) her since. - I (see) her to-day. 2. How long you (work) here? - Twenty-five years - ever since I (graduate) from Charles University. 3. They already (discuss) that question for an hour. 4. How often you (try) to get a scholarship? - Several times ; in fact, I (try) to get one ever since I (start) studying here. 5. John can't join you on that trip: he (catch) a bad cold. 6. You (read) any books by Gerald Durrell? 7. I (not see) a single good film recently. - I (see) a brilliant one recently - but what (be) its name? 8. You ever (be) to France? - Yes, I (be) there as a student. - You (visit) Marseilles then?

8 Přeložte:

a) 1. Začínám pracovat v 7.15. 2. Už budou čtyři hodiny a ty ještě nejsi hotová! 3. Je to dvacetiminutová procházka. 4. Mají třináctiletou dceru. 5. Přijela k nám jedna moje teta. 6. Chtěl by si najít místo v tomto ústavu. 7. Vezmeš děti k Zuzaně? Pořádá večírek pro svoji neteř. 8. Chtěl vědět, jak dlouho už tu sedíme. 9. Mluvili jsme o tom, že si koupíme novou pračku. Ale kam jí postavíme? 10. Kolík je vás v kanceláři? – Jsme tři.

b) 1. Šly jsme s naší maminkou nakupovat. 2. Můj známý z Anglie byl překvapený, jak je u nás levná městská doprava. 3. V naší rodině se všichni máme rádi. 4. Naše město by se ti určitě líbilo; přijed' k nám - můžeš u nás přespát. 5. V našem století udělala technika velké pokroky. 6. Rádi s bratrem jezdíme na neděli do hor. 7. Už se zase nosí kratší sukně? 8. Mně se lépe líbí vyšší muži. 9. Prosím tě, omluv mě zítra v kursu. 10. „Ale to je v pořádku,“ usmíval se dědeček. 11. „Nic jsem neudělal, na mou duši,“ bránil se Jim.

c) 1. Kdes ty klepy sebrala? 2. Kolik máš úkolů, Frede? - Tři: z matematiky, ruštiny a občanky. 3. Kam všecy ty nákupy dáme? 4. Ty tvoje rady nejsou tak dobré, jak si možná myslíš. - Ale jednu dobrou radu ti ještě dám. 5. Moje nejoblíbenější jídlo jsou špagety. 6. Mohu dostat ještě jednu topinku? 7. Máte zkušenosti s takovými pacienty? 8. Náš dědeček je na svá léta ještě v dobré formě. 9. Řekls o tom bratrovi? 10. Včera mě přijel navštívit otec. Řekl mi, že matka churaví. „Matka čeká, že co nejdřív přijedeš,“ dodal.

d) 1. Jeho velkým koníčkem jsou sporty. 2. Budu potřebovat ještě sto korun. 3. Mnoho lidí při té nehodě přišlo o život. 4. Už tady čekám dobrých dvacet minut. 5. Vrátili se až o půlnoci! 6. Důležité je, abys vždycky věděl, co chceš dělat. 7. Velká ložiska hnědého uhlí najdeme na severu Čech. 8. Je to poprvé, co něco takového slyším. 9. Kdo by neměl rád děti! 10. Neznám nikoho, kdo by té problematice rozuměl lépe než ty.

e) 1. Včera večer měl skoro třicet devět. - A jakou teplotu má teď? Třicet osm jedna. 2. Dnes ráno byly jenom asi 2. stupně pod nulou. 3. Studium na univerzitě ukončil v devatenácti. 4. Když skončila válka, bylo mu deset let. 5. Kolik je vašemu synovi? - Šestadvacet. - V tom věku by už měl být ženatý. 6. Babička tehdy byla štíhlá osmnáctiletá dívka. 7. Otec je právě v zahraničí. 8. Kdy měl přijít? 9. Proč to pořád dělat takhle? 10. Kdo to ví, ať zvedne ruku.

f) 1. Zdá se, že se nebavíš. 2. Myslím, že se tam nedostaneme včas. 3. Každý nemá tolik peněz jako ty. 4. Mám za to, že tu zkoušku neudělá. 5. Musíš se na svou práci soustředit. 6. Jen tři ze všech plánovaných akcí se realizovaly. 7. V našem kursu jsou lidé mnoha profesí, např. inženýři, doktoři, učitelé, taxikáři, úředníci atd. 8. Mojí oblíbení básníci jsou např. Keats, T. S. Eliot, Ted Hughes atd.

KLÍČ KE CVIČENÍM

I. Podstatná jména

1a) 1. place, room 2. boss 3. activities 4. actions 5. are 6. clothes 7. back 8. floor 9. ground 10. are 11. man 12. block of flats, neighbourhood 13. branches 14. documents 15. country 16. game, mistakes 17. play, dress/clothes.

1b) 1. politics 2. policy, field 3. chance/possibility 4. scholar 5. scientist, technology 6. relation/relationship, between 7. standard, technology 8. dozens 9. tens 10. opera house 11. visitors 12. tourism, tourists 13. ramble 14. tourist 15. hikers/ramblers, hiking 16. way 17. travels 18. route 19. drives/rides

2 1. b 2. a 3. b 4. b/c 5. a 6. b 7. b 8. a 9. b 10. b 11. a 12. b 13. b 14. a 15. b 16. a 17. b/c

3a) 1. hall/hostel 2. couple 3. head 4. College 5. couple/pair 6. principal 7. director 8. pairs 9. head/manager/director 10. principal

3b) 1. surroundings 2. imagination 3. environment 4. fantasies 5. idea 6. surroundings 7. environs/surroundings 8. nature 9. scenery

3c) 1. grade 2. habit 3. hours 4. form, class 5. customs 6. periods/classes/lessons, classes 7. brand 8. custom/habit 9. make 10. lessons/classes

3d) 1. neighbourhood 2. post/position 3. remains 4. office, position 5. district, quarter, area 6. wages 7. rest 8. leftovers 9. pay/salaries 10. remains

3e) 1. the truth 2. voluntary labour 3. true 4. true, technology 5. way 6. technique 7. journeys, voyages 8. voluntary work 9. travel 10. trip, drive/ride

4a) 1. A boy in my class was given/got a bike for Christmas, Mum. 2. A student/one of the students in my year and a girl/one of the girls my sister works with/from my sister's office were there. 3. This is Jane; I share a room with her at the hostel/the halls (of residence). 4. She knows blue suits her; that's why she's usually dressed in blue/ wears blue dresses. 5. Allow me to /Let me introduce my colleague/ a colleague of mine, Dr Mills, (to you.). 6. Dan and I were an inseparable pair. 7. In case of fire break the glass and use the fire extinguisher. 8. Let's go swimming at the reservoir. 9. You can't go to the party in those clothes, Tom. 10. I'd like to introduce a friend to you. He's someone I met/knew in the army. 11. There are lots of reservoirs on Slovak rivers, but Šírava is the largest lake/reservoir in Czechoslovakia. 12. I was helping with the harvest in summer. - My school went hop-picking. - And I had a summer job on a state farm in my village. 13. I don't think it's entirely his fault (that) he makes so many mistakes in translations. 14. I don't know who composed that song, but I know the author of the article/who wrote the article. 15. He's a promising young man, isn't he?

4b) 1. Will half a loaf of bread be enough for us? 2. My interests include theatregoing and dancing. / Theatregoing and dancing are among my interests/pastimes/ leisure activities. 3. England defeated France in the middle of the/in the mid-eighteenth century. 4. At the halfway point in the match, the score was 6:1 5. His lecture on the evolution of species was of a very high standard. 6. You're just the/ the very person I need, Jane. 7. There're a lot of houses in this area - they're detached and semidetached houses; there're no terraced houses here, though. 8. There's something wrong/odd in that family. 9. He loves the out-of-doors/outdoors; he likes spending his holidays in the country and believes it's necessary to protect the countryside/ environment. 10. He's not well: he should see a doctor. 11. How many pieces of luggage did you take with you? - Two (pieces), as usual. 12. How many new machines have they sent us? - Five. 13. Are you interested in historic sights/buildings and monuments? - Yes; I've (already) seen the Mendel monument/memorial, a few architecturally interesting historic buildings and some relics of Great Moravia in the museum. 14. A number of restaurants and snack bars are available for visitors to the fair. 15. The public can book/buy tickets in advance/at the advance booking office.

4c) 1. Sports have always had an important place in my life. Do you do any sport too? 2. Have you got anything on tonight? /Are you doing anything tonight? 3. The local cinema is showing an interesting film.

4. I'm awfully busy tomorrow. 5. Can you find the TV guide/ programme guide/the list of TV programmes for me, please? 6. He lives in the district/part of town known as/called Fifejdy. 7. Are you looking forward to your retirement/being retired? - Yes; I hope to read all the books I've never had time to read before when I retire/ I'm retired. 8. How many universities are there in Bohemia and Moravia? 9. That kind of blender isn't sold in this country. 10. Do you often go on business trips? 11. There's a shortage of water throughout/over the whole of the country. 12. Mary isn't on good terms/doesn't get along with her mother-in-law. 13. He spoke about it all the way to work. 14. The Roman legions never conquered what is now Scotland. 15. How did you enjoy your travels and what places did you see/visit? - I went on a cruise round the Mediterranean with some friends of mine, and on the way to Italy we stopped in Austria to see the scenery/countryside at the foot of the Alps.

II. Přídavná jména

1a) 1. different, usual 2. convenient 3. comfortable 4. convenient 5. drunken, drunkards/alcoholics 6. drunken, drunk

1b) 1. economic 2. electrical 3. economical 4. electric 5. classic 6. historic/historical 7. classical 8. electric 9. historic 10. economical 11. classical 12. electrical

1c) 1. well-known 2. known/well-known 3. happy 4. lucky 5. much, much more 6. near 7. nearby 8. near, nearest to 9. near 10. real 11. specific 12. personal 13. distinctive

2a) 1. northern 2. East/West 3. West 4. southern, northern 5. North

2b) 1. - 2. mutual 3. - 4. -

2c) 1. scientific 2. scientific 3. - 4. - 5. -

2d) 1. ordinary/common 2. usual 3. topical 4. ordinary 5. current/ pressing/topical 6. popular, favourite 7. common 8. actual 9. popular

2e) 1. mental, mental 2. true/real 3. psychic(al) 4. real/actual 5. real/true/actual 6. actual 7. right 8. right, self-confident 9. self-conscious

2f) 1. - 2. the 3. the 4. - 5. the

3 1. this/that sort of music 2. such a nuisance 3. a car like that 4. such a beautiful day 5. such a conceited girl 6. very/such strange ideas 7. words like that

4 1. They live in a tiny (little) house. 2. On her way home, she met several drunk(en) sailors returning to their ship. 3. This car is something else, something completely/totally different! 4. Your son is said to have a great gift/talent for languages. - Yes, but he's too lazy to work. 5. Tom's a gifted/talented physicist, but unfortunately he isn't very talented/gifted in organizing (his) work. 6. He's been working/ worked in my department for the last/past couple of years. 7. My husband thinks he's handy with all sorts of tools, but he really isn't very good with his hands/good at practical jobs/repairs; I hope my son will be handier round the house. 8. It's an autobiography - it contains the writer's life story. 9. I don't need your advice - with my experience in/of life, I'll be able to deal with the problem myself. 10. If I finish (reading) this book, it'll be the greatest success/triumph of my life. 11. Isn't it marvellous to be living in a flat of one's own/one's own flat? 12. It's a hopeless situation. - That's really the end, then, isn't it? 13. He's a leading/important Czechoslovakian linguist/ scholar in linguistics- 14. Tom's the right man for the job. 15. You're the very person/woman I wanted to speak to, Ann. 16. Einstein was one of the leading/greatest scientists of the twentieth century. 17. The restaurant's in the very centre/right in the centre of the town. 18. This is the very letter I was looking for all last week.

III. Příslovce

1 1. a/c, a/c 2. b 3. a 4. b 5. b

2 1. suddenly 2. all at once 3. in addition 4. alone, a long way, lonely 5. besides 6. rather/quite 7. hard, earlier, hardly 8. once, no longer 9. briefly 10. shortly 11. in short 12. earlier, usual

3a) 1. gone 2. loudly 3. away/gone 4. particularly/especially 5. aloud 6. loudly 7. hard, hard 8. hardly 9. in particular

3b) 1. at all 2. on earth 3. in general 4. at all 5. by far 6. possible 7. at all

3c) 1. -2. far, a long way, far 3. distant 4. far 5. away 6. far 7. a long way,-

3d) 1. at first 2. first of all/first(ly) 3. at first 4. first(ly) 5. first 3e) 1.- 2. so 3. so 4.- 5. so 6. so 7.- 8.-

3f) 1. one day/someday/sometime 2. sometimes, sometimes 3. such a, so 4. sometime 5. once 6. sometimes 7. sometime 8. early 9. so much 10. soon 11. soon, early/soon

4a) 1. (Will/Would you) speak up, please? I'm hard of hearing. 2. It's time you told me what happened. 3. Suddenly he realized the full consequences of what he'd done. 4. He's a noisy man: he talks and laughs loudly and sometimes he even thinks aloud. 5. The university has three buildings: in addition, it has a library and a gymnasium. 6. I doubt whether they'll have the house built by the end of the month. 7. You can't make me! I won't do it! In short - no! 8. We should discuss it: it's a rather/quite an interesting problem. 9. This work/job is suitable for students in particular. 10. There're too few of us to do that job.

4b) 1. You're the only one who can help me./Only you can help me. 2. I prefer taking my holidays in winter rather than in summer. 3. I only managed to write/type two letters. 4. The skis are more likely to be in the cellar than in the loft. 5. I only wanted to look at it! 6. I was the only one who wanted to look at it. 7. It's true Tom has good results in physics and mathematics, but I'd say/I think he's more attracted to music. 8. Would you advise him to take the job? - Well, I'd probably tell him to look for something else. 9. If you're clever enough to know how to do it, then do it yourself. 10. Are you still working? - Yes, because people keep on interrupting me (all the time).

IV. Zájmena

1 1. everybody, is 2. all/everything 3. is 4. were 5. one person, another 6. what 7. all 8. one 9. none 10. any 11. another person's

2a) 1. only a few/not many 2. a little 3. several/a few 4. a few/several, a little 5. not much/only a little 6. several, a few

2b) 1. lots of/a lot of/plenty of/a great deal of, much, many 2. many/a large number of/a lot of, a lot, many 3. very 4. many 5. plenty of/a lot of/lots of, much

2c) 1. its 2. it 3. it 4. its, her 5. he

2d) 1. it 2. that 3. that, that 4. this

3 1. Not all of us went/We didn't all go there though we were all invited. 2. Have you told all the women (working) in your department? 3. Hardly any students in my group smoke./Almost all the students in my group are non-smokers. 4. What's the film that's on at the Odeon like? 5. A lot of foreign companies took part in the festival this year, among them companies from Italy, France and Portugal. 6. I've got a lot of interests; they include hiking and sports. 7. What you need is a complete rest. 8. Only a few people understand this problem.

V. Slovesa

1 1. - 2. to 3. - 4. to 5. to 6.-

2a) 1. comes, get, appreciate 2. discussed, me to 3. consult 4. put 5. put 6. was 7. is 8. are 9. study, doing 10. sit, study/work 11. deals with 12. solved

2b) 1. charming 2. to, get 3. sit/take 4. buy 5. act/play 6. put on 7. act 8. to discuss 9. as far as 10. account for 11. is

3a) 1. b/c 2. a 3. a 4. b 5. b 6. a 7. b 8. b 9. a, a 10. b/c

3b) 1. b 2. b 3. a/b 4. a 5. a 6. b 7. b 8. b

4a) 1. appreciate 2. admire/respect 3. appreciate 4. reward 5. awarded 6. became 7. came

4b) 1. may/might 2. may, may 3. can 4. may 5. can 6. could

4c) 1. coming 2. get 3. going, get 4. think 5. mean 6. think, get

4d) 1. cried out 2. shout 3. shouting 4. cried out/shouted 5. crying 6. cried (out)

4e) 1. expecting 2. wait 3. leave, expecting 4. expect 5. waiting for 6. left 7. leave 8. let

4f) 1. must, have to 2. must, can 3. must 4. have to 5. must/can't 6. can't, can't, must

4g) 1. take, put 2. remind 3. took, put 4. reminds 5. remember

4h) 1. standing 2. say 3. told 4. stand 5. staying

5 do - 2, 3, 5, 8, 10, 14; make - 1, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 15

6a) 1. I advise trying it once more. - And I advise you to give (it) up. 2. I don't belong to that party. 3. This book is one of my favourites. 4. At the meeting they spoke highly of/praised your talent for organization. 5. The new film was well-received/praised/regarded very highly both at home and abroad. 6. I understand it now. 7. What made him behave so foolishly? 8. Tiredness results in people being unable to concentrate on their work. 9. His impolite behaviour made people avoid him/caused people to avoid him. 10. When he woke up, he felt as if he was/had been born again/reborn. 11. What else were you supposed to do/should you have done?

6b) 1. Today's 12 January. - Yes, it's Father's/my father's birthday. 2. How long have the books been here? You should put them in(to) the bookcase. 3. I liked the suit Eva was wearing yesterday very much. 4. He always looks as if he had a cold. 5. Has he paid the waiter? - No. We haven't decided yet who's going to pay for the lunch. 6. He/ She plays not only the piano, but also the violin. 7. Yesterday's performance was rather weak: the actors weren't very good. 8. The cloud reminds me of a flying dragon. 9. Have you had a look at the TV guide? There's an interesting programme on England on at eight. 10. Heavy industry forms the basis of the national economy. 11. How did you manage to persuade him? 12. Did they manage to get/succeed in getting the loan? 13. What sports do you do? 14. He suggested (to us) that we should cooperate with him on his research project. 15. I suggested then putting the meeting off till the next/following week. 16. Who's representing your department at that congress?

VI. Předložky

1 1. from 2. like, to 3. like 4. in 5. for 6. in, for 7. in 8. on, at 9. on, by 10. of 11. below

2a) 1.-2. (at) 3. at 4. in 5. at

2b) 1. like 2. as 3. as/like (*hovor.*) 4. as 5. like 6. as 7. like

2c) 1. until, by 2. by 3. until, by 4. until, until 5. by

2d) 1. except (for) 2. besides 3. except for 4. besides 5. except (for) 6. except (for)

2e) 1. of 2. of, -, 3. of 4. of, - 5. of 6. of 7. -, of 8. of 9. of

2f) 1.-2. of 3. for 4. -, for 5. for 6. about 7. with 8. for

2g) 1. at 2. in 3. of 4. at 5. in 6. of 7. on 8. on 9. for, of/for, of 10. to, (for) 11. to 12. in 13. in 14. of 15. at 16. on 17. of 18. of 19. of 20. to

2h) 1. of 2. for/to 3. into 4. in 5. in 6. in 7. on 8. for 9. in/for 10. in/into 11. of 12. for 13. in 14. to 15. of 16. of 17. on 18. to 19. of 20. of 21. of 22. from

3 1. They went to a Mánes exhibition at the gallery. 2. He came to meet them at London airport last week. 3. They went to a ball at/in the Grand Hotel. 4. Did you go to any wine cellars in southern Moravia?

4 1. I hope Bill has (already) done his exam. 2. They eat foods there similar to those eaten/we eat in this country. 3. When I remembered it weeks later, it was too late to do anything about it. 4. When I got there, they'd already had/finished their dinner. 5. What do you admire in him? 6. What does the article deal with? 7. Can I count on him/his coming? 8. What did you decide on? 9. What do they deal in? 10. Divide the apple in half/two. 11. Look at yourself in the mirror. 12. The Graveses have moved to Exeter; I'm going to move into their former flat. - When are you going to move in? 13. My/Our house/The house I/we live in is opposite the church. 14. A teacher shouldn't shout at his pupils. 15. Try the shoes on.

VII. Spojky

1a) 1. if 2. if/whether 3. in case 4. whether 5. in case 6. whether

1b) 1. as/when 2. if 3. though 4. when 5. when 6. as if/though, if 7. when

2 1. On our holidays we went swimming, played volleyball and worked in the forest. 2. If you leave your passport at home, you won't be allowed to cross the frontier. 3. Please let us know/inform us whether you

are planning to participate in the conference. 4. You look as if you hadn't slept for three nights. 5. They were selling various kinds of fruit such as apples, oranges and bananas.

VIII. Vazby

1 1. for 2. usual 3. should 4. percentage 5. hand 6. sympathy 7. thank 8. used 9. used to 10. used to, used to/would, used to 11. get, sleeping

2 1. a 2. a 3. b 4. b 5. b, a 6. b 7. b/c 8. a/c 9. b 10. a/c 11. b/c 12. b

3 1. a bit of/rather, a bit 2. rather 3. any longer/more 4. no more 5. any longer 6. no more 7. any longer/more

4a) 1. In my view/opinion, you're wrong. 2. Lunch isn't ready again - as usual! 3. His sister's pretty - or rather, interesting. 4. He's special: not a bit like other people. 5. He's too old for her to marry. 6. They made it up and tried living together again, but it didn't work/ was no good/made no difference: they got divorced in the end. 7. There's no point in endless quarrelling. 8. The knife's useless. 9. It wasn't for nothing that he got the biggest bonus. 10. She phoned me and asked if/whether I was coming. 11. Why put it off? Why not discuss/Why don't we discuss it immediately? 12. Is the town worth visiting/Is it worth visiting that town?

4b) 1. He/ She prefers stories with a happy ending. 2. Why have you chosen this particular hat? 3. Summer's the time when living here is most pleasant. 4. Could you please help me with the suitcase? 5. He's the one that needs it most. 6. He's not interested in sports or in dancing. 7. He didn't send a telegram, nor did he write/or write either. 8. I haven't seen the film. - Neither/Nor have I. 9. He set the alarm clock for six so as not to oversleep. 10. I bought the cottage from a friend/a man I know. 11. You never know/One never knows when you/one may need it. 12. She didn't do it out of stupidity or anything (like that), but out of carelessness.

4c) 1. I don't know how to decide: on the one hand, I'd like the job, but on the other (hand), I'd get less money than now. 2. The picture of the so-called "ghost" was in fact nothing but a trick photo. 3. She sells fruit in the (market known as) Zelný rynek. 4. The city started to grow at the turn of the nineteenth century. 5. I have no sympathy for people of that kind/like that. 6. He's an excellent teacher: he understands his pupils' troubles. 7. Unlike the Lords, the Commons consists of elected representatives of the people. 8. There's no point in/use explaining anything to him. 9. Did you use to hitchhike very much? 10. There're many ways of improving/to improve one's knowledge of English. 11. How/What about going back?

IX.

1a) 1. o'clock/-, in the afternoon 2. the Shakespeare 3. his 4. some 5. what's 6. sensible 7. terrible 8. well, horrible, delicious

1b) 1. the 2. the 3. doesn't, it 4. hands 5. is 6. at 7. pick up 8. picked 9. that

2a) 1. b/c 2. a 3. a 4. a, c 5. b 6. b 7. a, b

2b) 1. a/c 2. a/b 3. b/d 4. a/c 5. c 6. a 7. c

2c) 1. b 2. b 3. b 4. a, b 5. b/c 6. b/c

2d) 1. a/b, b 2. b, b 3. a, b 4. b 5. a 6. a 7. b

3 1. an 2. - 3.- 4. a 5. a 6.- 7.- 8. a 9.-

4a) 1. food 2. courses, lunch/dinner 3. meal, lunch 4. dish 5. meal/dinner/lunch

4b) 1. annoying, surprised, annoyed, surprising 2. interested, interesting, bored, boring 3. depressed, depressing 4. amusing, amused/ amusing 5. exciting, excited

5 1.-2. Doctor Smith, the head of the department, is a very nice man. 3. Mrs Blake, who lives next door, is rather fond of gossip. 4.-5. He believes that he knows everything; he is, however, very badly in-formed. 6. They had, oddly enough, earned quite a lot of money. 7. His first novel, *The Flat*, became a best-seller. 8.-

9. The Greens will be here in ten minutes; meanwhile, we can have some coffee. 10. He'd like to visit France;/- above all, he wants to see the chateaus of the Loire.

6 1. to swim/of swimming 2. to learn 3. drinking 4. working 5. to go/going 6. of slipping, breaking 7. to try, getting 8. reading 9. speaking, to talk 10. to wash 11. to buy 12. talking 13. teasing 14. play 15. to adjust

7 1. met, haven't seen, saw 2. have you worked/been working, graduated 3. have already been discussing 4. have you tried, have been trying, started 5. has caught 6. have you read 7. haven't seen, saw, was 8. have you ever been, was, did you visit

8a 1. I start work at (a) quarter past seven/seven fifteen. 2. It's al-most four and you're not ready yet! 3. It's twenty minutes'/a twenty-minute walk. 4. They have a 13-year-old daughter. 5. An aunt of mine/One of my aunts came to our place/came to see us. 6. He'd like to find a job at that institute. 7. Are you going to take the children to Susan's (place)? She's giving a party for a niece of hers/her niece. 8. He wanted to know how long we'd been sitting here. 9. We spoke about buying a new washing machine. But where would we put it? 10. How many of you are there in the office? - There are three of us/Three.

8b 1. My mother/Mother and I went shopping./I went shopping with Mother/my mother. 2. A friend (of mine) from England was surprised to see how cheap (the) public transport in Czechoslovakia/this country was/is. 3. We all like each other in my family. 4. You'd be sure to like my home town: come and see me - you can sleep at my/ our place. 5. Technology has made great advances/progress in this/ the present/the twentieth century. 6. My brother and I like going to the mountains at weekends. 7. Are women wearing fairly short skirts again? 8. I prefer tallish men. 9. Please tell the teacher I'm sorry I can't come to the lesson tomorrow./ Please ask the teacher to excuse me from attending the lesson tomorrow/to excuse me for not being able to come/not coming to the lesson tomorrow. 10. "But that's all right," said Grandfather with a smile. 11. "I didn't do/haven't done anything, honest!" said Jim, defensively.

8c 1. Where did you pick up that gossip? 2. How much homework have you got, Fred? - Three lots: in maths, Russian and civics. 3. Where shall we put all the shopping? 4. That advice of yours isn't as good as you may think. - But I'll give you one more piece of good advice. 5. Spaghetti is my favourite food. 6. Can I have another piece of toast? 7. Have you (had) any experience with patients like that? 8. My grandfather/father/father-in-law is still fit for his age. 9. Have you told your brother (about it)? 10. Yesterday Father/my father came to see me. He told me Mother/my mother was a little unwell. "Mother/Your mother expects you to come as soon as possible," he added.

8d 1. His great interest is sports./Sports are his great interest. 2. I'll need another 100 crowns. 3. Many people lost their lives in that accident. 4. I've been waiting here a good twenty minutes. 5. They didn't get back/return till midnight./They only got back at midnight. 6. The important thing/What's important is that you should always know what you want to do. 7. Large deposits of brown coal can be found in the north of Bohemia. 8. This is the first time I've heard any-thing like that. 9. Who doesn't like children? 10. I don't know anyone who understands the problems better than you.

8e 1. His temperature was almost thirty-nine last night. - And what is it now? - Thirty-eight point one. 2. It/The temperature was only about 2 (degrees) below (zero) this morning. 3. He finished his university studies at (the age of) nineteen. 4. He was ten (years old/of age) when the war ended. 5. How old is your son? - Twenty-six. - He should be married at that age. 6. My grandmother was then a slim eighteen-year-old (girl)/girl of eighteen/girl eighteen years old. 7. My father is abroad at present/now. 8. When was he supposed to come? 9. Why do it this way all the time? 10. Those who know (it) should raise their hands./Whoever knows (it) should raise his hand.

8f 1. You don't seem to be enjoying yourself. 2. I don't think we'll get there in time. 3. Not everyone has as much money as you. 4. I don't suppose he'll pass the exam. 5. You must concentrate on your work. 6. Only three out of all the activities that had been planned actually took place/we)e actually held. 7. People from/with various occupations can be found in my class, among them engineers, doctors, teachers, taxi-drivers and clerks. 8. Three of my favourite poets are Keats, T. S. Eliot and Ted Hughes.